DOKUMENTACJA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH OBSZARU NATURA 2000 GÓRY BIALSKIE I GRUPA ŚNIEŻNIKA PLH020016 W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

Warszawa sierpień 2013

(aktualizacja: listopad 2014 r.)

Autorzy opracowania:

dr Zdzisław Cichocki - koordynator projektu
mgr inż. Irena Foremnik - fitosocjolog, botanik
dr Joanna Furmankiewicz - ekspert chiropterolog
dr Jan Błachuta - ekspert ichtiolog
mgr Arkadiusz Gawroński - ekspert entomolog
dr Małgorzata Proćków - ekspert malakolog
mgr Małgorzata Hajto - ekspert planowanie przestrzenne
dr Agnieszka Kuśmierz - ekspert komunikacja społeczna
mgr inż. Małgorzata Bidłasik - ekspert GIS
inż. Beata Krawczyńska - ekspert GIS
mgr Jarosław Krawczyński - ekspert GIS

IOŚ-PIB
INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA – PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
INSTITUTE OF ENVIRONMENTAL PROTECTION – NATIONAL RESEARCH INSTITUTE

Spis treści

1. Etap wstępny pracy nad Planem ... 5
1.1 Informacje ogólne ... 5
1.2 Ustalenie terenu objętego Planem ... 6
1.3 Mapa obszaru Natura 2000 ... 6
1.4 Opis założeń do sporządzenia Planu ... 7
1.5 Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem ... 10
1.6 Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu. ... 26
1.7 Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności ... 27
1.8 Zespól Lokalnej Współpracy ... 37
2. Etap II Opracowanie projektu Planu ... 42
2.1 Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony ... 42
2.2 Ogólna charakterystyka obszaru ... 53
2.3 Struktura własności i użytkowania gruntów ... 56
2.4 Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka ... 56
2.5 Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego ... 58
2.6 Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane ... 63
2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych ... 74
2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru ... 96
2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru ... 100
3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem ... 122
4. Analiza zagrożeń ... 184
5. Cele działań ochronnych ... 213
6. Ustalenie działań ochronnych ... 220
7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony ... 264
8. Wskazania do dokumentów planistycznych ... 273
9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony ... 275
10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic ... 277
11. Zestawienie uwag i wniosków ... 279
12. Literatura ... 280

Spis załączników

Załącznik 1. Granice obszaru
Załącznik 2 SDF
Załącznik 3. Granice terenu objętego planem
Załącznik 4. Mapa obszaru
Załącznik 5. Wyniki badań terenowych
Załącznik 6. Struktura użytkowania wg Corine
Załącznik 7. Plany i programy -mapy
Załącznik 8. Przedmioty ochrony
Załącznik 9. Ocena stanu siedlisk i gatunków
Załącznik 10. Zagrożenia
Załącznik 11. Działania ochronne
Załącznik 12. Projekt zmiany SDF
Załącznik 13. Zmiana granicy wg danych katastralnych
Załącznik 14. Mapy tematyczne
Załącznik 15. Sprawozdania ze spotkań ZLW
Załącznik 16. Wskazania do zmian MPZP

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1 Informacje ogólne

Nazwa obszaru	**Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika**
Kod obszaru	**PLH 020016**
Opis granic obszaru	Pliki shp – załącznik 1
SDF	Standardowy Formularz Danych –załącznik 2
Położenie	woj. dolnośląskie, pow. kłodzki, miasto i gmina Bystrzyca Kłodzka, miasto i gmina Międzylesie, miasto i gmina Stronie Śląskie, miasto i gmina Lądek Zdrój
Powierzchnia obszaru (w ha)	19 038,5
Status prawny	Wg danych zawartych w pkt.1.8 SDF obszar zatwierdzony jako OZW w grudniu 2012 r. Specjalny obszar ochrony siedlisk Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika (kod obszaru PLH020016) został zakwalifikowany jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r., której aktualne brzmienie zawiera Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 18 listopada 2011 w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG piątego, zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny.
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	7.05.2012
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Zdzisław Cichocki, bm@ios.edu.pl, +48713281535
Planista Regionalny	Andrzej Ruszlewicz, Renata Sierżant rsierzant@rdos.wroclaw.pl, +48713406888
Sprawujący nadzór	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu (71)3406807 sekretariat@rdos.wroclaw.pl

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

Lp.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
1.	Śnieżnicki Park Krajobrazowy			12565,41
2.	Rezerwat Wodospad Wilczki			2,75
3.	Rezerwat Jaskinia Niedźwiedzia			89,05
4.	Rezerwat Śnieżnik Kłodzki			192,93
5.	Rezerwat Nowa Morawa			22,16
6.	Rezerwat Puszcza Śnieżnej Białki			124,7

Teren objęty PZO: **100 %** o powierzchni 19 038,5 ha.

Granica terenu objętego Planem – plik shp – załącznik 3

1.3 Mapa obszaru Natura 2000

Mapa obszaru Natura 2000 – załącznik 4.

1.4 Opis założeń do sporządzenia Planu

Podstawowym założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych (PZO) jest potrzeba ustalenia sposobów działań, jakie mogłyby trwale zapewnić właściwy stan przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000, uniknięcie pogorszenia stanu tych przedmiotów ochrony, zarówno antropogenicznego, jak i wynikającego z zaniechania właściwej ochrony oraz zachowanie lub odtworzenie ich właściwego stanu, który to obowiązek wynika z art. 6(1) i 6(2) Dyrektywy Siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.). Głównym celem opracowania PZO jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, zgodnie z postanowieniami dyrektywy siedliskowej i ustawy o ochronie przyrody.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – projektowany Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016, zwany dalej Obszarem, będącym przedmiotem sporządzanego PZO, położony jest w zasięgu powiatu kłodzkiego - gm. Bystrzyca Kłodzka, gm. Międzylesie, gm. Stronie Śląskie, i gm. Lądek Zdrój.

Zróżnicowane podłoże skalne sprzyja tu występowaniu różnorodnych zbiorowisk roślinnych, a bogata flora obejmuje wiele gatunków rzadko występujących gdzie indziej w Polsce. W strukturze przyrodniczej obszaru dominują siedliska leśne –96% powierzchni całkowitej, z czego 67% stanowią lasy liściaste, 27% - lasy mieszane i 2% lasy iglaste.

Cały Obszar stanowi ostoję siedliskową o randze europejskiej. Przedmiotem ochrony w obszarze objętym PZO jest (po weryfikacji) 8 typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 9 gatunków zwierząt i jeden gatunek rośliny, wymienione w Załączniku II tej Dyrektywy.

SIEDLISKA PRZYRODNICZE WG SDF:,
3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *(Ranunculion fluitantis)*
4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe *(Empetro-Vaccinietum)*
6150 Wysokogórskie murawy acidofilne *(Juncion trifidi)* i bezwapienne wyleżyska śnieżne *(Salicion herbaceae)*
6170 Nawapienne murawy wysokogórskie (*Seslerion tatrae*)
6230* Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie)
6430 Ziołorośla górskie *(Adenostylion alliariae)* i ziołorośla nadrzeczne *(Convolvuletalia sepium)*
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *(Arrhenatherion elatioris)*
6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie *(Polygono-Trisetion)*
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)
8110 Piargi i gołoborza krzemianowe
8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*

8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelii*
8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania
9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)
9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*)
9180* Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach *(Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*)
91D0* Bory i lasy bagienne *(Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino*)
91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis,Populetum albae,Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe
9410 Górskie bory świerkowe *(Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie)

GATUNKI ZWIERZĄT WG SDF
Ssaki:
1303 Podkowiec mały *(Rhinolophus hipposideros)*
1308 Mopek *(Barbastella barbastellus)*
1318 Nocek łydkowłosy, nocek kosmaty *(Myotis dasycneme)*
1321 Nocek orzęsiony *(Myotis emarginatus)*
1323 Nocek Bechsteina *(Myotis bechsteinii)*
1324 Nocek Duży *(Myotis myotis)*

Ryby:
1096 Minóg strumieniowy *(Lampetra planeri)*
1163 Głowacz białopłetwy *(Cottus gobio)*

Bezkręgowce:
1014 Poczwarówka zwężona *(Vertigo angustior)*
1059 Modraszek teleius *(Maculinea teleius)*
1061 Modraszek nausitous *(Maculinea nausithous)*
4014 Biegacz urozmaicony *(Carabus variolosus)*

GATUNKI ROŚLIN WG SDF
1386 Bezlist okrywowy *(Buxbaumia viridis)*
4066 Zanokcica serpentynowa *(Asplenium adulterinum)*

Obowiązek sporządzenia projektu PZO dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220. z późn. zm.). Projekt ten sporządza sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) sprawującym nadzór nad Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH 020016 jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, zaś zgodnie z art. 32 ust. 3.ww ustawy funkcjonowanie tego obszaru koordynuje również Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Tryb sporządzania i zakres prac koniecznych dla sporządzenia projektu planu zadań ochronnych określają:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34 poz. 186 z późniejszymi zamianami),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Dokumentacja projektu PZO zestawiana będzie etapowo w formie elektronicznej. Za pomocą publicznie dostępnego systemu teleinformatycznego – Platformy Informacyjno-Komunikacyjnej, udostępnionej przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, będzie możliwe zapoznawanie się z kolejnymi etapami prac nad projektem planu zadań ochronnych i zgromadzonymi w ramach tych prac materiałami oraz z projektem planu.

W procesie sporządzania planu zadań ochronnych niezwykle istotna jest rola Zespołu Lokalnej Współpracy tworzonego przy współudziale osób i podmiotów prowadzących działalność w obszarze. Zorganizowany zostanie cykl 3 warsztatów-spotkań dyskusyjnych, podczas których omawiane będą zapisy powstającego projektu planu oraz wypracowana zostanie wspólna wizja ochrony obszaru.

PZO dla obszaru Natura 2000 sporządzany jest na okres 10 lat, a ustanawia go w drodze aktu prawa miejscowego - w formie zarządzenia - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska kierując się wynikającą z zapisu ustawowego koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Jego ustalenia uwzględnia się w planach zagospodarowania przestrzennego – m. in. w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województwa, a dla istniejących dokumentów tego typu plan zadań ochronnych wskazuje konieczne zmiany ich ustaleń dla eliminacji lub ograniczenia zagrożeń walorów przyrodniczych, dla których ochrony ustanowiono obszar Natura 2000 (art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody).

Zapisy planu zadań ochronnych mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na:

- Organy administracji leśnej;
- Organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej;
- Jednostki wojskowe;
- Właścicieli i użytkowników gruntów rolnych, leśnych oraz wód, a także właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty

ochrony obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH 020016;
- Przedsiębiorców prowadzących działalność oraz zainteresowanych realizacją przedsięwzięć na ww. obszarze Natura 2000.

Ustanowienie na mocy zarządzenia RDOŚ planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 skutkuje określonymi ograniczeniami w zagospodarowaniu i gospodarowaniu w miejscach występowania obiektów stanowiących cel i przedmiot ochrony danego obszaru (siedliska przyrodnicze oraz gatunki i ich siedliska). Formy zagospodarowania takich terenów nie mogą być sprzeczne z zasadami oraz działaniami ochronnymi określonymi w PZO.

1.5 Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
S1	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczni-ków	*(Ranunculion fluitantis)*	0,01					**B**	**B**	**B**	**B**	
S2	4060	Wysokogórskie borówczyska bażynowe	*(Empetro-Vaccinietum)*	0,01					**B**	**B**	**C**	**B**	
S3	6150	Wysokogórskie murawy acidofilne i bezwapienne wyleżyska śnieżne	*Juncion trifidi Salicion herbaceae*	0,22					**B**	**B**	**B**	**B**	
S4	6230	Górskie i niżowe murawy	*Nardion*	0,86					**C**	**C**	**C**	**C**	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
		bliźniczkowe											
S5	6430	Ziołorośla górskie i nadrzeczne	*Adenostylion allariae Convolvuletalia sepium*	0,15					**B**	**B**	**C**	**B**	
S6	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	*Arrhenatherion elatioris*	0,65					**B**	**B**	**B**	**B**	
S7	6520	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie	*Polygono-Trisetion*	2,99					**B**	**B**	**B**	**B**	
S8	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą		0,01					**A**	**A**	**A**	**A**	
S9	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	*Scheuchzerio-Caricetea*	0,01					**A**	**B**	**B**	**B**	
S10	8110	Piargi i gołoborza krzemianowe		0,11					**A**	**A**	**A**	**A**	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
S11	8210	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*	*Potentilletalia caulescentis*	0,01					**A**	**A**	**B**	**A**	
S12	8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelii*	*Androsacetalia vandellii*	0,01					**A**	**A**	**A**	**A**	
S13	8310	Jaskinie niedostępne do zwiedzania							**A**	**A**	**C**	**A**	
S14	9110	Kwaśne buczyny	*Luzulo - Fagenion*	4,50					**A**	**B**	**A**	**B**	
S15	9130	Żyzne buczyny	*Dentario glandulosae – Fagenion*	0,59					**B**	**B**	**B**	**B**	
S16	9180	Jaworzyny i lasy klonowo – lipowe na stokach i zboczach	*Tilio plathyphyllis – Acerion pseudoplatani*	0,39					**B**	**B**	**B**	**B**	

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
S17	91 D0	Bory i lasy bagienne	*Vaccinio-Piceenion*	0,13					**A**	**A**	**A**	**A**	
S18	91 E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	*Alnenion glutinoso-incanae*	0,06					**C**	**C**	**C**	**C**	
S19	9410	Górskie bory świerkowe	*Luzulo-Fagenion*	2,41					**A**	**B**	**A**	**B**	
pS 20	6110	Skały wapienne i neutrofile z roślinnością pionierską	*Alysso-Sedion*										Siedlisko stwierdzone podczas prac terenowych PZO obszaru. Siedlisko wymaga lepszego rozpoznania
pS2 1	6210	Murawy kserotermiczne i ciepłolubne murawy z *Asplenion septemtrionalis Festucion pallentis*	*Festuco-Bromotea*	1,99					**C**	**B**	**C**	**B**	Siedlisko stwierdzone podczas prac terenowych PZO obszaru. Siedlisko wymaga lepszego rozpoznania

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
pS 22	6170	Nawapienne murawy wysokogórskie i wyleżyska śnieżne	*Seslerion tatrae Arabidion coeruleae*						**A**	**A**	**A**	**A**	Siedlisko stwierdzone podczas prac terenowych PZO obszaru. Wymaga lepszego rozpoznania
pS2 3	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk							**B**	**B**	**B**	**B**	Siedlisko stwierdzone podczas prac terenowych PZO obszaru. Siedlisko wymaga lepszego rozpoznania
pS2 4	8160	Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne	*Stipion calamgrostis*						**A**	**B**	**A**	**A**	Siedlisko stwierdzone podczas prac terenowych PZO obszaru. Siedlisko wymaga lepszego rozpoznania
R1	1386	Bezlist okrywowy	*Buxbaumia viridis*						**B**	**B**	**C**	**B**	Nie dokonano weryfikacji terenowej – jedyne znane stanowisko jest

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
													monitorowane ramach PMŚ
R2	4066	Zanokcica serpentynowa	*Asplenium adulterinum*						**A**	**B**	**B**	**B**	stanowisko jest monitorowane ramach PMŚ
Z1	1303	Podkowiec mały	*Rhinolophus hipposideros*		**40 os.**			**15-20 os.**	**C**	**B**	**B**	**B**	Gatunek stwierdzony w Obszarze podczas wcześniejszych prac terenowych i potwierdzony w trakcie prac nad PZO obszaru. Obszar zasiedla jedna z kilku dolnośląskich kolonii rozrodczych podkowca małego (około 40 dorosłych samic wraz z młodymi), która od wielu lat zajmuje Wapiennik Łaskawy Kamień w Starej

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry -cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod -cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
													Morawie. W Obszarze znanych jest też kilka dziennych i nocnych schronień pojedynczych osobników: w kościele w Nowym Gierałtowie, w budynkach mieszkalnych w Kletnie i Starej Morawie. W trakcie badań telemetrycznych prowadzonych w 2008 r. zidentyfikowano 19 żerowisk podkowca małego. Średnia odległość żerowisk od kryjówki kolonii wynosiła 775 m (min – maks. 50-

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
													1850 m). W obszarze występują ważne zimowiska tego gatunku w sztolniach doliny Kleśnicy oraz okolic Stronia Śląskiego, w których łącznie zimuje około 15-20 osobników. Gatunek uznany za przedmiot ochrony.
Z2	1308	Mopek	*Barbastella barbastellus*		**30 os.**				**C**	**B**	**C**	**B**	Gatunek stwierdzony w Obszarze podczas wcześniejszych prac terenowych i potwierdzony w trakcie prac nad PZO obszaru. W obszarze występują zimowiska tego gatunku w sztolniach i

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
													jaskiniach okolic Kletna i Stronia Śląskiego, w których łącznie zimuje około 20-25 osobników. Zimowiska te są jednocześnie miejscami jesiennej (godowej) aktywności mopka. Żerowiska tego gatunku zidentyfikowano z kilku miejscach w zachodniej części Obszaru. Gatunek uznany za przedmiot ochrony.
Z3	1318	Nocek łydkowłosy	*Myotis dasycneme*					**1-5 os.**	**D**				Zmiana oceny. Gatunek tylko jednokrotnie stwierdzony w obszarze, na zimowisku w

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
													sztolni w Krzyżniku (1 osobnik) zlokalizowanej poza Obszarem, nie uznany za przedmiot ochrony.
Z4	1321	Nocek orzęsiony	*Myotis emarginatus*		**630 os.**			**630 os.**	**B**	**B**	**B**	**A**	Gatunek stwierdzony w Obszarze podczas wcześniejszych prac terenowych i potwierdzony w trakcie prac nad PZO obszaru. W obszarze występują zimowiska tego gatunku w sztolniach i jaskiniach okolic Kletna i Stronia Śląskiego, w których łącznie zimuje około 630 osobników. Największym i

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
													najważniejszym zimowiskiem w Polsce i jednym z ważniejszych w Europie jest Jaskinia Niedźwiedzia. Zimowiska te są jednocześnie miejscami jesiennego rojenia szacunkowo około kilkuset osobników. Żerowiska tego gatunku zidentyfikowano w dwóch miejscach w południowo-wschodniej części Obszaru. Gatunek uznany za przedmiot ochrony.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
Z5	1323	Nocek Bechsteina	*Myotis bechsteinii*		**35-40 os.** (dodatkowo należy uwzględnić rojącą się populację, szacowaną na kilkadziesiąt do kilkuset osobników)			**1-5 os.**	**C**	**B**	**C**	**B**	Gatunek stwierdzony w Obszarze podczas wcześniejszych prac terenowych i potwierdzony w trakcie prac nad PZO obszaru. W obszarze występują zimowiska pojedynczych osobników, które jednocześnie są miejscami jesiennego rojenia od kilkudziesięciu do kilkuset osobników. Żerowiska tego gatunku zidentyfikowano w dwóch miejscach w południowo-wschodniej części Obszaru.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
													Gatunek uznany za przedmiot ochrony.
Z6	1324	Nocek duży	*Myotis myotis*		**100 os.**			**200 os.**	**C**	**B**	**C**	**B**	Gatunek stwierdzony w Obszarze podczas wcześniejszych prac terenowych i potwierdzony w trakcie prac nad PZO obszaru. W obszarze występują ważne w skali województwa zimowiska, w których łącznie zimuje około 200 osobników. Największym i najważniejszym zimowiskiem w Obszarze i jednym z większych na Dolnym Śląsku jest Jaskinia Niedźwiedzia.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
													Zimowiska te są jednocześnie miejscami jesiennego rojenia szacunkowo około kilkudziesięciu osobników. Żerowiska tego gatunku zidentyfikowano w kilkunastu miejscach w środkowej i północno-zachodniej części Obszaru. W większości przypadków są to prawdopodobnie osobniki z kolonii rozrodczej w kościele w Konradowie (PLH020008) oraz mniejszych

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
													koloni w Bielicach, Międzygórzu i Starej Morawie. Gatunek uznany za przedmiot ochrony.
Z7	1014	Poczwarówka zwężona	*Vertigo angustior*		**XX**				**D**				**Zmiana oceny** Nie stwierdzono występowania tego gatunku w obszarze, chociaż są odpowiednie siedliska.
Z8	1059	Modraszek teleius	*Maculinea teleius*		**1 loc.**				**C**	**B**	**C**	**C**	**Ocena prawidłowa**
Z9	1061	Modraszek nausitous	*Maculinea nausithous*		**1-3 loc.**				**C**	**B**	**C**	**C**	**Ocena prawidłowa**
Z10	4014	Biegacz urozmaicony	*Carabus variolosus*		**320 loc.**				**C**	**C**	**C**	**C**	**Ocena prawidłowa**
Z11	1096	Minóg strumieniowy	*Lampetra planeri*		P				**D**				**Zmiana oceny**. Reprezentatywność tego gatunku jest tu znikoma.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokry-cia	Pop. osiadła	Pop. rozrod-cza	Pop. przemiesz-cza-jąca się	Pop. zimu-jąca	Ocena pop. / st. repr.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / Pow. wzgl.	Ocena ogólna	Opina dot. wpisu
Z12	1163	Głowacz białopłetwy	*Cottus gobio*		**R**				**D**				**Zmiana oceny** Reprezentatywność tego gatunku jest tu znikoma.

1.6 Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

W dniu 7.05.2012 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu na swojej stronie internetowej (http://wroclaw.rdos.gov.pl/) zamieściła ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzania projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 w tym dla PLH 020016 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika oraz założenia do opracowania projektu tego planu. Ogłoszenia zostały również umieszczone na tablicach ogłoszeń gmin, na terenie których położony jest obszar Natura 2000 PLH 020016.

W procesie sporządzania planu zadań ochronnych istotna jest rola Zespołu Lokalnej Współpracy tworzonego przy współudziale osób i podmiotów prowadzących działalność na objętych planem zadań ochronnych. W związku z tym, w porozumieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska utworzony został Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW). Założono, że skład tego zespołu może być poszerzony w kolejnych etapach prac.

Zaplanowano przeprowadzenie w trakcie prowadzonych prac nad projektem PZO cykl 3 warsztatów – spotkań dyskusyjnych ZLW, podczas których omawiane i dyskutowane będą kolejne etapy sporządzanego projektu planu dla wypracowania wspólnej wizji skutecznej ochrony przedmiotowego obszaru.

Członkowie ZLW byli każdorazowo informowani o terminach i miejscach spotkań dyskusyjnych drogą elektroniczną i listownie. Informacja o spotkaniach zamieszczana była również każdorazowo na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; kolejne spotkania - warsztaty odbyły się : 09.10.2012 r. w Stroniu Śląskim, 02.07.2013 r. W Stroniu Śląskim, 30.07.2013 r. w Stroniu Śląskim - spotkanie terenowe oraz 09.08.2013 r. w Międzygórzu - spotkanie terenowe..

W ramach projektu pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski", realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 działanie 5.3, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska udostępniła Platformę Informacyjno-Komunikacyjną (PIK) (http://pzo.gdos.gov.pl/), na której będą umieszczane również wszelkie materiały i informacje związane z tworzeniem planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika". Platforma ta daje wykonawcy możliwość prezentowania wyników prac i tym samym zapewnia każdemu zainteresowanemu możliwość zapoznania się z wynikami poszczególnych etapów prac nad projektem PZO i komentowania ich. Częścią platformy jest forum dyskusyjne, gdzie każdy zainteresowany może się wypowiedzieć na tematy związane z obszarem Natura 2000 „Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika" i PZO tworzonym dla tego obszaru.

W trakcie powstawania PZO każdy zainteresowany ma możliwość składania uwag i wniosków. Uwagi i wnioski można składać w formie:

- pisemnej przesyłanej na adres Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (plac Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław), faksem na nr (71) 340 - 68 - 06 lub za pośrednictwem poczty e-mail na adres sekretariat@rdos.wroclaw.pl (bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym – Dz. U. z 2001 r.

Nr 130, poz. 1450 ze zm.),
- ustnej do protokołu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (plac Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław).

1.7 Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	▪ nadzór, kontrola, promowanie, udostępnienie informacji, ▪ ochrona i zarządzanie obszarami NATURA 2000 i innymi formami ochrony przyrody, ▪ udostępnianie informacji o środowisku, w tym dokumentacji PZO oraz zweryfikowanego SDF obszaru ▪ wydanie zarządzenia w sprawie PZO dla obszaru Natura 2000 ▪ udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko ▪ przeprowadzanie postępowań i wykonywanie innych zadań, o których mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie ▪ ·przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w rejonie obszaru lub udział w tych ocenach ▪ współpraca z organami jednostek samorządu terytorialnego w rejonie obszaru, w sprawach ocen oddziaływania na środowisko i ochrony	plac Powstańców Warszawy 1 50-951 Wrocław	tel. +48713406807 fax +48713406806 e-mail: sekretariat@rdos.wroclaw.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		przyrody ▪ współpraca z organizacjami ekologicznymi działającymi w rejonie obszaru		
2.	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	▪ zadania planistyczne województwa ▪ planowanie regionalne ▪ gospodarowanie kopalinami na terenie województwa ▪ nadzór nad melioracjami i urządzeniami wodnymi	Wybrzeże Słowackiego 12-14 50-411 Wrocław	tel. +48717769000 e-mail: umwd@dolnyslask.pl
3.	Starostwo Powiatowe w Kłodzku	- zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności: - opiniowanie rozwiązań przyjętych w projektach studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin - wykonanie obowiązków Ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne - przygotowanie i aktualizacja powiatowego programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami oraz przygotowywanie sprawozdań z ich realizacji - udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie na terenie powiatu - wykonywania pozwoleń wodno-prawnych na pobór wody lub wprowadzania ścieków do wód - wydawanie pozwoleń na budowę	ul. Okrzei 1 57-300 Kłodzko	tel. +4874 8657523 e-mail: powiat@powiat.klodzko.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		- nadzór nad terenami leśnymi niebędącymi w zarządzie Lasów Państwowych		
4.	Urząd Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka	▪ lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności: - sporządzanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - planowanie i nadzór nad inwestycjami w infrastrukturze gospodarczej i mieszkaniowej na terenie i w sąsiedztwie obszaru - zarządzanie terenami wokół obszaru ▪ promowanie obszaru jako waloru przyrodniczego gminy ▪ udostępnianie informacji o możliwym wpływie obszaru na działalność gospodarczą i inwestycje w jego sąsiedztwie ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych	ul. Henryka Sienkiewicza 6 57-500 Bystrzyca Kłodzka	tel. +48748117600 fax +48748111588 e-mail: burmistrz@bystrzycaklodzka.pl
5.	Urząd Miasta Stronie Śląskie	▪ lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności: - sporządzanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania	ul. Kościuszki 55 57-550 Stronie Śląskie	tel. +48748117711 +48748117700 fax +48748117732 e-mail: gmina@stronie.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - planowanie i nadzór nad inwestycjami w infrastrukturze gospodarczej i mieszkaniowej na terenie i w sąsiedztwie obszaru - zarządzanie terenami wokół obszaru ▪ promowanie obszaru jako waloru przyrodniczego gminy ▪ udostępnianie informacji o możliwym wpływie obszaru na działalność gospodarczą i inwestycje w jego sąsiedztwie ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych		
6.	Urząd Miasta i Gminy Międzylesie	▪ lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności: - sporządzanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - planowanie i nadzór nad inwestycjami w infrastrukturze gospodarczej i mieszkaniowej na terenie i w sąsiedztwie obszaru - zarządzanie terenami wokół obszaru	pl. Wolności 1 57-530 Międzylesie	tel. +48748126327 fax +48748126126 e-mail marek.inform@wp.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		▪ promowanie obszaru jako waloru przyrodniczego gminy ▪ udostępnianie informacji o możliwym wpływie obszaru na działalność gospodarczą i inwestycje w jego sąsiedztwie ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych		
7.	Urząd Miasta i Gminy Lądek Zdrój	▪ lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności: - sporządzanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - planowanie i nadzór nad inwestycjami w infrastrukturze gospodarczej i mieszkaniowej na terenie i w sąsiedztwie obszaru - zarządzanie terenami wokół obszaru ▪ promowanie obszaru jako waloru przyrodniczego gminy ▪ udostępnianie informacji o możliwym wpływie obszaru na działalność gospodarczą i inwestycje w jego sąsiedztwie ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych	Rynek 31 57-540 Lądek Zdrój	tel. +48748117850 fax +48748147418 e-mail: umig@ladek.pl e-mail: gospodarka przestrzenna@ladek.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
8.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	▪ planowanie i kontrola gospodarowania wodami obszaru ▪ określanie warunków korzystania z wód obszaru ▪ ustanawianie i znoszenie obwodów rybackich oraz użytkowanie rzek w zakresie gospodarki rybackiej ▪ opracowywanie studiów i planów ochrony przeciwpowodziowej w obszarze	ul. Norwida 34 50-950 Wrocław	tel. +48713378800 sekretariat@wroclaw.rzgw.gov.pl tel. +48748674494
9.	Nadzór Wodny w Kłodzku	▪ planowanie i kontrola gospodarowania wodami obszaru ▪ określanie warunków korzystania z wód obszaru ▪ ustanawianie i znoszenie obwodów rybackich oraz użytkowanie rzek w zakresie gospodarki rybackiej ▪ opracowywanie studiów i planów ochrony przeciwpowodziowej w obszarze	ul. Kościuszki 1 57-300 Kłodzko	tel. +48748674494
10.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	▪ zarządzanie gospodarką leśną na terenie obszaru i w jego sąsiedztwie ▪ promowanie wartości przyrodniczych obszaru, edukacja ekologiczna społeczności lokalnych, udostępnianie informacji o terenie obszaru ▪ sporządzanie PUL nadleśnictwa na gruntach w zarządzie LP	ul. Grunwaldzka 90 50-357 Wrocław	tel + 48713771700 fax + 48713282401 e-mail: rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl
11.	Nadleśnictwo	▪ sprawowanie zarządu	ul. 1000 - Lecia Państwa	tel +48748126322

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	Międzylesie	administracyjnego na terenie obszaru i w jego bezpośrednim sąsiedztwie ▪ kontrola wykonania zabiegów przewidzianych w PUL nadleśnictwa Międzylesie	Polskiego 7 57-530 Międzylesie	fax +48748126385 e-mail miedzylesie@wroclaw.lasy.gov.pl
12.	Nadleśnictwo Lądek Zdrój	▪ sprawowanie zarządu administracyjnego na terenie obszaru i w jego bezpośrednim sąsiedztwie ▪ kontrola wykonania zabiegów przewidzianych w PUL nadleśnictwa Lądek Zdrój	Strachocin 42 57-550 Stronie Śląskie	tel. +48748141439 fax +48748141451 e-mail: ladek@wroclaw.lasy.gov.pl
13.	Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	▪ doradzanie, promowanie, udostępnienie informacji programowanie, planowanie, nadzorowanie wykonywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych na obszarze ▪ utrzymywanie wód i urządzeń melioracji wodnych podstawowych na obszarze	ul. Matejki 5 50-333 Wrocław	tel. +48713226681 do 83 fax +48713227929 e-mail: dzmiuw@dzmiuw.wroc.pl
14.	Klub Przyrodników	▪ działania na rzecz ochrony przyrody, w tym: prowadzenie projektów czynnej ochrony, kształtowanie ochrony przyrody ▪ inspirowanie, koordynowanie i prowadzenie badań naukowych zmierzających do lepszego poznania przyrody regionu ▪ edukacja ekologiczna	ul. 1 Maja 22 66-200 Świebodzin	tel. +48683828236 +48684756611 fax +48683828236 e-mail: kp@kp.org.pl
15.	Dolnośląska Izba	▪ analizy, szkolenia i doradztwo z zakresu	ul. Zwycięska 10	tel. +48713399826

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	Rolnicza	działalności rolniczej i świadomości ekologicznej rolników ▪ prowadzenie działań na rzecz rozwoju rynku rolnego, poprawy jakości wykorzystywanego sprzętu rolniczego i poprawy jakości produktów rolnych ▪ gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji gospodarczych na potrzeby producentów rolnych oraz innych przedsiębiorców ▪ kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki i rzetelnego postępowania w działalności gospodarczej ▪ współpraca w zakresie ochrony środowiska z organami ochrony środowiska	53-033 Wrocław	fax +48713399890 e-mail: sekretariat@izbarolnicza.pl
16.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddział Dolnośląski	▪ wsparcie rolników, mieszkańców wsi, przedsiębiorców, samorządów lokalnych oraz podmiotów z sektora rybackiego w ramach realizacji programów sektorowych, takich jak Program rozwoju obszarów wiejskich i Program Operacyjny – Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich w zakresie: - dofinansowywania modernizacji gospodarstw i z program ów	ul. Giełdowa 8 52-438 Wrocław	tel. +48713697400 e-mail: dolnoslaski@arimr.gov.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		rolnośrodowiskowych, - szkoleń i doradztwa zawodowego dla rolników i posiadaczy lasów - wypłaty dopłat unijnych dla rolników		
17.	Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy we Wrocławiu	▪ administrowanie majątkiem Skarbu Państwa ▪ restrukturyzacja i prywatyzacja własności Skarbu Państwa ▪ poprawa warunków wykorzystania potencjału produkcyjnego gospodarstw rolnych i Zasobów Skarbu Państwa ▪ inicjowanie prac rolnych na gruntach Skarbu Państwa	ul. Mińska 60 54-610 Wrocław	tel. +48713563919 tel. +48713563900 fax +48713579097 e-mail: wroclaw@anr.gov.pl
18.	Związek Producentów Produkcji Roślinnej i Zwierzęcej w Międzylesiu Z/S w Nowej Wsi	doradzanie, promowanie, udostępnienie informacji	Nowa Wieś 7 57 - 522 Domaszków	tel. +480748118544 e-mail: ebrzostowska@op.pl
19.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu	zarządzanie drogami krajowymi na terenie obszaru	ul. Powstańców Śl. 186 53-139 Wrocław	tel. +48713347300 fax +48713671769 e-mail: sekretariat@wroclaw.gddkia.gov.pl
20.	Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody "pro Natura"	▪ działania na rzecz zachowania i odtwarzania zasobów przyrody ▪ szerzenie i rozwijanie wiedzy przyrodniczej	ul. Podwale 75 50-449 Wrocław	tel./fax +48713430958 e-mail: pronatura@pronatura.org.pl
21.	Fundacja EkoRozwoju	▪ działania na rzecz ochrony przyrody i krajobrazu	ul. Białoskórnicza 26 50-134 Wrocław	tel/fax +48713430849 +48713445948

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		▪ wspieranie lokalnych inicjatyw ekologicznych ▪ współpraca z organami władzy publicznej, samorządami, środkami masowego przekazu oraz podmiotami gospodarczymi w działaniach na rzecz ochrony środowiska ▪ prowadzenie kampanii na rzecz odpowiedzialnej i ekologicznej konsumpcji oraz promocji usług ekoturystycznych		e-mail: biuro@eko.wroc.pl
22.	Polski Związek Łowiecki Zarząd Okręgowy Wrocław	▪ prowadzenie gospodarki łowieckiej ▪ współdziałanie z administracją publiczną w dziedzinie zachowania i rozwoju populacji zwierząt dziko żyjących oraz w ochronie środowiska przyrodniczego ▪ wspieranie i prowadzenie badań naukowych w dziedzinie gospodarowania zwierzyną ▪ informacja i edukacja z zakresu tematyki łowieckiej	Wodzisławska 10A 50-017 Wrocław	tel. +48713400858 fax +48717345200 e-mail: zo.wroclaw@pzlow.pl
23.	Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych DZPK Oddział Wrocław	▪ ochrona przyrody, w tym przedmiotów obszaru Natura 2000 ▪ promowanie wartości przyrodniczych obszaru ▪ sporządzanie i ustanawianie planów ochrony parków krajobrazowych ▪ edukacja ekologiczna społeczności	ul. Puszczykowska 10 50-559 Wrocław	tel. +48713642758 fax +48713367289 e-mail: wroclaw@dzpk.pl

Lp.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
		lokalnych ▪ udostępnianie informacji o terenie obszaru		
24.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Wrocławski	▪ krzewienia turystyki i krajoznawstwa ▪ edukacja ekologiczna społeczności ▪ upowszechnianie wiedzy i umiejętności na rzecz ochrony przyrody ▪ szerzenia kultury turystyki	Rynek-Ratusz 11/12 50-106 Wrocław	tel. +48713430344 fax +48713436746 e-mail:biuro@pttk.wroclaw.pl
25.	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu	▪ doradztwo w zakresie ekologii i ekonomiki rolno-środowiskowej ▪ prowadzenie szkoleń dotyczących rolnictwa, funduszy Unijnych, nowych technologii ▪ promowanie wsi i rolnictwa	ul. Zwycięska 8 53-033 Wrocław	tel. +48713398656 fax +48713397912 e-mail: sekretariat@dodr.pl

1.8 Zespól Lokalnej Współpracy

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje i adres	Kontakt
1.	Andrzej Ruszlewicz	moderator planista regionalny	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu plac Powstańców Warszawy 1 50-153 Wrocław	tel. +48721468852 e-mail: aruszlewicz@rdos.wroclaw.pl
2.	Renata Sierżant	Przedstawiciel regionalnego organu ochrony środowiska	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu plac Powstańców Warszawy 1 50-153 Wrocław	tel. +48713406888 e-mail: rsierzant@rdos.wroclaw.pl

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje i adres	Kontakt
3.	Rafał Klodek	Przedstawiciel regionalnego organu ochrony środowiska	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu plac Powstańców Warszawy 1 50-153 Wrocław	e-mail: rklodek@rdos.wroclaw.pl
4.	Zdzisław Cichocki	Koordynator Planu	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy oddział we Wrocławiu	tel. +48713281535 e-mail: bm@ios.edu.pl
5.	Jan Borzyszkowski	Kierownik zespołu ekspertów	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48226223558 e-mail: jan.borzyszkowski@ios.edu.pl
6.	Jadwiga Sienkiewicz	Ekspert ds. ochrony siedlisk	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48226251005 w.23 e-mail: jadwiga.sienkiewicz@ios.edu.pl
7.	Małgorzata Bidłasik	Ekspert ds. GIS	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48226223558 e-mail: m.bidlasik@ios.edu.pl
8.	Agnieszka Kuśmierz	Ekspert ds. GIS oraz komunikacji społecznej	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48226223558 e-mail: a.kusmierz@ios.edu.pl
9.	Irena Foremnik	Ekspert ds. siedlisk	Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych DZPK Oddział Wrocław ul. Puszczykowska 10 50-559 Wrocław	tel. +48713642758 fax +48713367289 e-mail: wroclaw@dzpk.pl
10.	Joanna Furmankiewicz	Ekspert ds. nietoperzy	Ekspert niezależny	
11.	Arkadiusz Gawroński	Ekspert ds. bezkręgowców	Ekspert niezależny	
12.	Tomasz Woś	Przedstawiciel starostwa powiatowego	Starostwo Powiatowe w Kłodzku ul. Stefana Okrzei 1 57-300 Kłodzko	tel. +48748657523 fax +48748673232 e-mail: admin.bip@powiat.klodzko.pl
13.	Lech Sadowski	Przedstawiciel gminy	Urząd Miejski w Stroniu Śląskim ul. Kościuszki 55 57-550 Stronie Śląskie	tel. +48748117711 fax +48748117732 e-mail: gmina@stronie.pl

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje i adres	Kontakt
14.	Lech Kowecki	Przedstawiciel gminy	Urząd Miejski w Stroniu Śląskim ul. Kościuszki 55 57-550 Stronie Śląskie	tel. +48748117711 fax +48748117732 e-mail: gmina@stronie.pl
15.	Joanna Szkwarek - Konopacka	Przedstawiciel gminy	Urząd Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka ul. Henryka Sienkiewicza 6 57-500 Bystrzyca Kłodzka	tel. +48748117600 fax +48748111588 e-mail: burmistrz@bystrzycaklodzka.pl
16.	Krzysztof Ważgint	Przedstawiciel gminy	Urząd Miasta i Gminy Międzylesie pl. Wolności 1 57-530 Międzylesie	tel. +48748126374 +48748126327 fax +48748126126 e-mail: urzad@miedzylesie.pl
17.	Jolanta Pelczarska	Przedstawiciel gminy	Urząd Miasta i Gminy Lądek Zdrój Rynek 31 57-540 Lądek Zdrój	tel. +48748117850 fax +48748147418 e-mail: umig@ladek.pl e-mail: gospodarka przestrzenna@ladek.pl
18.	Łukasz Woluś	Przedstawiciel gminy	Urząd Miasta i Gminy Lądek Zdrój Rynek 31 57-540 Lądek Zdrój	tel. +48748117850 fax +48748147418 e-mail: umig@ladek.pl e-mail: gospodarka przestrzenna@ladek.pl
19.	Sylwia Rogalska	Przedstawiciel użytkowników wód	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu Nadzór Wodny ul. Kościuszki 1 57-300 Kłodzko	tel. +48748674494 e-mail: nadzor.klodzko@wroclaw.rzgw.gov.pl

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje i adres	Kontakt
20.	Grażyna Góral	Przedstawiciel PGL LP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu ul. Grunwaldzka 90 50-357 Wrocław	tel. +48713771700 e-mail: rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl tel. +48502783919 e-mail: grazyna.goral@wroclaw.lasy.gov.pl
21.	Dariusz Jesionowski	Przedstawiciel PGL LP	Nadleśnictwo Międzylesie Tysiąclecia Państwa Polskiego 7 57-530 Międzylesie	tel. +48748126342 fax +48748126322 e-mail: dariusz.jesionowski@wroclaw.lasy.gov.pl
22.	Jan Chilarski	Przedstawiciel PGL LP	Nadleśnictwo Lądek Zdrój Strachocin 42 57-550 Stronie Śląskie	tel. +48748141439 fax +48748141451 e-mail: ladek@wroclaw.lasy.gov.pl e-mail: jan.chilarski@wroclaw.lasy.gov.pl
23.	Sylwester Tomaszewicz	Przedstawiciel PGL LP	Nadleśnictwo Lądek Zdrój Strachocin 42 57-550 Stronie Śląskie	tel. +48748141439 fax +48748141451 e-mail: ladek@wroclaw.lasy.gov.pl e-mail: sylwester.tomaszewicz@wroclaw.lasy.gov.pl
24.	Jolanta Sadowska	Przedstawiciel Związku Producentów Produkcji Roślinnej i Zwierzęcej	Związek Producentów Produkcji Roślinnej i Zwierzęcej w Międzylesiu z/s w Nowej Wsi Nowa Wieś 7 57-522 Domaszków	Marcinków, 57-500 Bystrzyca Kłodzka, tel. +48748130293 +48748141283 e-mail: jacek.kizny@gazeta.pl

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje i adres	Kontakt
25.	Teresa Niecałek	Przedstawiciel GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Rejon Kłodzko ul. Objazdowa 20 57-300 Kłodzko	tel. +48713347300 fax +48713671769 e-mail**:** baza_dk@wp.pl
26.	Monika Kępa	Przedstawiciel regionalnego zarządu melioracji i urządzeń wodnych	Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych O/ Świdnica ul. Polna Droga 1 58-100 Świdnica	tel.+48748523058 fax +48748522234 e-mail: monika.kepa@dzmiuw.wroc.pl
27.	Wojciech Jankowski	Przedstawiciel Klubu	Polski Klub Ekologiczny Okręg Dolnośląski ul. J. Chełmońskiego 12, P-5 51-630 Wrocław	tel./fax: 71 - 347 14 45, tel. 71 - 347 14 44, e-mail : klub@eko.wroc.pl
28.	Kamila Grzesiak	Przedstawiciel Klubu Przyrodników	Klub Przyrodników, ul. 1 maja 22 66-200 Świebodzin	e-mail: surnia@wp.pl e-mail: kp@kp.org.pl tel./fax: +48683828236

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1 Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Lp.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1.	Materiały publikowane	Bartonička T. 2004. Visual identification of *Myotis mystacinus* and *Myotis brandtii* in a hibernaculum: preliminary results. Bats of Sudetes. Proceedings of the 2nd Czech-Polish-German Conference. Česká Lípa (Czech Republic), 17-18 September 2004,s. 7-12.	Informacje o liczebności, proporcji i możliwościach identyfikacji gatunków z grupy nocek wąsatek / nocek Brandta zimujących w Jaskini Niedźwiedziej w Kletnie	Wysoka, podana jest proporcja gatunków z grupy nocek wąsatek / nocek Brandta zimujących w Jaskini Niedźwiedziej w Kletnie, które podczas hibernacji są trudne do rozróżnienia	Biblioteka
2.		Buřič Z., Furmankiewicz J., Telatyński S. 2001a. Jaskinia Niedźwiedzia jako jedno z najcenniejszych stanowisk nietoperzy na Dolnym Śląsku. Przegląd Przyrodniczy, 1-2: 109-114.	Charakterystyka zimowego zgrupowania nietoperzy w Jaskini Niedźwiedziej	Wysoka	Biblioteka
3.		Buřič Z., Furmankiewicz J., Furmankiewicz M., Klodek R., Kokurewicz T., Telatyński S. 2001b. Zimowe stanowiska nietoperzy na Ziemi Kłodzkiej. Szczeliniec, 5: 149-168.	Przedstawienie składu gatunkowego i liczbowego nietoperzy zimujących w na ziemi kłodzkiej, w tym m. in. w jaskiniach i sztolniach	Wysoka	Biblioteka

			Masywu Śnieżnika		
4.		Charaziak-Kovács A. 2008. Zimowe spisy nietoperzy w wybranych obiektach podziemnych Sudetów w latach 1994-1997. Przyroda Sudetów, Suplement 3: 77-88.	Opis sudeckich zimowisk nietoperzy, w tym sztolni w Masywie Śnieżnika	Wysoka	Biblioteka
5.		Ciężkowski W. 2006. Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie. 40 lat eksploracji, badań, ochrony i turystyki. Naukowy Komitet Opiekuńczy. Wydawnictwo „Maria" Wrocław-Kletno	Opis badań w Jaskini Niedźwiedziej	Niska	Biblioteka
6.		Ciężkowski W. 2012. Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie w 45-lecie odkrycia. Wydawnictwo „Maria" Wrocław-Kletno.	Opis badań i eksploracji w Jaskini Niedźwiedziej	Niska	Biblioteka
7.		Furmankiewicz J., Buřič Z., Telatyński S. 2001. Nietoperze ziemi kłodzkiej. Pielgrzymy, Informator krajoznawczy poświęcony Sudetom, SKPS Oddział Wrocławski PTTK, Wrocław, s. 112-131.	Przedstawienie składu gatunkowego i liczbowego nietoperzy zimujących w na ziemi kłodzkiej, w tym m. in. w jaskiniach i sztolniach Masywu Śnieżnika	Średnia	Biblioteka
8.		Furmankiewicz J., Furmankiewicz M. 2002. Bats hibernating in the natural caves in the Polish part of the Sudetes. Przyroda Sudetów Zachodnich, Suplement 2: 15-38.	Przedstawienie składu gatunkowego i liczebności nietoperzy zimujących w sudeckich jaskiniach, w tym w jaskiniach Masywu Śnieżnika	Wysoka	Biblioteka
9.		Furmankiewicz M., Nowakowski, A. 2003. Nowe stanowiska podkowca małego	Opis stanowisk podkowca małego, w tym w Nowym	Średnia	Biblioteka

		Rhinolophus hipposideros na Ziemi Kłodzkiej. Studia Chiropterologica 3-4: 59-61.	Gierałtowie		
10.		Furmankiewicz J., Furmankiewicz M., Telatyński S. 2003. Nowe dane o występowaniu nocka orzęsionego *Myotis emarginatus* (Geoffroy, 1806) w południowo-zachodniej Polsce. Studia Chiropterologica,3-4: 3-9.	Opis stanowisk nocka orzęsionego, w tym w Jaskini Niedźwiedziej i sztolniach kopalni Kopaliny w Kletnie	Wysoka	Biblioteka
11.		Jahn A., Kozłowski S., Wiszniowska T. (red.) 1989. Jaskinia Niedźwiedzia Kletnie. Badania i udostępnianie. Polska Akademia Nauk, Oddział we Wrocławiu., Wrocław.	Opis badań, m. in. przyrodniczych prowadzonych w Jaskini Niedźwiedziej	Średnia	Biblioteka
12.		Pulina M. 1996. Jaskinie Sudetów. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk o Ziemi, Warszawa	Inwentaryzacja jaskiń, w tym jaskiń w Masywie Śnieżnika	Wysoka	Biblioteka
13.		Szkudlarek R., Paszkiewicz R., Hebda G., Gottfried T., Cieślak M., Mika A., Ruszlewicz A. 2002. Atlas rozmieszczenia nietoperzy w południowo-zachodniej Polsce – stanowiska zimowe z lat 1982 – 2002. Nietoperze III, 2: 197 – 235	Opis zimowisk nietoperzy na Dolnym Śląsku, w tym stanowisk w Masywie Śnieżnika	Wysoka	Biblioteka
14.		Furmankiewicz J., Hebda G., Furmankiewicz M. 2007. The population increase of the Lesser Horseshoe bat *Rhinolophus hipposideros* at the northern	Opis stanowiska kolonii rozrodczej podkowca małego w Wapienniku Łaskawy Kamień i zmian	Wysoka	Biblioteka

		border of its geographical range in the Sudetes. Berichte der Naturforschenden Gesellschaft der Oberlausitz, Supplement zu Band 15: 5-14.	liczebności populacji podkowca małego zimującej w podziemiach ziemi kłodzkiej		
15.		Furmankiewicz J., Hebda G., Mielcarek K., Nowakowski A. 2007. Nowe stwierdzenia kolonii rozrodczych podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* w Sudetach. Studia Chiropterologica, 5: 53-56.	Opis stanowiska kolonii rozrodczej podkowca małego w Wapienniku Łaskawy Kamień	Wysoka	Biblioteka
16.		Postawa T., Gałosz W., Wołoszyn B. W. 1994. Wyniki zimowych spisów nietoperzy zebrane z pojedynczych stanowisk z różnych rejonów Polski. W: Wołoszyn, B., (red.). Zimowe spisy nietoperzy w Polsce: 1988-1992. Wyniki i ocena skuteczności. Publikacje Centrum Informacji Chiropterologicznej ISEZ PAN, Kraków: 175-185.	Przedstawienie danych z polskich zimowisk nietoperzy, w tym z Jaskini Niedźwiedziej	Średnia	Biblioteka
17.		Wołoszyn B.W. 1971. Nietoperze jaskiń Sudetów. Materiały z II i IV Sympozjum Speleologicznego, Częstochowa: 129-135.	Przedstawienie danych z dolnośląskich zimowisk nietoperzy, w tym z Jaskini Niedźwiedziej	Średnia	Biblioteka
18.		Furmankiewicz J., Woźniak P. 2010. Ścieżka Edukacji Ekologicznej o Nietoperzach. Nietoperze Doliny Kleśnicy. Przewodnik. Podziemna Trasa Turystyczno-Edukacyjna przy Starej Kopalni Uranu w Kletnie i	Popularnonaukowe informacje o stanowiskach i zwyczajach nietoperzy występujących w dolinie	Średnia	Biblioteka

		Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Wałbrzychu.	Kleśnicy		
19.	Plany/programy/ strategie/ projekty	Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami dla powiatu Kłodzkiego. Przedsiębiorstwo Projektowo-Wdrożeniowe „Czyste Powietrze" Sp. z o.o. Wrocław 2003 r. Zał. nr 1 do uchwały nr XXIII/264/2004 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 27.04.2004 r.	W niewielkim stopniu dokument dotyczy ochrony przyrody	Ograniczona, ze względu na aktualność i wtórny charakter informacji	Starostwo Powiatowe
20.		Program ochrony środowiska gminy Stronie Śląskie. Regioplan Sp. z o.o. Wrocław 2005 r.	W niewielkim stopniu dokument dotyczy ochrony przyrody	Ograniczona, ze względu na aktualność i wtórny charakter informacji	Urząd Miasta; BIP
21.		Program ochrony środowiska gminy Międzylesie. Opr. dr P. Simiczyjew i dr A. Witt.	W niewielkim stopniu dokument dotyczy ochrony przyrody	Ograniczona, ze względu na aktualność i wtórny charakter informacji	
22.		Program ochrony środowiska miasta i gminy Bystrzyca Kłodzka. Przedsiębiorstwo Projektowo-Wdrożeniowe „Czyste Powietrze" Sp. z o.o. Wrocław 2004 r.	W niewielkim stopniu dokument dotyczy ochrony przyrody	Ograniczona, ze względu na aktualność i wtórny charakter informacji	Urząd Miasta i Gminy; BIP
23.		Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Stronie Śląskie, Uchwała Nr XIV/97/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 28.XI.2011 r.	Informacje o walorach przyrodniczych – wtórne, w części – „Uwarunkowania". Postanowienia dokumentu – zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu	Ograniczone – odnośnie części informacyjnej. Postanowienia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych	Urząd Miasta; BIP

			przestrzennym	zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	
24.		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Nowy Gieratów przyjęty Uchwałą Nr XVII/125/12 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 27.02.2012 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 2099 z dnia 12.06.2012 r.)	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ustalenia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	Urząd Miasta i Gminy; BIP
25.		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Stary Gieratów przyjęty Uchwałą Nr XVII/125/12 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 27.02.2012 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 2100 z dnia 12.06.2012 r.)	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ustalenia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	Urząd Miasta i Gminy; BIP
26.		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Goszów przyjęty Uchwałą Nr XIV/99/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 28.11.2012 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 388 z dnia 30.01.2012 r.)	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ustalenia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	Urząd Miasta i Gminy; BIP
27.		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Stronie – Lasy (Kletno Górne) przyjęty Uchwałą Nr XII/87/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 29.09.2011 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 5077 z dnia 19.12.2011 r.)	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ustalenia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	Urząd Miasta i Gminy; BIP

28.		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Rogóżka przyjęty Uchwałą Nr XII/86/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 29.09.2011 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 267 z dnia 19.12.2011 r.)	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ustalenia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	Urząd Miasta i Gminy; BIP
29.		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Młynowiec przyjęty Uchwałą Nr XII/84/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 29.09.2011 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 4481 z dnia 06.12.2011 r.)	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ustalenia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	Urząd Miasta i Gminy; BIP
30.		Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów położonych we wsi Sienna zatwierdzony Uchwałą Nr X/73/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 15.07.2011 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 231.4002 a dnia 14.11.2011 r.)	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ustalenia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	Urząd Miasta i Gminy; BIP
31.		Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Bystrzyca Kłodzka. Kłodzko 1995-96 r.. Uchwała Nr LIII/476/10 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 26.02.2010 r.	Informacje o walorach przyrodniczych – wtórne, w części - „Uwarunkowania”. Postanowienia dokumentu – zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ograniczone – odnośnie części informacyjnej. Postanowienia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i	Urząd Miasta i Gminy; BIP

				formułowaniu zadań ochronnych	
32.		Uchwała nr X/122/11 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 27 maja 2011r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część obszaru wsi Międzygórze.	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ustalenia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	Urząd Miasta i Gminy; BIP
33.		Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Lądek Zdrój. Regioplan. Wrocław 2010. Zał. Nr 1 do Uchwały Nr L/376/10 Rady Miejskiej w Lądku Zdroju z dn. 23.10.2010 r.	Informacje o walorach przyrodniczych – wtórne, w części Uwarunkowania. Postanowienia dokumentu – zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ograniczone – odnośnie części informacyjnej. Postanowienia dokumentu – w znikomym stopniu dotyczą obszaru Natura 2000 PLH020016 ze względu na niewielki areał gminy wchodzący w zasięg tego obszaru.	Urząd Miasta i Gminy; BIP
34.		Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Międzylesie; Uchwała Rady Miejskiej w Międzylesiu Nr XVII/38/2000 z dnia 11 lipca 2000 r.	Informacje o walorach przyrodniczych – wtórne, w części Uwarunkowania. Postanowienia określają bardzo ogólnikowo kierunki polityki przestrzennej, bez sprecyzowanej	Ograniczone – odnośnie części informacyjnej. Postanowienia dokumentu trudne do konfrontacji z przedmiotami ochrony	Urząd Miasta i Gminy w Międzylesiu; wyłącznie wersja papierowa

			dyspozycji terenów		
35.		Uchwała Rady Miejskiej w Międzylesiu w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Międzylesie z dnia 31.05.2005 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 141 z dn. 31.08.2005 r.	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ustalenia dokumentu – do uwzględnienia przy identyfikacji potencjalnych zagrożeń i formułowaniu zadań ochronnych	Urząd Miasta i Gminy; wyłącznie wersja papierowa
36.		Plany urządzeniowe lasów, wraz z Prognozą OOŚ dla Nadleśnictw Międzylesie i Lądek Zdrój	Zawiera inwentaryzację przyrodniczą (siedliska, gatunki - w ramach Prognozy oraz postanowienia dotyczące gospodarki leśnej na najbliższe 10 lat.	Podstawowy materiał wyjściowy do sporządzenia projektu PZO (w zakresie części informacyjnej). Postanowienia dokumentów – do uwzględnienia przy formułowaniu zasad ochrony.	RDLP-Wrocław
37.	Raporty z weryfikacji terenowych	Prace wykonane przez ekspertów w trakcie prac na Planem	Identyfikacja przedmiotów ochrony w terenie, wraz z oceną ich stanu	Podstawowy materiał dla sporządzenia projektu PZO	Załącznik (nr 5) do niniejszej dokumentacji
38.	Waloryzacja przyrodnicza (województwa, gminy)	Inwentaryzacja Przyrodnicza Województwa Dolnośląskiego. Gmina Bystrzyca Kłodzka. Fulica – Jankowski Wojciech. Wrocław 2002 r.	Informacje o gatunkach i szczegółowej lokalizacji ich stanowisk oraz siedlisk. Wskazanie terenów do objęcia ochroną	Istotny materiał wyjściowy do prac nad PZO, ale wymagający aktualizacji	RDOŚ; Urząd Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka
39.		Inwentaryzacja Przyrodnicza. Gminy Bystrzyca Kłodzka. Fulica – Jankowski Wojciech. Wrocław 2010 r.	Informacje o gatunkach i szczegółowej lokalizacji ich stanowisk oraz	Istotny materiał wyjściowy do prac nad PZO, ale	RDOŚ; Urząd Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka

			siedlisk. Wskazanie terenów do objęcia ochroną	wymagający aktualizacji	
40.		Inwentaryzacja Przyrodnicza Województwa Dolnośląskiego. Gmina Lądek Zdrój. Fulica – Jankowski Wojciech. Wrocław 2002 r.	Informacje o gatunkach i szczegółowej lokalizacji ich stanowisk oraz siedlisk. Wskazanie terenów do objęcia ochroną	Istotny materiał wyjściowy do prac nad PZO, ale wymagający aktualizacji	RDOŚ; Urząd Miasta i Gminy Lądek Zdrój
41.		Inwentaryzacja Przyrodnicza Województwa Dolnośląskiego. Gmina Międzylesie. Fulica – Jankowski Wojciech. Wrocław 2002 r.	Informacje o gatunkach i szczegółowej lokalizacji ich stanowisk oraz siedlisk. Wskazanie terenów do objęcia ochroną	Istotny materiał wyjściowy do prac nad PZO, ale wymagający aktualizacji	RDOŚ; Urząd Miasta i Gminy Międzylesie
42.		Inwentaryzacja Przyrodnicza Województwa Dolnośląskiego. Gmina Stronie Śląskie. Fulica – Jankowski Wojciech. Wrocław 2002 r.	Informacje o gatunkach i szczegółowej lokalizacji ich stanowisk oraz siedlisk. Wskazanie terenów do objęcia ochroną	Istotny materiał wyjściowy do prac nad PZO, ale wymagający aktualizacji	RDOŚ; Urząd Miasta Stronie Śląskie
43.		Furmankiewicz J. 2007. Inwentaryzacja nietoperzy na terenie Nadleśnictwa Lądek Zdrój. Wrocław.	Inwentaryzacja chiropterologiczna nadleśnictwa Lądek Zdrój	Istotna	
44.	Ekspertyzy przyrodnicze	Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we	Ocena przyrodniczo-przestrzennych, prawnych i technicznych uwarunkowań	Wysoka	http://www.wbu.wroc.pl/pliki/Tekst%20Studium.pdf

		Wrocławiu. Wrocław 2009.	związanych z możliwymi lokalizacjami farm wiatrowych na terenie województwa dolnośląskiego.		
45.		Furmankiewicz J., Gottfried I. 2010. Ekspertyza chiropterologiczna dla określenia przyrodniczych uwarunkowań lokalizacji elektrowni wiatrowych w województwie dolnośląskim. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu. Wrocław. http://www.wbu.wroc.pl/pliki/Tekst%20Studium.pdf**.**	Wyznaczenie obszarów nieodpowiednich lub konfliktowych do lokalizacji farm wiatrowych w województwie dolnośląskim ze względu na ich znaczenie dla chiropterofauny.	Wysoka	http://www.wbu.wroc.pl/pliki/SEW_ekspertyza%20Chiro.pdf
46.	Raporty	Kokurewicz T., Furmankiewicz J., Woźnica, Rusiński M., Haddow J., Urban R., Siudmak P. 2008. Raport końcowy z realizacji projektu pt. ”Opracowanie metodyki oceny jakości żerowisk nocka dużego (*Myotis myotis*) i podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros*)”, przygotowany dla Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie, str. 1-38 (maszynopis)**.**	Wyniki badań telemetrycznych i detektorowych kolonii rozrodczych podkowca małego w Wapienniku Łaskawy Kamień oraz nocka dużego w Konradowie (ostoja PLH020008 Kościół w Konradowie), z której osobniki prawdopodobnie żerują na terenie Obszaru	Wysoka, przedstawiono informacje o żerowiskach i ich odległościach od kryjówek podkowca małego i nocka dużego	

2.2 Ogólna charakterystyka obszaru

Specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO) Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH 020016, o powierzchni 19038,5 ha, położony jest w południowej części województwa dolnośląskiego, w subregionie wałbrzyskim, powiecie kłodzkim, w sąsiedztwie granicy państwowej z Republiką Czeską; wschodnia i południowa granica obszaru przebiega wzdłuż tej granicy państwowej. W zasięg obszaru wchodzą miasta i gminy: Lądek Zdrój, Stronie Śląskie, Bystrzyca Kłodzka i Międzylesie.

Pod względem fizyczno-geograficznym obszar Natura 2000 PLH 020016 położony jest w zasięgu należących do Sudetów Wschodnich (332.6) dwóch mezoregionów (wg dziesiętnego podziału regionalnego J. Kondrackiego, 2002 r.):

– Góry Złote (332.61), w obrębie których wyróżnia się mikroregion Gór Bialskich, Doliny Górnej Białej Lądeckiej oraz Gór Złotych (wg W. Walczaka)

– Masyw Śnieżnika (332.61), z obrębu którego w zasięg obszaru wchodzi jedynie mikroregion Śnieżnika Kłodzkiego.

W podziale na regiony geobotaniczne J.M. Matuszkiewicza cały omawiany obszar Natura 2000 należy do prowincji subatlantyckiej – górskiej, podprowincji heryńsko-czeskiej, działu G1 Sudetów, G1b – Sudetów Wschodnich.

Dla rzeźby Śnieżnika Kłodzkiego (stanowiącej część mezoregionu Masywu Śnieżnika) charakterystyczna jest kopulasta kulminacja osiągająca rzędną (w szczycie Śnieżnik) 1425 m n.p.m., od której odchodzą promieniście niższe odgałęzienia, rozdzielone głębokimi dolinami potoków, także promieniście spływających z masywu. W najdłuższym odgałęzieniu w kierunku północno-zachodnim wyróżniają się dwie najwyższe kulminacje – szczyty Średnia i Czarnej Góry (1205 m n.p.m.). Odgałęzienie wschodnie łączy się z Górami Złotymi, a granicę pomiędzy tymi górskimi mezoregionami stanowi przełęcz Płoszczyna (817 m n.p.m.). Wzdłuż grzbietu – odgałęzienia południowo-zachodniego – przebiega granica państwowa. Najwyższe szczyty tego grzbietu to Mały Śnieżnik (1318 m n.p.m.), Puchacz (1190 m n.p.m.) oraz Trójmorski Wierch (1143 m n.p.m.). Ten ostatni odwadniany jest przez spływy należące do zlewisk trzech mórz: Bałtyku, Morza Czarnego i Morza Północnego (stąd nazwa).

Pomiędzy dolinami Górnej Białej Lądeckiej (wydzielonej jako wyodrębniony mikroregion) a doliną jej lewego dopływu – Morawki – znajdują się Góry Bialskie charakteryzujące się większą niż Masyw Śnieżnika zwartością i wyrównaną wierzchowiną (ok. 1000 m n.p.m.), ponad którą wystają niewysokie kopulaste szczyty: Postawna (1125 m n.p.m.), Czernica (1083 m n.p.m.), Suszyca (1047 m n.p.m.). Rzeźbę tych gór urozmaicają krótkie i głębokie rozcięcia dolinne dopływów Morawki i Białej Lądeckiej. W szerokiej dolinie Białej Lądeckiej wykształciły się terasy plejstoceńskie. Właściwe Góry Złote, ciągnące się wąskim pasmem wzdłuż granicy państwowej, charakteryzują się zróżnicowaną rzeźbą, o której decydują głębokie obniżenia (rozczłonkowujące grzbiet) oraz stromo wznoszące się szczyty: Kowadło (990 m n.p.m.), Borówkowa (902 m n.p.m.), Orłówka (830 m n.p.m.),

Maksymalna deniwelacja na obszarze Natura 2000 PLH 020016 wynosi 925 m (rzędna minimalna – 500 m n.p.m.). Atrakcyjnymi obiektami

geomorfologicznymi na tym obszarze są w szczególności Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie oraz powstały w jarowej dolinie Wilczki, na linii uskoku tektonicznego, wodospad w Międzygórzu o wysokości 27 m.

Pod względem geologicznym cały obszar Natura 2000 PLH 020016 położony jest w zasięgu metamorfiku Śnieżnika, zbudowanego głównie ze staropaleozoicznych fyllitów, łupków krystalicznych i paragnejsów, pośród których znaczny udział mają paleozoiczne ortognejsy i migmatyty. W paśmie Gór Złotych, zwłaszcza w jego najdalej na południe wysuniętej części struktura litologiczna podłoża jest bardziej złożona. Wyłaniają się tu (pośród fyllitów, łupków łyszczykowych i paragnejsów) waryscyjskie granitoidy oraz staropaleozoiczne łupki, mułowce i szarogłazy. W dolinie Kleśnicy, w skałach metamorficznych spotkać można soczewy marmuru (wapień krystaliczny), w których powstały jaskinie, w tym wspomniana wcześniej Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie. Niewielkie rozprzestrzenienie ma wychodnia paleozoicznych serpentynitów, które stwarzają specyficzne warunki siedliskowe. Wierzchnie warstwy gruntu, decydujące o uwarunkowaniach siedliskowych, budują gliny stokowe lub eluwialne, wykształcone na wychodniach i zwietrzelinach skał metamorficznych. Na tych stokowych utworach, których miąższość z reguły wzrasta w dół zboczy, wykształciły się gleby brunatne, które zdecydowanie dominują na omawianym obszarze. Miejscami większe rozprzestrzenienie mają gleby brunatne kwaśne, a na najwyższych wierzchołkach występują bezwęglanowe gleby wykształcone ze skał masywnych (rankersy). Na niższym odcinku doliny górnej Białej Lądeckiej występują mady.

Nazwa Śnieżnik sugeruje szczególną śnieżność klimatu tego masywu. Długość potencjalnego okresu z opadem śnieżnym w najwyższych strefach hipsometrycznych przekracza 240 dni i w Sudetach tylko Śnieżka ma dłuższy taki okres (290 dni). Znaczna jest też liczba dni z opadem śnieżnym (powyżej 75) oraz dni z szatą śnieżną. Takie warunki śniegowe, w połączeniu z odpowiednimi warunkami morfometrycznymi zboczy, zachęcają do rozwoju turystyki zimowej, w tym narciarstwa zjazdowego i związanego z tym zainwestowania (trasy zjazdowe, wyciągi). Stanowić to może potencjalne zagrożenie dla niektórych siedlisk przyrodniczych (w przypadku realizacji takiego zainwestowania). Według regionalizacji klimatologicznej Sudetów A. Schmucka, obszar Natura 2000 PLH 020016 należy do regionu Kłodzkiego, w którym (podobnie jak na innych obszarach górskich) lokalne zróżnicowanie warunków klimatycznych wynika przede wszystkim ze stref altymetrycznych (wysokościowych). W związku z położeniem obszaru na rzędnych powyżej 500 m n.p.m., na omawianym obszarze występują cztery piętra termiczne: b (400-600 m n.p.m.), c (600-800 m n.p.m.), w którym brak już jest lata termicznego (średnia temperatura powyżej 15°C), d (800-1000 m n.p.m.), oraz e (pow. 1000 m n.p.m.).

Oprócz pogarszania się warunków termicznych, wraz z wysokością bezwzględną terenu wzrasta także wielkość opadów atmosferycznych (przeciętnie 66 mm/100 m). Na opisywanym obszarze roczna suma opadów zmienia się więc od ponad 800 mm na najniżej położonych terenach do ponad 1200 m w wierzchołkowej partii Śnieżnika. Niezależnie od wysokości, zróżnicowanie wielkości opadów zależy tu także od ekspozycji zboczy na wiatry deszczonośne. W rejonie masywu Śnieżnika charakterystyczna jest wyraźna dominacja wiatrów południowo-zachodnich (ponad 25%) oraz południowych (ok. 18%) przy niewielkim udziale cisz (zwłaszcza w partiach grzbietowych). Te dominujące kierunki wynikają z częstotliwości wiatrów fenowych i zaznaczają się w szczególności w półroczu zimowym.

Wysokie opady przy jednocześnie słabej przepuszczalności podłoża związanej z jego strukturą litologiczną oraz duże spadki terenu

przyczyniły się do rozwoju gęstej sieci hydrograficznej (zdecydowana przewaga spływów powierzchniowych nad infiltracją i retencją podziemną). Większość obszaru Natura 2000 PLH 020016 położona jest w zasięgu zlewni III rzędu Białej Lądeckiej. Jedynie południowo-zachodni fragment tego obszaru, odwadniany m.in. przez Wilczkę (Wilczy Potok) wraz z dopływami, należy do zlewni górnej Bystrzycy Kłodzkiej (do ujścia Białej Lądeckiej). Najdłuższe cieki obszaru to – oprócz Białej Lądeckiej – Bielawka i Morawka wraz z dopływami Kamienica i Kleśnica. Niewielki przygraniczny fragment obszaru, na południowy-zachód od wierzchołka Śnieżnika wchodzi w zasięg zlewni Morawki (Republika Czeska) należącej do zlewiska Morza Czarnego. W związku ze wskazanymi powyżej uwarunkowaniami orograficznymi i litologicznymi podłoża, cieki opisywanego obszaru charakteryzują się znaczną, często gwałtowaną zmiennością przepływów, szybko reagującą na czynniki meteorologiczne (nawalne opady, gwałtowne tajanie szaty śnieżnej lub – przeciwnie – dłuższe okresy bezopadowe).

Piętrowości klimatycznej Gór Bialskich i Grupy Śnieżnika odpowiada piętrowość szaty roślinnej. Na tym obszarze zaznaczają się trzy piętra roślinne: regla dolnego, regla górnego oraz (tylko wierzchołkowa część Śnieżnika) – piętra subalpejskiego. Pierwotna szata roślinna została jednak w znacznym stopniu przekształcona w wyniku racjonalnej gospodarki leśnej. Obecnie dominują monokultury świerkowe. Większe płaty naturalnych lasów – głównie kwaśnych buczyn i borów świerkowych zachowały się w Górach Bialskich. Lasy obejmują 85% powierzchni omawianego obszaru Natura 2000, z tego 61% obszaru to lasy iglaste. Siedliska łąkowe zajmują łącznie tylko 4% obszaru (wraz z zaroślami).

Pomimo znacznego antropogenicznego przekształcenia naturalnych ekosystemów leśnych, obszar NATURA 2000 PLH 020016 cechuje wysoki stopień bioróżnorodności, na którą składają się różnorodne siedliska przyrodnicze, w tym nieleśne, oraz występowanie gatunków roślin i zwierząt, w szczególności nietoperzy. Te ostatnie wykorzystują też (jako zimowiska) sztolnie oraz wyrobiska po eksploatacji uranu.

Wysokie walory przyrodnicze zadecydowały tu o ustanowieniu obszarów chronionych systemu krajowego (KSOCH):
– Śnieżnicki Park Krajobrazowy (29036 ha); obszar Natura 2000 PLH 020016 obejmuje ok. 66% powierzchni tego Parku,
– rezerwat Wodospad Wilczki (2,75 ha),
– rezerwat Jaskinia Niedźwiedzia (89,05 ha),
– rezerwat Śnieżnik Kłodzki (192,93 ha),
– rezerwat Nowa Morawa (22,16 ha),
– rezerwat Puszcza Śnieżnej Białki (124,7 ha).

2.3 Struktura własności i użytkowania gruntów

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Lasy	Skarb Państwa, lasy prywatne	16 182,7	85
Grunty orne	Skarb Państwa, grunty prywatne	1903,8	10
Łąki trwałe	Skarb Państwa, grunty prywatne	761,5	4
Grunty zabudowane	Skarb Państwa, grunty prywatne	190,4	1

Dane użytkowania i pokrycia terenu z programu CORINE Land Cover 2006 w wektorowej warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS – załącznik 6.

2.4 Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu
Lasy	Skarb Państwa, grunty prywatne	1,36	Program rolno środowiskowy
	Skarb Państwa, grunty prywatne	5,29	Dopłaty bezpośrednie
	Skarb Państwa, grunty prywatne	5,29	Obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania
Trwałe użytki zielone	Skarb Państwa, grunty prywatne	600,34	Program rolno środowiskowy
	Skarb Państwa, grunty prywatne	1051,43	Dopłaty bezpośrednie
	Skarb Państwa, grunty prywatne	1025,81	Obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania
Inne	Skarb Państwa, grunty prywatne	177,9	Program rolno środowiskowy
	Skarb Państwa, grunty prywatne	398,77	Dopłaty bezpośrednie
	Skarb Państwa, grunty prywatne	398,52	Obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania
Sady	Skarb Państwa, grunty prywatne	0	Program rolno środowiskowy

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu
	Skarb Państwa, grunty prywatne	0,79	Dopłaty bezpośrednie
	Skarb Państwa, grunty prywatne	0,79	Obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania
Wody	Skarb Państwa, grunty prywatne	1,32	Program rolno środowiskowy
	Skarb Państwa, grunty prywatne	1,32	Dopłaty bezpośrednie
	Skarb Państwa, grunty prywatne	1,32	Obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania

2.5 Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego – zał. Nr 1 i 2 (rysunek) do uchwały Nr XIV/97/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 28.XI.2011 r.	Burmistrz-sporządzanie i wykonywanie postanowień dokumentu Rada Miejska – uchwalenie dokumentu	Ustalenia dotyczące rozwoju przestrzennego (ekspansji) osadnictwa i zagospodarowania turystycznego.	W szczególności siedliska łąkowe: 6510, *6520 i 6230.	Brak takich ustaleń w dokumencie.
2.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Nowy Gieratów przyjęty Uchwałą Nr XVII/125/12 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 27.02.2012 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 2099 z dnia 12.06.2012 r.).	Burmistrz- sporządzenie i wykonywanie ustaleń planu. Rada Miejska- uchwalenie planu.	Ustalenia dotyczące wyznaczania terenów pod zabudowę osadniczą i turystyczną.	Brak lub nieznaczny potencjalny wpływ na niektóre siedliska łąkowe.	Brak takich ustaleń w dokumencie.

3.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Stary Gieratów przyjęty Uchwałą Nr XVII/125/12 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 27.02.2012 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 2100 z dnia 12.06.2012 r.).	Burmistrz- sporządzenie i wykonywanie ustaleń planu Rada Miejska- uchwalenie planu	Ustalenia dotyczące wyznaczania terenów pod zabudowę osadniczą i turystyczną.	Brak lub nieznaczny potencjalny wpływ na niektóre siedliska łąkowe.	Brak takich ustaleń w dokumencie.
4.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Goszów przyjęty Uchwałą Nr XIV/99/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 28.11.2012 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 388 z dnia 30.01.2012 r.).	Burmistrz- sporządzenie i wykonywanie ustaleń planu Rada Miejska- uchwalenie planu	Ustalenia dotyczące wyznaczania terenów pod zabudowę osadniczą i turystyczną.	Brak lub nieznaczny potencjalny wpływ na niektóre siedliska łąkowe.	Brak takich ustaleń w dokumencie.
5.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Stronie – Lasy (Kletno Górne) przyjęty Uchwałą Nr XII/87/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 29.09.2011 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 5077 z dnia 19.12.2011 r.).	Burmistrz- sporządzenie i wykonywanie ustaleń planu Rada Miejska- uchwalenie planu	Ustalenia dotyczące wyznaczania terenów pod zabudowę osadniczą i turystyczną.	Brak lub nieznaczny potencjalny wpływ na niektóre siedliska łąkowe.	Brak takich ustaleń w dokumencie.

6.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Rogóżka przyjęty Uchwałą Nr XII/86/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 29.09.2011 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 267 z dnia 19.12.2011 r.).	Burmistrz- sporządzenie i wykonywanie ustaleń planu Rada Miejska- uchwalenie planu	Ustalenia dotyczące wyznaczania terenów pod zabudowę osadniczą i turystyczną.	Brak lub nieznaczny potencjalny wpływ na niektóre siedliska łąkowe.	Brak takich ustaleń w dokumencie.
7.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego wsi Młynowiec przyjęty Uchwałą Nr XII/84/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 29.09.2011 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 4481 z dnia 06.12.2011 r.).	Burmistrz- sporządzenie i wykonywanie ustaleń planu Rada Miejska- uchwalenie planu	Ustalenia dotyczące wyznaczania terenów pod zabudowę osadniczą i turystyczną.	Brak lub nieznaczny potencjalny wpływ na niektóre siedliska łąkowe.	Brak takich ustaleń w dokumencie.

8.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenów położonych we wsi Sienna zatwierdzony Uchwałą Nr X/73/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śląskim z dnia 15.07.2011 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego poz. 231.4002 a dnia 14.11.2011 r.).	Burmistrz- sporządzenie i wykonywanie ustaleń planu Rada Miejska- uchwalenie planu	Ustalenia dotyczące wyznaczania terenów pod zabudowę osadniczą i turystyczną.	Brak lub nieznaczny potencjalny wpływ na niektóre siedliska łąkowe.	Brak takich ustaleń w dokumencie.
9.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bystrzyca Kłodzka; Uchwała Nr XLI/412/13 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 28 lutego 2013 r.	Burmistrz-sporządzanie i wykonywanie postanowień dokumentu. Rada Miejska – uchwalenie dokumentu	Ustalenia dotyczące rozwoju terenów osadniczych - usług turystycznych i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	Siedliska: 6520 i 6230 znaczący wpływ potencjalny	Brak takich ustaleń
10.	Uchwała nr X/122/11 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 27 maja 2011r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część obszaru wsi Międzygórze.	Burmistrz- sporządzenie i wykonywanie ustaleń planu Rada Miejska- uchwalenie planu	Ustalenia dotyczące rozwoju terenów osadniczych - usług turystycznych i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	Siedliska: 6520 i 6230 znaczący wpływ potencjalny	Brak takich ustaleń

11.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Lądek Zdrój. Regioplan. Wrocław 2010. Zał. Nr 1 do Uchwały Nr L/376/10 Rady Miejskiej w Lądku Zdroju z dnia 23.10.2010 r.	Burmistrz-sporządzanie i wykonywanie postanowień dokumentu. Rada Miejska – uchwalenie dokumentu	Obszar Natura 2000 PLH 020016 obejmuje niewielki fragment gminy.	Brak przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 narażonych na negatywne oddziaływanie (potencjalne) ze strony planowanego zagospodarowania	
12.	Uchwała Rady Miejskiej w Międzylesiu w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Międzylesie z dnia 31.05.2005 r. Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 141 z dn. 31.08.2005 r., poz. 2811	Burmistrz- sporządzenie i wykonywanie ustaleń planu Rada Miejska- uchwalenie planu	Ustalenia dotyczące kierunków rozwoju osadnictwa i zagospodarowania turystycznego określone bardzo ogólnikowo, bez wskazania konkretnych dyspozycji terenowych. Stąd trudno jednoznacznie wskazać wpływ tych postanowień dokumentu na określone przedmioty ochrony obszaru Natura 2000.	Potencjalnie- siedlisko 6230 i (w mniejszym stopniu) siedlisko 6520	Brak takich ustaleń

Rastrowe warstwy informacyjne – załącznik 7

2.6 Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Siedliska przyrodnicze							
1.	**3260** Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*	**B**	8,69 ha	2	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
2.	**4060** Wysokogórskie borówczyska bażynowe *Empetro-Vaccinietum*	**B**	13,99 ha	2	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
3.	**6110** Skały wapienne i neutrofile z roślinnością pionierską *Alysso-Sedion*	**B**	0,04 ha		Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
4.	**6150** Wysokogórskie murawy *acidofilne Juncion trifidi* i bezwapienne wyleżyska śnieżne *Salicion herbaceae*	**B**	25,28 ha	2	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
5.	**6170** Nawapienne murawy wysokogórskie (*Sesleria tatrae)* i wyleżyska śnieżne *(Arabidion coeruleae)*	**A**		1	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
6.	**6210*** Murawy kserotermiczne *Festuco-Bromotea* i ciepłolubne	**B**	1,99 ha		Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
	murawy z *Asplenion septemtrionalis Festucion pallentis*						kartach informacyjnych
7.	**6230** Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe *Nardion* - płaty bogate florystycznie	**C**	134,55 ha	3	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
8.	**6430** Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*	**B**	30,91 ha	3	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
9.	**6510** Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*	**B**	143,58 ha	6	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
10.	**6520** Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie *Polygono-Trisetion*	**B**	490,56 ha	5	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
11.	**7110** Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	**A**	0,61 ha	1	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
12.	**7140** Torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością *Scheuchzerio-Caricetea*	**B**	24,94 ha	1	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
13.	**7230** Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	**B**		2	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
14.	**8110** Piargi i gołoborza krzemianowe	**A**	17,58 ha	1	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
15.	**8160** Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne ze zbiorowiskami ze *Stipion Calamagrostis*	**A**	0,38 ha		Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
16.	**8210** Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*	**A**	0,06 ha	1	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
17.	**8220** Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelii*	**A**	1,16 ha	1	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
18.	**8310** Jaskinie niedostępne do zwiedzania	**A**			Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
19.	**9110** Kwaśne buczyny *Luzulo- Fagenion*	**B**	1034,8 ha	6	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
							sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
20.	**9130** Żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*	**B**	112,33 ha	3	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
21.	**9180** Jaworzyny i lasy klonowo – lipowe na stokach i zboczach *Tilio plathyphyllis- Acerion pseudoplatani*	**B**	63,56 ha	2	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
22.	**91D0*** Bory i lasy bagienne *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mungo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	**A**	33,41 ha	2	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
23.	**91E0*** Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae* i olsy źródliskowe	**C**	23,52 ha	1	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
24.	**9410** Górskie bory świerkowe *Piceion abietis*, część zbiorowiska górskie	**B**	536,86 ha	5	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
Gatunki roślin							
25.	**4066** Zanokcica serpentynowa	B		1	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk zgodnie z metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 r, ocena w załączonych kartach informacyjnych
26.	**1386** Bezlist okrywowy	D					
Gatunki zwierząt							
27.	**1303** Podkowiec mały	**B**		1 kolonia rozrodcza w Wapienniku Łaskawy Kamień w Starej Morawie, 5 schronień (3 dzienne i 2 nocne) pojedynczych osobników, 19 żerowisk w okolicach Kletna i Starej Morawy oraz 6 zimowisk: w 4 sztolniach kopalni	Zgodnie z mapą	dobry	Badania terenowe do niniejszego planu prowadzono w styczniu i lipcu 2013r. W styczniu przeprowadzono liczenie nietoperzy hibernujących w zimowiskach Obszaru. W trakcie badań zimowych dokonano także oceny stanu siedlisk zimowych i zabezpieczenia zimowisk nietoperzy. W lipcu wykonano całonocne odłowy w różnych siedliskach oraz nasłuchy stacjonarne i podczas przejść transektów. Do oceny stanu populacji wykorzystano także dane własne gromadzone od 2000 r. oraz inwentaryzacje i raporty. Ocenę stanu siedlisk wykonano zgodnie z metodyką GIOŚ

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
				Kopaliny w dolinie Kleśnicy, w sztolni w Krzyżniku i sztolni w Janowej Górze			
28.	**1308** Mopek	**B**		Zidentyfikowano kilka żerowisk w okolicach Marianówki, Goworowa, Jaworka i Nowej Wsi oraz 6 zimowisk: w 4 sztolniach kopalni Kopaliny w dolinie Kleśnicy, w sztolni w Krzyżniku i Jaskini Kontaktowej. W okresie jesiennym odławiany przy Jaskini Miniaturka, Jaskini Kontaktowej i	Zgodnie z mapą	Słaby, brak informacji o potencjalnych kryjówkach letnich i żerowiskach	Badania terenowe do niniejszego planu prowadzono w styczniu i lipcu 2013r. W styczniu przeprowadzono liczenie nietoperzy hibernujących w zimowiskach Obszaru. W trakcie badań zimowych dokonano także oceny stanu siedlisk zimowych i zabezpieczenia zimowisk nietoperzy. W lipcu wykonano całonocne odłowy w różnych siedliskach oraz nasłuchy stacjonarne i podczas przejść transektów. Do oceny stanu populacji wykorzystano także dane własne gromadzone od 2000 r. oraz inwentaryzacje i raporty. Ze względu na ograniczenia czasowe i finansowe (tylko 1 sezon) stan rozpoznania letnich stanowisk gatunku w obszarze jest jednak słaby i wymaga uzupełnienia w najbliższych latach podczas opracowywania planu ochrony dla Obszaru. Ocenę stanu siedlisk wykonano zgodnie z metodyką GIOŚ

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
				sztolni nr 18			
29.	**1321** Nocek orzęsiony	**A**		Zidentyfikowano 2 miejsca żerowania (Bielice Górne, i Kamienica), 4 stanowiska godowe (miejsca jesiennego rojenia w sztolni nr 12, i Jaskiniach Miniaturka, Biały Kamień i Stare Wywierzysko) oraz 7 zimowisk (4 sztolnie kopalni Kopaliny, Jaskinia Niedźwiedzia, sztolnia w Janowej Górze i sztolnia w Krzyżniku)	Zgodnie z mapą	Średni, brak informacji o potencjalnych kryjówkach letnich i żerowiskach	Badania terenowe do niniejszego planu prowadzono w styczniu i lipcu 2013r. W styczniu przeprowadzono liczenie nietoperzy hibernujących w zimowiskach Obszaru. W trakcie badań zimowych dokonano także oceny stanu siedlisk zimowych i zabezpieczenia zimowisk nietoperzy. W lipcu wykonano całonocne odłowy w różnych siedliskach oraz nasłuchy stacjonarne i podczas przejść transektów. Do oceny stanu populacji wykorzystano także dane własne gromadzone od 2000 r. oraz inwentaryzacje i raporty. Ocenę stanu siedlisk wykonano zgodnie z metodyką GIOŚ. Ze względu na ograniczenia czasowe i finansowe (tylko 1 sezon) stan rozpoznania letnich stanowisk gatunku w obszarze jest jednak słaby i wymaga uzupełnienia w najbliższych latach podczas opracowywania planu ochrony dla Obszaru.
30.	**1323** Nocek Bechsteina	**B**		Zidentyfikowano 2 miejsca żerowania (w	Zgodnie z mapą	Słaby, brak informacji o potencjalnych	Badania terenowe do niniejszego planu prowadzono w styczniu i lipcu 2013r. W styczniu przeprowadzono liczenie

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
				rejonie Stronia Śląskiego i Bielic Górnych), 5 stanowisk godowych (miejsc jesiennego rojenia w sztolni w Janowej Górze, Jaskiniach Niedźwiedzia, Miniaturka, Biały Kamień i Stare Wywierzysko) oraz 3 zimowisk (4 Jaskinia Niedźwiedzia, Jaskinia Kontaktowa i sztolnia w Janowej Górze)		kryjówkach letnich i żerowiskach	nietoperzy hibernujących w zimowiskach Obszaru. W trakcie badań zimowych dokonano także oceny stanu siedlisk zimowych i zabezpieczenia zimowisk nietoperzy. W lipcu wykonano całonocne odłowy w różnych siedliskach oraz nasłuchy stacjonarne i podczas przejść transektów. Do oceny stanu populacji wykorzystano także dane własne gromadzone od 2000 r. oraz inwentaryzacje i raporty. Ocenę stanu siedlisk wykonano zgodnie z metodyką GIOŚ. Ze względu na ograniczenia czasowe i finansowe (tylko 1 sezon) stan rozpoznania letnich stanowisk gatunku w obszarze jest jednak słaby i wymaga uzupełnienia w najbliższych latach podczas opracowywania planu ochrony dla Obszaru.
31.	**1324** Nocek duży	**B**		Zidentyfikowano 17 żerowisk (w środkowej i północno-zachodniej części Obszaru),	Zgodnie z mapą	Stosunkowo dobry	Badania terenowe do niniejszego planu prowadzono w styczniu i lipcu 2013r. W styczniu przeprowadzono liczenie nietoperzy hibernujących w zimowiskach Obszaru. W trakcie badań zimowych dokonano także oceny stanu

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
				10 miejsc jesiennej aktywności (Jaskinie Niedźwiedzia, Miniaturka, Stare Wywierzysko, Biały Kamień, Kontaktowa, sztolnia w Janowej Górze, sztolnia w Krzyżniku), 5 schronień dziennych pojedynczych osobników (Stary Gieratów, Nowa Morawa, Stara Morawa, Kamienica) i 4 małoliczne kolonie w Międzygórzu, Starej Morawie i Bielicach			siedlisk zimowych i zabezpieczenia zimowisk nietoperzy. W lipcu wykonano całonocne odłowy w różnych siedliskach oraz nasłuchy stacjonarne i podczas przejść transektów. Do oceny stanu populacji wykorzystano także dane własne gromadzone od 2000 r. oraz inwentaryzacje i raporty. Ocenę stanu siedlisk wykonano zgodnie z metodyką GIOŚ
32.	**1303** Podkowiec mały	**B**		1 kolonia rozrodcza w	Zgodnie z mapą	dobry	Badania terenowe do niniejszego planu prowadzono w styczniu i lipcu 2013r. W

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
				Wapienniku Łaskawy Kamień w Starej Morawie, 5 schronień (3 dzienne i 2 nocne) pojedynczych osobników, 19 żerowisk w okolicach Kletna i Starej Morawy oraz 6 zimowisk: w 4 sztolniach kopalni Kopaliny w dolinie Kleśnicy, w sztolni w Krzyżniku i sztolni w Janowej Górze			styczniu przeprowadzono liczenie nietoperzy hibernujących w zimowiskach Obszaru. W trakcie badań zimowych dokonano także oceny stanu siedlisk zimowych i zabezpieczenia zimowisk nietoperzy. W lipcu wykonano całonocne odłowy w różnych siedliskach oraz nasłuchy stacjonarne i podczas przejść transektów. Do oceny stanu populacji wykorzystano także dane własne gromadzone od 2000 r. oraz inwentaryzacje i raporty. Ocenę stanu siedlisk wykonano zgodnie z metodyką GIOŚ
33.	**1014** Poczwarówka zwężona	**D**			Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk w oparciu o metodyką GIOŚ, wykonana w sierpniu 2012 i w lipcu 2013 r,
34.	**1059** Modraszek teleius	**C**		1	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk w oparciu o metodyką GIOŚ, wykonana w lipcu 2013 r,
35.	**1061** Modraszek nausitous	**C**		4	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk w oparciu o metodyką GIOŚ, wykonana w lipcu

Lp.	Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
							2013 r,
36.	**4014** Biegacz urozmaicony	**A**		320	Zgodnie z mapą	bardzo dobry	Obszar bardzo dobrze zbadany w ramach prac WZS w 2008 r. oraz monitoringu gatunku przeprowadzonego przez IOP w 2011r., na potrzeby PZO przeprowadzono jedynie prace uzupełniające potwierdzające aktualne występowanie gatunku w lipcu 2013 r..
37.	**1096** Minóg strumieniowy	**D**		9	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk w oparciu o metodyką GIOŚ, wykonana w lipcu 2013 r,
38.	**1163** Głowacz białopłetwy	**D**		9	Zgodnie z mapą	dobry	Inwentaryzacja stanowisk w oparciu o metodyką GIOŚ, wykonana w lipcu 2013 r,

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej – załącznik 8.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników

Występowanie: Stwierdzono występowanie tego siedliska na Białej Lądeckiej na odcinku Goszów - Bielice

Stan zachowania: Odnalezione płaty siedliska charakteryzują się dobrym stanem zachowania (B).

Zagrożenia: Odprowadzenie ścieków bytowo-gospodarczych do rzeki

Zagrożenia potencjalne to: regulacja dna rzeki Białej Lądeckiej, która może prowadzić do bezpośredniego zniszczenia zbiorowisk. Zanieczyszczenie wód potoku może mieć niekorzystny wpływ na zbiorowiska włosieniczników

Fot. 1. Siedlisko 3260 – rzeka Biała Lądecka w miejscowości Stary Gierałtów (fot. R. Klodek)

4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe (*Empetro-Vaccinietum*)
Występowanie: Siedlisko znane jest wyłącznie z kopuły Śnieżnika, zwłaszcza z jej zachodnich stoków powyżej górnej granicy lasu.
Stan zachowania: Odnalezione płaty siedliska charakteryzują się dobrym i doskonałym stanem zachowania (A i B).
Zagrożenia: Ekspansja nasadzonej, nierodzimej w Sudetach Wschodnich, kosodrzewiny *Pinus mugo* i olszy zielonej *Alnus viridis*. Eutrofizacja ekosystemów subalpejskich wskutek depozycji transgranicznych zanieczyszczeń powietrza. Zwiększenie penetracji turystycznej i synantropizacji w związku z planowaną odbudową wieży widokowej na Śnieżniku oraz rozbudową infrastruktury rekreacyjnej.

Fot. 2 Oddz. 294c – siedlisko 4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe (Empetro-Vaccinietum) – (fot. I. Foremnik).

6150 Wysokogórskie murawy acydofilne (*Juncion trifidi*) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (*Salicion herbaceae*)
Występowanie: Siedlisko znane jest wyłącznie z najwyższych partii kopuły Śnieżnika.
Stan zachowania: Odnalezione płaty siedliska charakteryzują się dobrym i doskonałym stanem zachowania (A i B).
Zagrożenia: Ekspansja nasadzonej, nierodzimej w Sudetach Wschodnich, kosodrzewiny *Pinus mugo* i olszy zielonej *Alnus viridis*.
Eutrofizacja ekosystemów subalpejskich wskutek depozycji transgranicznych zanieczyszczeń powietrza. Zwiększenie penetracji turystycznej i synantropizacji w związku z planowaną odbudową wieży widokowej na Śnieżniku oraz rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej.

Fot. 3 Siedlisko 6150 Wysokogórskie murawy acydofilne (*Juncion trifidi*) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (*Salicion herbaceae*) – szczyt Śnieżnika pozostałości po wieży widokowej – (fot. I.Foremnik).

6210 Murawy kserotermiczne *Festuco-Bromotea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septemtrionalis Festucion pallentis

Występowanie: Siedlisko to wykształciło się w kamieniołomie nr 1 w Kletnie.

Obecnie to priorytetowe siedlisko jest zarastane przez świerk, który zacienia cenne stanowiska storczykowatych, m.in. *Orchis militaris*

Jeśli nie zostanie podjęta odpowiednia gospodarka ten niekorzystny dla ochrony siedliska proces nadal będzie postępować

Stan zachowania: Odnalezione płaty siedliska charakteryzują się w większości dobrym i dostatecznym stanem zachowania (B).

Zagrożenia: Sukcesja roślinności leśnej, budowa parku linowego i intensywny ruch turystyczny.

Fot. 4 Siedlisko 6210 Murawy kserotermiczne *Festuco-Bromotea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septemtrionalis Festucion pallentis* w kamieniołomie nr 1 w Kletnie - (fot. I. Foremnik).

***6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie)**

Występowanie: Siedlisko występuje w postaci niewielkich płatów, w rozproszeniu na całym obszarze, w dwóch postaciach - subalpejskiej (Hala pod Śnieżnikiem oraz fragmentarycznie na Śnieżniku) oraz zajmującej niższe położenia form podgórsko-górskich mokrych oraz suchych psiar (zwłaszcza okolice Jodłowa i Potoczka, Międzygórza - Jaworek Górny, Łysa i Czarna Góra).

Stan zachowania: Odnalezione płaty siedliska charakteryzują się w większości dobrym i złym stanem zachowania (B i C). Znaczne zubożenie florystyczne siedliska w najwyższych położeniach w ostatnich 100-150 latach.

Zagrożenia: Hala pod Śnieżnikiem i Śnieżnik - zaniechanie ekstensywnego wypasu; ekspansja nasadzonej, nierodzimej w Sudetach Wschodnich, kosodrzewiny *Pinus mugo* i olszy zielonej *Alnus viridis*; eutrofizacja ekosystemów subalpejskich wskutek depozycji transgranicznych zanieczyszczeń powietrza; zwiększenie penetracji turystycznej i synantropizacji w związku z planowaną odbudową wieży widokowej na Śnieżniku oraz rozbudową infrastruktury rekreacyjnej. Stanowiska w niższych położeniach - zaniechanie tradycyjnego ekstensywnego użytkowania kośnego i pastwiskowego; intensyfikacja produkcji łąkowej - podsiewanie i nawożenie; wprowadzenie użytkowania ornego; zmiana stosunków wodnych wskutek odwodnienia; sukcesja gatunków drzewiastych (ostatnio ten czynnik zmniejszył

swoje znaczenie wskutek konieczności usuwania zadrzewień dla otrzymania dopłat bezpośrednich); ewentualna zabudowa rekreacyjna.

Fot. 5 Siedlisko 6230 Górskie i nizinne murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie) – (fot. I. Foremnik).

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Występowanie: Siedlisko występuje w rozproszeniu na całym obszarze. Związane jest z lokalnymi wysiękami bądź w postaci wąskich pasów wzdłuż górskich strumieni oraz traworoślami zajmującymi najwyższe partie kopuły Śnieżnika.

Stan zachowania: Większość odnalezionych płatów siedliska charakteryzuje się doskonałym i dobrym stanem zachowania (A i B).

Zagrożenia: Zmiana stosunków wodnych, regulacja potoków, prace leśne prowadzone w pobliżu potoków i wysięków, synantropizacja. Traworośla na kopule szczytowej Śnieżnika - eutrofizacja ekosystemów subalpejskich wskutek depozycji transgranicznych zanieczyszczeń powietrza; zwiększenie penetracji turystycznej i synantropizacji.

Fot. 6 i 7 Siedlisko 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia herbaceae*) – (fot. I. Foremnik).

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
Występowanie: Siedlisko występuje w rozproszeniu, głównie w północnej i zachodniej części obszaru, do wysokości około 500 m n.p.m.
Stan zachowania: Większość płatów siedliska charakteryzuje się złym stanem zachowania (C). Obserwowano różne stadia degeneracji spowodowane zaprzestaniem bądź zbyt intensywnym użytkowaniem.
Zagrożenia: Zaprzestanie użytkowania prowadzące do wkraczania drzew i stopniowego zarastania łąk (ostatnio ten czynnik zmniejszył swoje znaczenie wskutek konieczności usuwania zadrzewień dla otrzymania dopłat bezpośrednich); intensyfikacja użytkowania, w szczególności wypasu; przekształcanie na grunty orne; rozwój zabudowy na obrzeżach miejscowości etc.

Fot. 8 i 9 Siedlisko 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - (fot. I. Foremnik).

6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*)

Występowanie: Łąki konietlicowe występują w rozproszeniu, zajmując obszary powyżej 500-600 m n.p.m.

Stan zachowania: Dobrym (B) i doskonałym (A) stanem zachowania charakteryzuje się bardzo mała część siedliska w obszarze (ok. 30%). Większość płatów ulega przekształceniom głównie w wyniku zbyt intensywnego wypasu.

Zagrożenia: Intensyfikacja gospodarki pasterskiej; zaprzestanie użytkowania; przekształcanie na grunty orne; rozwój zabudowy na obrzeżach miejscowości etc.

Fot. 10 Siedlisko 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*) – Hala pod Śnieżnikiem – (fot. I. Foremnik).

***7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)**

Występowanie: Siedlisko występuje wyłącznie na jednym stanowisku, na torfowisku Sadzonki położonym na grzbiecie wschodniego ramienia Śnieżnika.

Stan zachowania: Doskonały stan zachowania (A) z zachowanymi wciąż procesami torfotwórczymi i licznymi gatunkami charakterystycznymi.

Zagrożenia: Eutrofizacja ekosystemów subalpejskich wskutek depozycji transgranicznych zanieczyszczeń powietrza

Fot. 11 i 12 Torfowisko wysokie pod Śnieżnikiem w oddz. 288 f w leśnictwie Kamienica, nadleśnictwo Lądek Zdrój – (fot. I. Foremnik).

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska

Występowanie: u podnóża góry Młyńsko, oraz na Białej Wodzie przy drodze asfaltowej Sienna – Idzików.

Stan zachowania: Mają cechy pomiędzy typowymi torfowiskami niskim i wysokimi. Rozwijają się wszędzie tam gdzie w skutek zawansowania procesu akumulacji torfu nastąpiła częściowa izolacja powierzchni torfowiska od wpływów minerotroficznych i w bilansie wodnym coraz większe znaczenie mają wody pochodzenia atmosferycznego. Stanowisko na wschodnim stoku Młyńska, leśnictwo Kamienica, występuje między innymi w dużym nasileniu: *Drosera rotundifolia, Sphagnum sp.* Dwa stanowiska na Białej Wodzie , charakteryzują się występowaniem zespołu Bobrka trójlistkowego *(Menyanthes trifoliata*), *Drosera rotundifolia Sphagnum sp*. Stanowiska są w stanie b. dobrym (A).

Zagrożenia: osuszanie terenu, zabudowa rekreacyjna, zabiegi melioracyjne

Zalecenia: Cała powierzchnia siedliska powinna zostać wyłączona z użytkowania i pozostawiona do naturalnej sukcesji.

Fot. 13 Siedlisko 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska – u podnóża góry Młyńsko – (fot. I. Foremnik).

8110 Piargi i gołoborza krzemianowe

Występowanie: Siedlisko występuje w rozproszeniu w najwyższych partiach kopuły Śnieżnika, na północnych stokach Średniaka oraz wschodnich zboczach północnego ramienia Małego Śnieżnika.

Stan zachowania: Zdecydowana większość płatów zachowała się w stopniu doskonałym (A).

Zagrożenia: Praktycznie bez zagrożeń. Ewentualnie zmiany składu flory roślin niższych i lichenobiota wskutek eutrofizacji ekosystemów subalpejskich.

Fot. 14 Oddz. 294a – siedliska 8110 Piargi i gołoborza krzemianowe, 9410 Górskie bory świerkowe – (fot. I. Foremnik).

8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*
Występowanie: Siedlisko występuje na skałce Pulinka powyżej dawnego kamieniołomu Kletno II, zwłaszcza na jej zachodnich i południowych ścianach.
Stan zachowania: Płat zachował się w stopniu doskonałym (A).
Zagrożenia: Zmiany warunków świetlnych spowodowane zabiegami gospodarczymi w lasach (odsłonięcie siedlisk cieniolubnych).

8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*
Występowanie: Siedlisko występuje na skałce Pulinka powyżej dawnego kamieniołomu Kletno II, zwłaszcza na jej zachodnich i południowych

ścianach.
Stan zachowania: Płat zachował się w stopniu doskonałym (A).
Zagrożenia: Zmiany warunków świetlnych spowodowane zabiegami gospodarczymi w lasach (odsłonięcie siedlisk cieniolubnych).

8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii*
Występowanie: Siedlisko występuje w rozproszeniu na całym obszarze. Najpospolitszy z podtypów zajmuje ocienione skałki w kompleksie zbiorowisk leśnych. Rzadziej spotykane jest w szczelinach eksponowanych, odsłoniętych skał.
Stan zachowania: Zdecydowana większość płatów zachowała się w stopniu doskonałym (A).
Zagrożenia: Zmiany warunków świetlnych spowodowane zabiegami gospodarczymi w lasach (odsłonięcie siedlisk cieniolubnych); nadmierny ruch turystyczny, zwłaszcza poza wyznaczonymi szlakami; wspinaczka skałkowa.

Fot. 15 Siedlisko 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacetalia vandellii* – Rezerwat Przyrody „Wodospad Wilczki" w Międzygórzu – „Kanion Amerykański" – (fot. I. Foremnik).

8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania
Występowanie: Siedlisko występuje wyłącznie w skałach węglanowych w dolinie Kleśnicy, obejmując przede wszystkim nieudostępnione turystycznie partie górnego i dolnych pięter Jaskini Niedźwiedziej z bogatą szatą naciekową, a także innych drobnych form krasowych

odnalezionych w jej sąsiedztwie (np. Sądejowa Szczelina).
Stan zachowania: Siedlisko zachowane w stopniu dobrym (B).
Zagrożenia: Intensywna penetracja speleologiczna.

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)
Występowanie: Kwaśna buczyna górska występuje na całym obszarze i jest tu potencjalnie dominującym typem siedliska leśnego. W chwili obecnej zachowała się w postaci większych płatów zwłaszcza w zachodniej części obszaru, na wschodnich stokach Śnieżnika w dolinie Kamienicy oraz we wschodniej części Gór Bialskich na zboczach Białej Lądeckiej i jej dopływów.
Stan zachowania: Niegdyś najbardziej rozpowszechnione siedlisko w obszarze, obecnie reprezentowane w większości przez znacznie i silnie przekształcone, oraz często zdegenerowane fragmenty drzewostanu. Stan zachowania zły (C) i dobry (B) - dotyczy to głównie fragmentów najstarszych drzewostanów w miejscach trudnodostępnych, gdzie nie stosowano w ostatnich dziesięcioleciach intensywnych cięć i buk mógł się odnawiać naturalnie w lukach.
Zagrożenia: Siedlisko to jest wrażliwe na różne formy antropopresji. Zbyt duży udział świerka w tym siedlisku prowadzi do pinetyzacji.

Fot. 16 Siedlisko 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) – leśnictwo Szklary – (fot. I. Foremnik).

9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*)
Występowanie: Siedlisko ograniczone w swoim występowaniu głównie do wychodni skał węglanowych w dolinie Kleśnicy oraz w postaci drobnych płatów w Górach Bialskich w dolinie Białej Lądeckiej, zajmuje łącznie niewielką powierzchnię.

Stan zachowania: W większości dobry (B), tylko w miejscach najbardziej niedostępnych w obrębie rezerwatu Jaskinia Niedźwiedzia doskonały (A).
Zagrożenia: Perspektywy ochrony buczyn oceniono jako bardzo dobre, ponieważ przeważająca część tych lasów znajduje się na terenie rezerwatu i pełni funkcje ochronne. Można zatem przypuszczać, że przy braku użytkowania, z czasem nastąpi ich samoistna renaturalizacja.

Fot. 17 Siedlisko 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*) – Kletno – Rezerwat Przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia" oddz. 304 – (fot. I. Foremnik).

***9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani*)**
Występowanie: Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe występują głównie we wschodniej i centralnej części obszaru. Odnaleziono kilkanaście niewielkich płatów siedliska w dolinach rzek, na stromych stokach, często w pobliżu wysięków.
Stan zachowania: Siedlisko ograniczone jest do niewielkich płatów. Większość dostępnego areału zajęły monokultury świerkowe. Odnalezione fragmenty stanowią silnie przekształcone pozostałości po znacznie częstszym niegdyś siedlisku. Ich stan zachowania, obecnie w większości zły (C), powinien się systematycznie poprawiać przy braku ingerencji gospodarki leśnej.
Zagrożenia: Prowadzenie zabiegów gospodarczych, głównie pozyskiwanie drewna i wprowadzanie świerka. Zmiany stosunków wodnych (dotyczy to zwłaszcza płatów wokół wysięków i na obrzeżach potoków), synantropizacja, nadmierny ruch turystyczny (płat w Międzygórzu).

Fot. 18 Siedlisko 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion Pseudoplatani)* – (fot. I. Foremnik).

***91D0 Bory i lasy bagienne *(Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum)* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)**

Występowanie: Siedlisko odnalezione na dwóch stanowiskach, wokół torfowiska „Sadzonki" na grzbiecie wschodniego ramienia kopuły Śnieżnika oraz na grzbiecie odchodzącym na północny-wschód od Małego Śnieżnika, zajmując łącznie niewielką powierzchnię.

Stan zachowania: W większości dobry (B), tylko w najbardziej zabagnionych miejscach doskonały (A).

Zagrożenia: Pozyskiwanie drewna, prowadzenie zabiegów gospodarczych w lasach, melioracje leśne, zmiany układu hydrologicznego etc.

Fot. 19 Oddz. 288 f – siedliska 91D0, 7110 – (fot. I. Foremnik).

***91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae)* i olsy źródliskowe)**

Występowanie: Siedlisko odnalezione nad potokami na kilku zaledwie stanowiskach. Płaty bardzo małe, zbudowane głównie z młodych drzew.

Stan zachowania: Siedlisko niegdyś bardzo pospolite w obszarze, obecnie reprezentowane jedynie przez silnie przekształcone i często zdegenerowane fragmenty bądź młode, regenerujące drzewostany. Stan zachowania zły (C).

Zagrożenia: Wszelkie prace prowadzone w dolinach rzecznych (umacnianie brzegów, regulacja potoków, budowa urządzeń hydrotechnicznych), pozyskiwanie drewna, synantropizacja flory, rozwój zabudowy w okolicach miejscowości.

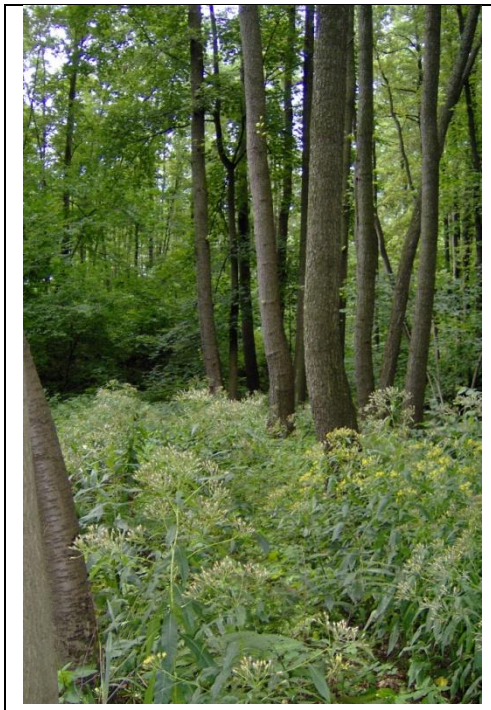

Fot. 20 Siedlisko *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) – (fot. I. Foremnik).

9410 Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis:* część – zbiorowiska górskie)

Występowanie: Siedlisko odnalezione w dwóch podtypach - acydofilnych świerczyn górnoreglowych obejmujących zasadniczo tylko najwyższe partie Małego Śnieżnika oraz kilkusetmetrowej szerokości pas tworzący górną granicę lasu na kopule Śnieżnika; oraz dolnoreglowego boru mieszanego, który występuje w rozproszeniu w postaci małopowierzchniowych płatów w głębokich dolinach potoków.

Stan zachowania: Siedlisko niegdyś znaczne bardziej rozpowszechnione w obszarze, obecnie reprezentowane w większości przez silnie przekształcone i często zdegenerowane fragmenty drzewostanu. Stan zachowania miejscami zły (C) i miejscami dobry (B) - dotyczy to głównie fragmentów najstarszych drzewostanów boru górnoreglowego.

W tym siedlisku ostatnio masowo pojawiają się odnowienia naturalne, stosowanie rębni złożonych doprowadziło do powstania struktury warstwowej lasu w tym siedlisku.

Część świerczyn w tym siedlisku jest lekko żółta i jest to cecha genotypu.

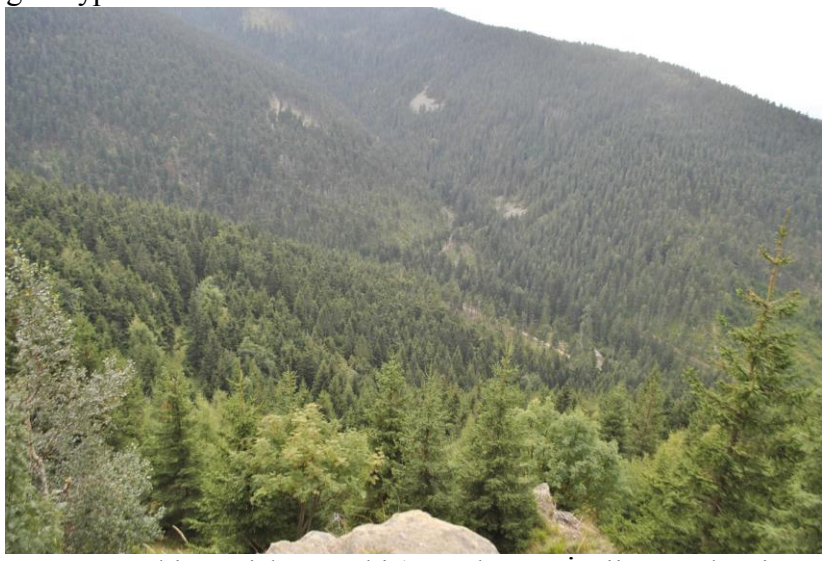

Fot. 21 Siedlisko 9410 Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie) – zbocza Żmijowca, leśnictwo Śnieżnik (fot. I. Foremnik).

Fot. 20 Siedlisko 9410 Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie) północne zbocze Średniaka, Mały Śnieżnik leśnictwo Jawornica – (fot. I. Foremnik).

6110 Skały wapienne i neutrofile z roślinnością pionierską

Występowanie: ze skałki Pulinki. Gatunki występujące w tym siedlisku: Czosnek skalny, skalnica trójpalczasta, rogownica drobna, wiechlina spłaszczona.

Zagrożenia: głównym zagrożeniem są naturalne procesy sukcesyjne.

Należy pozostawić płaty do naturalnej sukcesji, a w przypadku płatów zarastających jest konieczne podjęcie czynnej ochrony poprzez odkrzaczanie.

Fot. 22 Siedlisko 6110 Skały wapienne i neutrofile z roślinnością pionierską – (fot. I. Foremnik).

6190 Naskalne murawy dealpejskie z *Sesleria tareae*

Występowanie: Siedlisko znane jest wyłącznie z partii szczytowych skałki Pulinka.

Stan zachowania: Odnaleziony płat siedliska charakteryzuje się doskonałym stanem zachowania (A). Występują w nim takie gatunki jak *Allium montanum*, *Festuca rupicola*, *Galium anisophyllum*, *Scabiosa lucida* czy *Sesleria tatreae*.

Zagrożenia: Nadmierna penetracja i zbiór okazów zielnikowych.

Fot. 23 Siedlisko 6190 Naskalne murawy dealpejskie z *Sesleria tareae* – Skałka Pulinki – (fot. I. Foremnik).

8160 Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne
Występowanie: skałka Pulinki. W siedlisku występują takie gatunki jak:
Zachyłka Roberta, paprotnica krucha, fiołek kosmaty, kłosownica pierzasta
Zagrożenie: Zmiany warunków świetlnych, turystyka wspinaczkowa, pozyskanie materiału skalnego.
Jest to zespół, który tak długo się utrzymuje, jak długo podłoże nie jest ustabilizowane. Zaleca się w tym siedlisku wyłączenie pasa drzewostanu, w celu ochrony stałych warunków oświetleniowych.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
Występowanie: kamieniołom nr 1 i nr 2 w Kletnie. W siedlisku występują takie gatunki jak: storczyk Fuchsa, storczył kukawka *Orchis militaris*, listera jajowata *Listera ovata*, ponikło skąpokwiatowe, skrzyp pstry *Equisetum variegatum*, Gnieźnik leśny *Neotia nidus-avis,* kruszczyk rdzawoczerwony *Epipactis atrorubens*.
Zagrożenie: zmiany warunków wodnych, turystyka aktywna, ingerencja w podłoże.
Jest to zespół, który kształtuje się. W 1966 roku odkryto Jaskinie Niedźwiedzia w Kletnie i po 10 latach od tego wydarzenia zamknięto kamieniołomy w Kletnie, gdzie wydobywano marmury. Na powierzchni marmurów zaczęła kształtować się szata roślinna, szczególnie cenna w

miejscach wysięku wód. Ponadto jest to siedlisko, gdzie przebywa kozica sudecka *Rupicarpa rupicarpa rupicarpa*.

Fot. 24 Siedlisko 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – kamieniołom nr 1 w Kletnie, widok z góry na całe siedlisko – (fot. I. Foremnik).

Fot. 25 Siedlisko 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – kamieniołom nr 1 w Kletnie, storczyk kukawka *Orchis militaris* – (fot. I. Foremnik).

Fot. 26 Siedlisko - 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – kamieniołom nr 1 w Kletnie - skrzyp pstry *Equisetum variegatum* – (fot. I. Foremnik).

Fot. 27 Siedlisko - 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – kamieniołom nr 1 w Kletnie - jeżogłówka gałęzista, ponikło skąpokwiatowe – (fot. I. Foremnik).

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

4066 Zanokcica serpentynowa

Status ochronny

Ochrona gatunkowa: ochrona ścisła
Ochrona strefowa wymaga ustalenia strefy ochrony w promieniu 30 m od granicy siedliska
Status ochronny IUCN: nieuwzględniony.
Status ochronny według Polskiej czerwonej księgi roślin (2001): EN – gatunek bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożony wyginięciem.
Status ochronny według Zagrożone rośliny naczyniowe Sudetów (2003): EN
Status ochronny według Czerwonej listy Dolnego Śląska (2003): CR
Status ochronny według Czerwonej listy roślin naczyniowych w Polsce (2006): E
Status ochronny według Czerwonej księgi Czech i Słowacji (1999): CR
Gatunek chroniony według: Dyrektywy 92/43/EWG (Załącznik II i IV) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych dzikiej fauny i flory, Konwencji Berneńskiej (Załącznik II) o ochronie dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk, Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (art. 49 i 52).

Opis gatunku

Zanokcica serpentynowa jest allotetraploidem (2n = 144) powstałym w wyniku skrzyżowania diploidalnych zanokcic (2n = 72): skalnej *Asplenium trichomanes* i zielonej *A. viride* (Lovis i Reichstein 1968).
Kępki zanokcicy serpentynowej skupiają zazwyczaj od kilku do kilkunastu, a niekiedy dwudziestu kilku liści wyrastających ze szczytowej części krótkiego kłącza. Sporadycznie spotyka się rozrośnięte kępy starych osobników liczące nawet do ponad pięćdziesięciu liści. Liście są pojedynczo pierzaste, osiągają długość od kilku do dwudziestu (25) cm i zawierają do 20-30 (40) par bocznych odcinków. Listki te są kształtu wachlarzowatego, czasem szeroko jajowate lub zaokrąglone, lekko wypukłe, o płytko karbowanym brzegu. Ich szeroko klinowata nasada zbiega w krótki ogonek. Po spodniej stronie, wzdłuż końcowych odcinków nerwów układają się podłużne kupki zarodniowe w liczbie (3) – 6-8 (-9). Są one osłonięte jasnobrązową zawijką o nieco postrzępionym brzegu. Zarodniki fasolowatego kształtu pokryte są wąskimi listewkami. Krótszy od blaszki liściowej ogonek i dolna część osadki liścia są kasztanowobrunatnej barwy.
Główną cechą odróżniającą zanokcicę serpentynową od gatunków, od których pochodzi jest zielona barwa szczytowej części osadki na odcinku od 1/10 do niekiedy nawet ok. połowy długości liścia. Gatunek może być pomylony z jedną z mieszańcowych form zanokcicy skalnej *Asplenium trichomanes*, u której końcowe odcinki osadek krótko po rozwinięciu liści są zielone, a dopiero później brązowieją. Z terenu Czech podawana jest prawdopodobnie mieszańcowa forma gatunku o cechach bardzo zbliżonych do *A. viride* (Křisa 1997), której liście w całości są zielone.

Biologia gatunku

Gatunek jest hemikryptofitem. Rozmnaża się przez zarodniki, które dojrzewają od lipca do sierpnia. Niewielkie przedrośla osiągają ok. 7 mm szerokości. Ich rozwój do wytworzenia rodni trwa ok. trzech miesięcy (Karpowicz 1963).

Bucharová i in. (2010) w badaniach demograficznych czeskich populacji *Asplenium adulterinum* z użyciem modeli opartych o macierze stochastyczne stwierdzili, że nawet dla bardzo niewielkich populacji liczących do dziesięciu osobników prawdopodobieństwo ekstynkcji w zakładanym okresie 50 lat jest niewielkie. Średni oczekiwany okres życia osobnika autorzy obliczyli na 34 lata.

Wymagania ekologiczne

Zanokcica serpentynowa najczęściej rośnie w szczelinach skalnych, spotyka się ją jednak także na rumoszu zalegającym na półkach skalnych. Gatunek preferuje półcień, unikając zarówno miejsc nadmiernie zacienionych, jak i nasłonecznionych. Na tych ostatnich dobrze rośnie tylko w warunkach odpowiedniej wilgotności.

Ekologiczne liczby wskaźnikowe wg Ellenberga i in. (1992) charakteryzują siedliska zanokcicy serpentynowej następująco:

światło: L = 5 – półcień;

temperatura: T = 4 – wartość pośrednia pomiędzy roślinami wskazującymi na siedliska chłodne, a średnio ciepłe;

kontynentalizm: K = 4 – gatunki suboceaniczne z punktem ciężkości w Europie Środkowej;

wilgotność: F = 5 – siedliska świeże;

odczyn: R = 6 – gleby zbliżone do obojętnych;

N = 1 – siedliska najuboższe w azot

Zanokcica *Asplenium adulterinum* występuje niemal wyłącznie na skałach serpentynitowych lub blisko z nimi związanych pod względem genezy i właściwości perydotytach, dunitach, magnezytach itp. Siedliska serpentynitowe charakteryzują się płytkimi, słabo wykształconymi glebami o specyficznym składzie i relacjach ilościowych pomiędzy pierwiastkami. Z reguły są one ubogie w podstawowe składniki pokarmowe – azot, fosfor i potas, w porównaniu z glebami wytworzonymi z innych skał zawierają wysokie koncentracje magnezu przy jednocześnie niskich wapnia, a ponadto występują w nich wysokie zawartości metali ciężkich: niklu, chromu i kobaltu. Zespół tych czynników siedliskowych tworzy tzw. „kompleks serpentynitowy" wymuszający na roślinach wykształcenie odpowiednich przystosowań i określający specyfikę pobierania i gromadzenia w tkankach pierwiastków.

Zanokcica serpentynowa jest występuje w składzie roślinności naskalnej z klasy *Asplenietea trichomanis* i jest gatunkiem charakterystycznym rzędu *Androsacetalia vandellii*. Wraz z zanokcicą klinowatą *Asplenium cuneifolium*, a także u nas występującą obecnie tylko na serpentynitach zanokcicą ciemną *A. adiantum-nigrum* są gatunkami reprezentatywnymi dla siedliska 8220-1 „Naskalne, szczelinowe zbiorowiska paproci serpentynitowych" (Świerkosz i in. 2004).

Rozmieszczenie w Polsce

Zanokcica serpentynowa w Polsce rośnie wyłącznie na serpentynitach, stąd jej stanowiska ograniczone są do jedynego w kraju rejonu występowania tych skał w Sudetach oraz na Przedgórzu Sudeckim w masywach Ślęży i Grochowej. Współcześnie znanych jest dwanaście

stanowisk gatunku. Najdalej wysunięte na zachód znajduje się na wzgórzu Popiel koło Janowic Wlk., siedem stanowisk skoncentrowanych jest na terenie Wzgórz Kiełczyńskich w zachodniej części Masywu Ślęży, dwa znajdują się w Górach Sowich – w Kamionkach i koło Przygórza – i jedno na Żmijowcu w Masywie Śnieżnika. Dopiero w ostatnim czasie (2011, Żołnierz npbl.) udało się odnaleźć stanowisko z 19 osobnikami w Masywie Grochowej znane z danych historycznych (Fiek 1881, Schube 1903) lecz niepotwierdzone w okresie powojennym. Stanowisko na Żmijowcu jest najwyżej położone (1150 m n.p.m.), wysokości pozostałych zawierają się w przedziale od 300 (Wzgórza Kiełczyńskie) do 540 m n.p.m. (Przygórze).

Ochrona gatunku

Od roku 2004 zanokcica serpentynowa wraz z pozostałymi gatunkami tzw. „paproci serpentynitowych" objęta jest ochroną gatunkową. W rozporządzeniu ministra środowiska zawarto wymóg wyznaczenia stref ochronnych o szerokości 30 m od krawędzi stanowisk, a także wprowadzono zapis o konieczności prowadzenia zabiegów ochrony czynnej.

Do postulowanych zabiegów ochrony czynnej (Żołnierz 1993, 1997, 2001, 2004, Szczęśniak 2006, Świerkosz i in. 2007, Żołnierz i in. 2008) na stanowiskach *Asplenium adulterinum* zalicza się:

- kształtowanie drzewostanów w obrębie stanowisk i w ich otoczeniu w celu zapewnienia optymalnego zacienienia i innych parametrów mikroklimatycznych;
- usuwanie ekspansywnych konkurentów (z najwyższą ostrożnością, tak by nie uszkodzić paproci);
- na niektórych stanowiskach celowe wydaje się oczyszczenie części szczelin skalnych by udostępnić mikrosiedliska nadające się do zasiedlenia przez paprocie;
- zabezpieczenie populacji *ex situ* na wypadek zajścia niekorzystnych zjawisk losowych zagrażających przetrwaniu gatunku. Opracowana metoda hodowli i namnażania *Asplenium adulterinum* (Marszał i in. 1999, Kromer i in. 2006) pozwala zabezpieczyć wszystkie populacje w warunkach Pracowni Kultur Tkankowych Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego.

Celowym wydaje się wprowadzenie ochrony w postaci użytku ekologicznego, monitorowanie stanowiska i reagowanie na wystąpienie niekorzystnych zjawisk.

Fot. 28 Zanokcica serpentynowa *(Asplenium adulterinum*) - oddział 197 f, Leśnictwo Śnieżnik – (fot. I. Foremnik).

Fot. 29 Zanokcica serpentynowa *(Asplenium adulterinum*) - serpentynity, siedlisko występowania zanokcicy serpentynowej na zboczu Żmijowca, oddział 197 f, Leśnictwo Śnieżnik, Nadleśnictwo Międzylesie – (fot. I. Foremnik).

1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*

Stanowisko tego bardzo rzadkiego gatunku zinwentaryzowane w Górach Bialskich (Puszcza Śnieżnej Białki - zbocza Iwinki), gdzie prowadzony jest obserwacja w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Poniżej opis z raportu rocznego 2011 (ekspert Joanna Perzanowska)

Opis siedliska:

Gatunek na stanowisku został stwierdzony na dwóch próchniejących kłodach w trzech miejscach. Łącznie stwierdzono 12 sporofitów (1+8+3). Nie znaleziono samych set.

Drewno świerkowe w 2 stopniu rozkładu (drewno miękkie, nie rozpadające się o zachowanym kształcie). Średnica drewna, na którym występuje bezlist okrywowy wynosi 23 cm i 30 cm. Obie kłody znajdują się na podmokłym terenie zapewniającym zwiększoną wilgotność powietrza. W miejscu występowania sporofitów bezlistu okrywowego pokrycie kłód mszakami wynosi 60-100%.

Stanowisko znajduje się na wschodnim stoku Iwinki w zakresie wysokości 990-1010 m n.p.m. Drzewostan utworzony jest w głównej mierze z buka zwyczajnego, świerka pospolitego, klonu jaworu; podszyt słabo rozwinięty.
Na stanowisku sporofity zostały znalezione na dwóch próchniejących kłodach świerkowych. Obie kłody znajdują się na podmokłym terenie zapewniającym zwiększoną wilgotność powietrza. W miejscu występowania sporofitów bezlistu okrywowego pokrycie kłód mszakami wynosi 60-100%.
Ogólna ocena stanowiska – właściwa FV
Populacja i rozmieszczenie gatunku wymaga uzupełnienie stanu wiedzy w trakcie obowiązywania PZO

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

1303 Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*

Status ochronny

Status ochronny IUCN: LC – gatunek najmniejszej troski (IUCN 2009).
Status ochronny według Polskiej czerwonej księgi zwierząt: EN – gatunek bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożony wyginięciem (Głowaciński 2001).
Status ochronny według Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce: EN (Głowaciński 2002).
Gatunek chroniony według: Dyrektywy 92/43/EWG (Załącznik II i IV) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych dzikiej fauny i flory, Konwencji Bońskiej (Załącznik II) o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, Konwencji Berneńskiej (Załącznik II) o ochronie dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk, Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (art. 49 i 52).

Krótka charakterystyka

Gatunek ten związany jest z terenami skalistymi i górskimi. Latem zamieszkuje najczęściej słabo oświetlone i bardzo ciepłe (temp. do 30°C) strychy, rzadziej jaskinie, nieduże tunele, szczeliny skał lub dziuple drzew. Letnie kolonie rozrodcze samic są niewielkie i liczą do kilkudziesięciu osobników. Samce w tym okresie żyją pojedynczo, chroniąc się w jaskiniach, szczelinach skalnych lub na strychach. Zimowymi kryjówkami są: jaskinie sztolnie, piwnice i fortyfikacje, gdzie nietoperze hibernują pojedynczo lub w skupiskach do kilkuset osobników (Sachanowicz i Ciechanowski 2005). Podkowiec mały jest gatunkiem osiadłym. Jego letnie kryjówki znajdują się zwykle w odległości do 30 km od kryjówek zimowych, chociaż znane są przeloty na większą odległość (najdłuższy przelot to 153 km) (Sachanowicz i Ciechanowski 2005). Podkowiec mały w Polsce osiąga północną granicę zasięgu. Występuje w Sudetach, Karpatach (z wyjątkiem Tatr) oraz na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Pojedyncze stanowiska znajdują się także na Podkarpaciu oraz Śląsku Opolskim. Na Dolnym Śląsku stwierdzono zaledwie kilka stanowisk letnich zlokalizowanych na ziemi kłodzkiej. Są to kryjówki kolonii rozrodczych w Gorzanowie, Starej Morawie, Starej Łomnicy i Szczytnej. Liczebność osobników w tych koloniach wynosi od 10 do około 30 osobników. Pozostałe stanowiska, to schronienia dzienne i zimowiska pojedynczych osobników.

Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000

Na większości badanych stanowisk (14) w regionie kontynentalnym stan gatunku oceniono jako właściwy (FV), na co składał się właściwy stan wszystkich parametrów. Tylko na dwóch stanowiskach stan określono jako niezadowalający (U1) z uwagi na stwierdzony spadek liczebności lub ze względu na możliwe zmiany warunków siedliskowych. Na 10 spośród 18 monitorowanych stanowisk w regionie alpejskim stan ochrony gatunku oceniono jako właściwy (FV). Na 7 stanowiskach zanotowano spadek liczebności populacji (niewłaściwy stan zachowania populacji U1) lub jej zanik (stan niezadowalający U2) (Szkudlarek 2011).

Ranga w obszarze

Istotna. Obszar jest jednym z ważniejszych rejonów występowania tego gatunku na Dolnym Śląsku. W Wapienniku Łaskawy Kamień znajduje się kryjówka jednej z nielicznych dolnośląskich kolonii rozrodczych podkowca małego (licząca około 40 osobników – dorosłych wraz z młodymi). Znanych jest też 5 schronień (3 dzienne i 2 nocne) pojedynczych osobników. Osobniki z kolonii w Starej Morawie zimują w okolicznych sztolniach w Kletnie i żerują w odległości od 50 do 1850 m od kryjówki. Żerowiska podkowca małego z w/w kolonii zlokalizowane są w lasach liściastych i mieszanych, niewielkich liściastych i mieszanych zadrzewieniach między łąkami w dolinach rzek Kleśnica i Morawka oraz w roślinności nadbrzeżnej nad Kleśnicą i Morawką. Nietoperze na żerowiska przemieszczają się wzdłuż liniowych elementów, takich jak pasy zadrzewień i zakrzewień. Łącznie w zimowiskach w sztolniach w Kletnie i Stroniu Śląskim zimuje około 20 osobników.

Stan zachowania w obszarze

Stan zachowania letniej populacji w obszarze oceniono jako niezadowalający (U1). Kolonia rozrodcza zasiedla Wapiennik w Starej Morawie od wielu lat, jednak liczba młodych nie przekracza 70% dorosłych osobników, stąd ocena struktury wiekowej U1. Stan zachowania schronienia kolonii rozrodczej oceniono jako właściwy (FV) ze względu na opiekę nad stanowiskiem właścicieli Wapiennika.

Stan zachowania zimowej populacji jest właściwy (FV), ze względu na niewielki wzrost liczebności zimujących podkowców małych w ostatnich latach. Stan zachowania zimowisk jest niezadowalający (U1), ze względu na niewystarczające zabezpieczenie obiektów przed penetracją przez ludzi w okresie zimowym.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze

Podstawowym zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być niepokojenie nietoperzy w zimowisku (G01 i G01.04) oraz zniszczenie zimowiska (G05.04).

Zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być redukcja i fragmentacja leśnych żerowisk i schronień w dziuplach drzew poprzez budowę nowych i rozbudowę istniejących ośrodków narciarskich (G02.02).

Potencjalne zagrożenie stanowi niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna polegająca na stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin (B04) oraz wycince drzew i podszytu (B02.02, B02.03). Stosowanie pestycydów może wpłynąć na jakość bazy pokarmowej nietoperzy i kumulację toksyn w ich ciele. Wycinka drzew zmniejsza ilość i jakość żerowisk. Usuwanie drzew z alei zadrzewień, prowadzi do redukcji liniowych elementów krajobrazu, wzdłuż których przemieszczają się podkowce małe podczas przelotu na żerowiska oraz do zimowisk i które

mogą być także wykorzystywane jako żerowiska. Zanieczyszczenie wód może także wpływać na jakość bazy pokarmowej nietoperzy żerujących w nadrzecznej roślinności.
Potencjalnym zagrożeniem mogą być także niewłaściwie prowadzone remonty budynków (E06.01 i 02), w których znajdują się kryjówki kolonii rozrodczych.

Fot. 1. Wapiennik Łaskawy Kami ń w Starej Morawie, stanowiący kryjówkę kolonii rozrodczej podkowca małego. Strzałką zaznaczono kondygnację, na której przebywają podkowce (fot. J. Furmankiewicz).

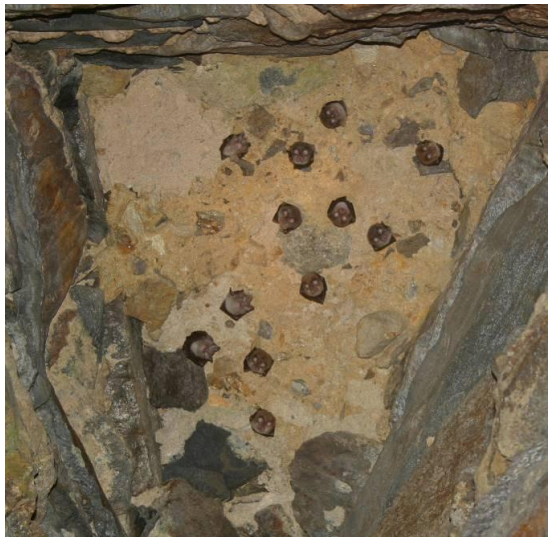

Fot. 2. Samice podkowca małego w Wapienniku Łaskawy Kamień (fot. J. Furmankiewicz).

Fot. 3. Żerowisko podkowca małego w niewielkich liściastych i mieszanych zadrzewieniach między łąkami w dolinie Kleśnicy (fot. T. Kokurewicz).

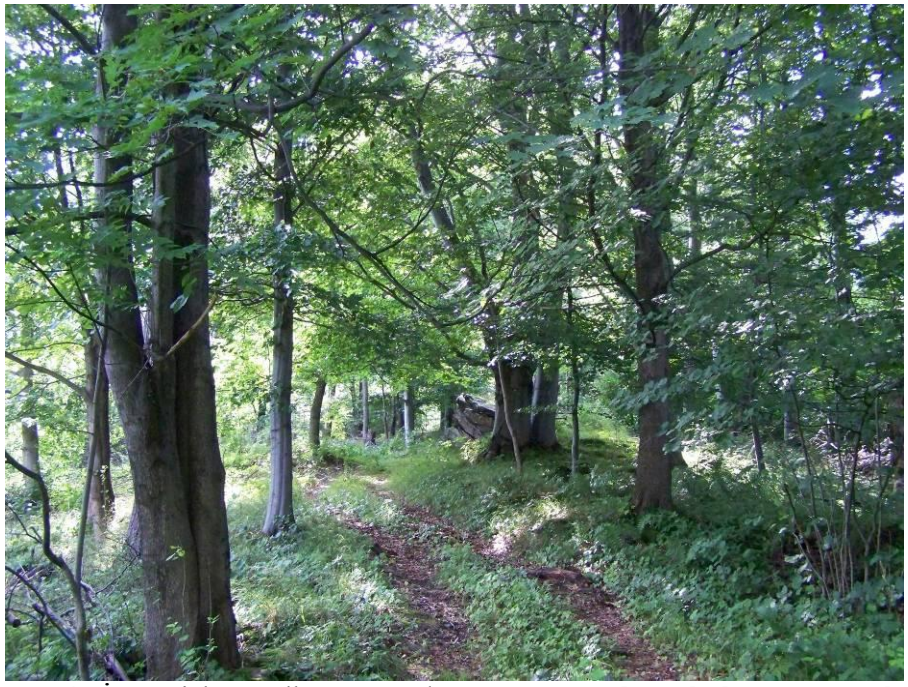

Fot. 4. Żerowisko podkowca małego w starym lesie bukowym (wiek ok. 140 lat) na zboczu góry Rudka koło Kleina (fot. T. Kokurewicz)

Fot. 5. Żerowisko podkowca małego w roślinności nadbrzeżnej nad Kleśnicą (fot. T. Kokurewicz).

Fot. 6. Żerowisko podkowca małego w lasach na zboczach góry Krzyżnik (fot. T. Kokurewicz).

Fot. 7. Fragment korytarza sztolni nr 7, w której zimują podkowce małe (Fot. J Furmankiewicz).

Fot. 8. Fragment korytarza sztolni nr 27, w której zimują podkowce małe (Fot. A. Kmiecik).

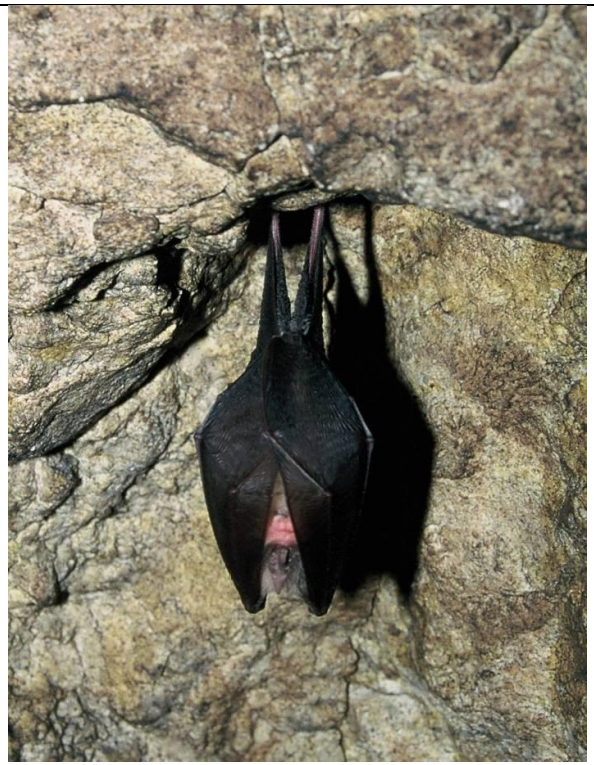

Fot. 9. podkowiec mały zimujący w jednej ze sztolni w Kletnie (fot. J. Furmankiewicz).

1308 Mopek *Barbastella barbastellus*

Status ochronny

Status ochronny IUCN: NT – gatunek niższego ryzyka, bliski zagrożenia (IUCN 2011.2).

Status ochronny według Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce: DD – gatunek o nieokreślonym zagrożeniu (Głowaciński 2002).

Gatunek chroniony według: Dyrektywy 92/43/EWG (Załącznik II i IV) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych dzikiej fauny i flory, Konwencji Bońskiej (Załącznik II) o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, Konwencji Berneńskiej (Załącznik II) o ochronie dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk, Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (art. 49 i 52).

Krótka charakterystyka

Mopek jest gatunkiem związanym z lasami, występuje w okolicach lesistych na nizinach oraz terenach podgórskich. W górach spotykany jest rzadko i lokalnie. Wiosną samice tworzą kolonie rozrodcze liczące od 5 do ponad 100 samic, które zajmują kryjówki w szczelinach drzew (także pod odstającą korą), rzadziej w budkach dla ptaków i szczelinach budynków. W tym czasie samce żyją z reguły samotnie lub tworzą niewielkie kolonie, czasem w pobliżu schronień kolonii rozrodczych. Mopki żerują najczęściej blisko roślinności, wśród drzew lub tuż nad ich koronami, na obrzeżach lasów, w parkach, ogrodach oraz w pobliżu domów, często pokonując odległości do 30 km między kryjówkami i żerowiskami. Mopek na zimowe schronienie wybiera miejsca chłodne, najczęściej w pobliżu otworów wejściowych jaskiń i piwnic. Zimowiska są miejscami intensywnego rojenia w okresie późnego lata i jesieni i być może także wiosny. Rojenie pełni funkcję godową, umożliwiając spotkanie się i kopulacje osobników z wielu przestrzennie rozdzielonych populacji letnich. Jest to gatunek przez jednych uznawany za osiadły przez innych za krótkodystansowego migranta. Jego sezonowe wędrówki odbywają się najczęściej na odległość kilkunastu kilometrów, jednak niektóre osobniki pokonują trasy do 290 km (Sachanowicz i Ciechanowski 2005).

Zasięg mopka obejmuje cała Polskę. Najczęściej obserwowany jest w zimowiskach (w dużych skupieniach) i na żerowiskach. Największymi jego zimowiskami na Dolnym Śląsku są chłodnia w Cieszkowie, piwnice pałacu w Chobieni i klasztoru w Lubiążu, sztolnia w Młotach, sztolnia w Skałkach Stoleckich, sztolnia w Gilowie, Jaskinia Radochowska i Jaskinia Północna Duża. Zimowiska te są jednocześnie dużymi i cennymi miejscami rojenia tego gatunku. Ze względu na trudności w wykrywaniu, znanych jest zaledwie kilka stanowisk kolonii rozrodczych mopka, w Dolinie Baryczy, na Przedgórzu Sudeckim i na Ziemi Kłodzkiej.

Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000

Stan populacji rozrodczej mopka na badanych powierzchniach w kraju nie jest jednakowo dobry, chociaż najczęściej zadowalający. Stan siedliska wydaje się być na ogół w stanie niezadowalającym lub niewystarczająco poznanym, co wpływa na trudności we wnioskowaniu na temat perspektyw zachowania gatunku i ogólnej oceny. Zachowanie populacji zimujących osobników jest niezadowalające, głównie ze względu na stan siedlisk (Gottfried 2012). Ogólny stan ochrony w regionie kontynentalnym jest niezadowalający (U1).

Ranga w obszarze

Umiarkowanie istotna. Gatunek występuje w obszarze średnio licznie. Zimowiska tego gatunku zlokalizowane są w sztolniach i jaskiniach okolic Kletna i Stronia Śląskiego (kopalnie Kopaliny w dolinie Kleśnicy, sztolnia w Krzyżniku i Jaskinia Kontaktowa), w których łącznie zimuje około 20-25 osobników. Zimowiska te są jednocześnie miejscami jesiennej (godowej) aktywności mopka (około kilkudziesięciu osobników). Nieliczne żerowiska tego gatunku zidentyfikowano z kilku miejscach w zachodniej części Obszaru, w okolicach Międzygórza, Goworowa, Jaworka i Nowej Wsi. Mała liczba żerowisk może wynikać z małej liczby letnich obserwacji.

Stan zachowania w obszarze

Stan zachowania gatunku w Obszarze oceniono jako U1. W rejonie tym istnieją zimowiska, żerowiska oraz miejsc jesiennego rojenia tego gatunku, jednak nie wykazano tutaj rozrodu gatunku. Nie potwierdzono rozrodu tego gatunku w obszarze, także podczas przygotowywania metodyki GIOŚ (Gottfried 2012). Kolonie rozrodcze mogą jednak występowa w dziuplach drzew oraz w budynkach miejscowości wchodzących

w granice obszaru. Ich odnalezienie jest jednak metodycznie trudne. Stan zachowania zimowisk jest niezadowalający (U1), ze względu na niewystarczające zabezpieczenie obiektów przed penetracją przez ludzi w okresie zimowym.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze

Podstawowym zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być niepokojenie nietoperzy w zimowisku i podczas rojenia (G01 i G01.04) oraz zniszczenie zimowiska i miejsca rojenia (G05.04).

Zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być redukcja i fragmentacja leśnych żerowisk i schronień w dziuplach drzew poprzez budowę nowych i rozbudowę istniejących ośrodków narciarskich (G02.02). Potencjalnym zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna polegające na stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin (B04), usuwaniu martwych i dziuplastych drzew (B02.04) oraz wycince drzew i podszytu (B02.02, B02.03) prowadzonej w okresie rozrodu nietoperzy. Wymienione powyżej działania będą powodować zmniejszenie powierzchni leśnych żerowisk nietoperzy i kryjówek w dziuplach drzew, a stosowanie pestycydów może wpłynąć na jakość bazy pokarmowej nietoperzy i kumulację toksyn w ich ciele. Potencjalnym zagrożeniem mogą być także plany wycinki śródpolnych zadrzewień, szpalerów drzew i krzewów, pełniących ważną funkcję jako liniowe elementy krajobrazu, wzdłuż których przemieszczają się nietoperze na żerowiska oraz do zimowisk i miejsc rojenia, i które mogą być wykorzystywane jako żerowiska.

Na terenie obszaru znajdują się miejsca jesiennego rojenia mopka. Miejsca te są odwiedzane przez wiele osobników (szacuje się, że co najmniej kilkadziesiąt mopków) zlatujących się z kryjówek rozmieszczonych prawdopodobnie w promieniu około kilkudziesięciu km. Podczas przelotów do miejsc rojenia i zimowisk nietoperze mogą przemieszczać się wzdłuż liniowych elementów rozmieszczonych na dużym obszarze wokół ostoi. Zniszczenie tych elementów może poważnie wpłynąć na stan populacji mopka. Ważnym potencjalnym zagrożeniem dla zielonych liniowych struktur krajobrazu są farmy wiatrowe (D02.09) w promieniu do 20 km od granic Obszaru. Budowa turbin wiatrowych wiąże się często z przekształceniem terenu (zniszczeniem śródpolnych zadrzewień i zakrzewień) lub potencjalnymi zakłóceniami w percepcji otoczenia przez nietoperze.

Potencjalnym zagrożeniem mogą być także niewłaściwie prowadzone remonty domów (E06.01 i 02), w których znajdują się potencjalnie kryjówki kolonii rozrodczych.

Fot. 10. Mopek (Fot. J. Furmankiewicz).

Fot. 11. Fragment korytarza sztolni nr 12, w której najliczniej zimują mopki (Fot. J Furmankiewicz).

1321 Nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*

Status ochronny

Status ochronny IUCN: LC – gatunek najmniejszej troski (IUCN 2009).

Status ochronny według Polskiej czerwonej księgi zwierząt: EN – gatunek bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożony wyginięciem (Głowaciński 2001).

Status ochronny według Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce: EN (Głowaciński 2002).

Gatunek chroniony według: Dyrektywy 92/43/EWG (Załącznik II i IV) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych dzikiej fauny i flory, Konwencji Bońskiej (Załącznik II) o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, Konwencji Berneńskiej (Załącznik II) o ochronie dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk, Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (art. 49 i 52).

Krótka charakterystyka

Nocek orzęsiony jest gatunkiem ciepłolubnym, związanym z wyżynnymi terenami skalistymi i leśnymi. Kolonie rozrodcze liczą od 20 do 1000

samic (przeważnie do 200) i spotykane są w dziuplach drzew, jaskiniach, sztolniach i na strychach. Samce żyją samotnie w podobnych kryjówkach. Ze względu na podobne wymagania ekologiczne, nocki orzęsione są często spotykane w kryjówkach podkowców małych (Sachanowicz i Ciechanowski 2005). Żerowiska nocka orzęsionego znajdują się 1-7 km (maksymalnie12 km) od kryjówki. Gatunek ten poluje w pobliżu koron drzew i krzewów (Sachanowicz i Ciechanowski 2005). Zimą przebywa w miejscach o dużej wilgotności i temperaturze około 6-9ºC. Hibernuje pojedynczo lub w małych skupieniach czasem razem z podkowcem małym (Sachanowicz i Ciechanowski 2005).

Nocek orzęsiony jest jednym z najrzadszych nietoperzy występujących w Polsce. Zasięg jego występowania obejmuje Sudety, Karpaty (włącznie z niższymi partiami Tatr) i Wyżynę Krakowsko-Częstochowską (Sachanowicz i Ciechanowski 2005). Na Dolnym Śląsku nocek orzęsiony regularnie jest obserwowany na zimowiskach w Masywie Śnieżnika, Górach Złotych, Przedgórzu Sudeckim i oraz w pojedynczych zimowiskach Sudetów Zachodnich. Do tej pory nie stwierdzono kolonii rozrodczej tylko pojedyncze osobniki w schronieniach letnich w Międzylesiu, Gorzanowie, Nowej Bystrzycy i Konradowie. Cennymi stanowiskami są miejsca rojenia nocka orzęsionego w jaskiniach Masywu Śnieżnika

Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000

Stan populacji i siedliska oraz perspektywy zachowania nocka orzęsionego w krajowej sieci Natura 2000 oceniono jako właściwy (FV) (Szkudlarek i Paszkiewicz 2011).

Ranga w obszarze

Wysoce istotna. W obszarze występują zimowiska tego gatunku w sztolniach i jaskiniach okolic Kletna i Stronia Śląskiego, w których łącznie zimuje około 630 osobników. Największym i najważniejszym zimowiskiem w Polsce i jednym z ważniejszych w Europie jest Jaskinia Niedźwiedzia, w której stwierdzono 625 zimujących nocków orzęsionych (styczeń 2013 r.). Większość osobników zimuje w nowoodkrytych (w 2012 r.) partiach jaskini. Pojedyncze osobniki hibernują w sztolniach w Kletnie. W Jaskini Niedźwiedziej ciągle trwają prace eksploracyjne, które mogą doprowadzić do odkrycia nowych ciągów. Nie jest więc wykluczone, że liczba zimujących tutaj nocków orzęsionych będzie wyższa. Zimowiska, zwłaszcza system związany z Jaskinią Niedźwiedzią (Jaskinia Miniaturka, Stare Wywierzysko i Biały Kamień) są najważniejszymi w skali regionu miejscami jesiennego rojenia szacunkowo około kilkuset osobników. Miejsca rojenia pełnią funkcję godowisk nietoperzy, do których zlatują się osobniki z różnych odległych kryjówek dziennych. Żerowiska tego gatunku zidentyfikowano w dwóch miejscach w południowo-wschodniej części Obszaru. Nie odnaleziono kolonii rozrodczej, jednak nie jest wykluczone jej istnienie w Obszarze.

Stan zachowania w obszarze

Stan zachowania gatunku w obszarze jest właściwy (FV), ze względu na liczebność zimowej populacji. Stan głównego zimowiska – Jaskini Niedźwiedziej określono jako właściwy (FV), ze względu na kontrole ruchu turystycznego oraz nieudostępnienie partii, w których zimują nocki orzęsione. Nie oceniano siedlisk i populacji letnich, ze względu na brak stwierdzeń kolonii rozrodczych tego gatunku.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze

Podstawowym zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być niepokojenie nietoperzy w zimowisku i podczas rojenia (G01 i G01.04) oraz zniszczenie zimowiska i miejsca rojenia (G05.04). Istnieją plany udostępnienia nowoodkrytych partii Jaskini Niedźwiedziej dla ruchu

turystycznego. Niewłaściwe przeprowadzenie tego przedsięwzięcia (np. otwarcie trasy turystycznej w dolnych partiach w okresie zimowym, zmiany mikroklimatu jaskini) może zaburzyć warunki panujące w siedlisku oraz powodować niepokojenie nietoperzy podczas hibernacji.
Zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być redukcja leśnych żerowisk i schronień w dziuplach drzew poprzez budowę nowych i rozbudowę istniejących ośrodków narciarskich (G02.02). Potencjalnym zagrożeniem może być niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna polegająca na stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin (B04) oraz wycince drzew i podszytu (B02.02, B02.03). Stosowanie pestycydów może wpłynąć na jakość bazy pokarmowej nietoperzy i kumulację toksyn w ich ciele. Wycinka drzew zmniejsza ilość i jakość żerowisk. Usuwanie drzew z alei zadrzewień, prowadzi do redukcji liniowych elementów krajobrazu, wzdłuż których nietoperze przemieszczają się podczas przelotu na żerowiska oraz do zimowisk i miejsc rojenia, i które mogą być wykorzystywane jako żerowiska.
Na terenie obszaru znajdują się jedne z ważniejszych w skali lokalnej miejsca jesiennego rojenia nocka orzęsionego. Miejsca te są odwiedzane przez wiele osobników (szacuje się, że co najmniej kilkaset nocków) zlatujących się z kryjówek rozmieszczonych prawdopodobnie w promieniu około kilkudziesięciu km. Podczas przelotów do miejsc rojenia i zimowisk nietoperze mogą przemieszczać się wzdłuż liniowych elementów rozmieszczonych na dużym obszarze wokół ostoi. Zniszczenie tych elementów może poważnie wpłynąć na stan populacji nocka orzęsionego. Najważniejszych potencjalnym zagrożeniem dla zielonych liniowych struktur krajobrazu są farmy wiatrowe (D02.09) w promieniu do 20 km od granic Obszaru. Budowa turbin wiatrowych wiąże się często z przekształceniem terenu (zniszczeniem śródpolnych zadrzewień i zakrzewień) lub potencjalnymi zakłóceniami w percepcji otoczenia przez nietoperze.
Potencjalnym zagrożeniem mogą być także niewłaściwie prowadzone remonty budynków (E06.01 i 02), w których potencjalnie mogą znajdować się schronienia tego gatunku.
Potencjalnym zagrożeniem jest także zawleczenie choroby (K03.03) – rozprzestrzenienie się w populacji grzyba *Geomyces destructans*, który może potencjalnie powodować śmierć osobników i zmniejszenie liczebności populacji.

Fot. 12. Pawilon wejściowy i fragment dolnych partii Jaskini Niedźwiedziej (fot. J. Furmankiewicz).

Fot. 13. Nocki orzęsione zimujące w Jaskini Niedźwiedziej (fot. J. Furmankiewicz).

1323 Nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*

Status ochronny

Status ochronny IUCN: NT – gatunek niższego ryzyka, bliski zagrożenia (IUCN 2011.2).
Status ochronny według Polskiej czerwonej księgi zwierząt: NT (Głowaciński 2001).
Status ochronny według Czerwonej listy zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce: NT (Głowaciński 2002).

Gatunek chroniony według: Dyrektywy 92/43/EWG (Załącznik II i IV) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych dzikiej fauny i flory, Konwencji Bońskiej (Załącznik II) o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, Konwencji Berneńskiej (Załącznik II) o ochronie dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk, Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (art. 49 i 52).

Krótka charakterystyka

Nocek Bechsteina jest gatunkiem ciepłolubnym i leśnym, zajmującym kryjówki głównie w dziuplach drzew. Zasiedla lasy liściaste, parki, rzadziej lasy iglaste, gdzie żeruje w odległości do kilometra od swojej kryjówki. Samice tworzą kolonie rozrodcze liczące przeważnie od 15 do 40 osobników. Samce prowadzą samotniczy tryb życia. Nocki Bechsteina zimą występują pojedynczo lub po kilka osobników nie tworząc większych skupień. Hibernują w jaskiniach sztolniach, fortyfikacjach i dziuplach drzew. Gatunek ten zaliczany jest do skrajnie osiadłych, nie odbywa dalekich wędrówek. Najdłuższy znany przelot wynosi 59 km.

Przez Polskę przebiega północno-wschodnia granica zasięgu nocka Bechsteina, wytycza ją linia: Cedyński Park Krajobrazowy, Wysoka, Poznań, Konewka, Puszcza Kozienicka, Lasy Sobiborskie. Na terenie Dolnego Śląska gatunek stwierdzany jest stosunkowo rzadko, najczęściej w zimowiskach, w których obserwowane są pojedyncze osobniki. Metody akustycznej identyfikacji gatunków pozwalają na coraz częstsze wykrywanie tego gatunku na żerowiskach. Duże miejsca rojenia, w których wielkość populacji szacuje się na kilkadziesiąt do kilkuset osobników to sztolnia w Skałkach Stoleckich oraz zimowiska w Masywie Śnieżnika (przede wszystkich jaskinie w rezerwacie Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie).

Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000

Stan populacji dla większości stanowisk oceniono, jako właściwy (FV). Natomiast stan siedliska, jako nieodpowiedni, co powoduje, że ogólny stan zachowania gatunku jest niewłaściwy (ocena U1) lub zły (ocena U2) (Ciechanowski 2012).

Ranga w obszarze

Istotna. Gatunek spotykany nielicznie w zimowiskach (pojedyncze osobniki w Jaskini Niedźwiedziej, Jaskini Kontaktowej i sztolni w Janowej Górze), ale licznie rojący się przy podziemnych zimowiskach Obszaru. Najważniejszymi miejscami rojenia w Obszarze i w regionie są jaskinie Biały Kamień, Stare Wywierzysko i sztolnia w Janowej Górze. Populacja rojących się nocków Bechsteina szacowana jest na kilkadziesiąt do kilkuset osobników. Żerowiska tego gatunku zidentyfikowano tylko w dwóch miejscach w południowo-wschodniej części Obszaru, na podstawie nagrań echolokacji. W Obszarze nie stwierdzono kolonii rozrodczej.

Stan zachowania w obszarze

Stan zachowania gatunku w Obszarze jest trudny do oceny ze względu na niewystarczającą ilość danych. Podczas prac terenowych w kilku miejscach zarejestrowano żerujące lub przelatujące osobniki, jednak nie stwierdzono tutaj rozrodu nocka Bechsteina i z tych względów nie dokonano oceny wskaźnik zgodnie z metodyką GIOŚ. Stan zachowania zimowej populacji oceniony jako właściwy (FV) ze względu na kilka zimowych stanowisk, w których regularnie obserwowane są pojedyncze osobniki. W przyszłości należy uzupełnić dane o nocku Bechsteinie w Obszarze.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze

Podstawowym zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być niepokojenie nietoperzy w zimowisku (G01 i G01.04) oraz zniszczenie zimowiska i miejsca rojenia (G05.04).

Zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być redukcja i fragmentacja leśnych żerowisk i schronień w dziuplach drzew poprzez budowę nowych i rozbudowę istniejących ośrodków narciarskich (G02.02). Potencjalnym zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna polegające na stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin (B04), usuwaniu martwych i dziuplastych drzew (B02.04) oraz wycince drzew i podszytu (B02.02, B02.03) prowadzonej w okresie rozrodu nietoperzy. Wymienione powyżej działania będą powodować zmniejszenie powierzchni leśnych żerowisk nietoperzy i kryjówek w dziuplach drzew, a stosowanie pestycydów może wpłynąć na jakość bazy pokarmowej nietoperzy i kumulację toksyn w ich ciele. Potencjalnym zagrożeniem mogą być także plany wycinki śródpolnych zadrzewień, szpalerów drzew i krzewów, pełniących ważną funkcję jako liniowe elementy krajobrazu, wzdłuż których przemieszczają się nietoperze do zimowisk i miejsc rojenia. Usuwanie drzew z alei zadrzewień, prowadzi do redukcji liniowych elementów krajobrazu, wzdłuż których nietoperze przemieszczają się podczas przelotu na żerowiska oraz do zimowisk i miejsc rojenia, i które mogą być wykorzystywane jako żerowiska.

Na terenie obszaru znajdują się jedne z ważniejszych w skali lokalnej miejsca jesiennego rojenia nocka Bechsteina. Miejsca te są odwiedzane przez wiele osobników (szacuje się, że co najmniej kilkaset nocków) zlatujących się z kryjówek rozmieszczonych prawdopodobnie w promieniu około kilkudziesięciu km. Podczas przelotów do miejsc rojenia i zimowisk nietoperze mogą przemieszczać się wzdłuż liniowych elementów rozmieszczonych na dużym obszarze wokół ostoi. Zniszczenie tych elementów może poważnie wpłynąć na stan populacji nocka Bechsteina. Najważniejszych potencjalnym zagrożeniem dla zielonych liniowych struktur krajobrazu są farmy wiatrowe (D02.09) w promieniu do 20 km od granic Obszaru. Budowa turbin wiatrowych wiąże się często z przekształceniem terenu (zniszczeniem śródpolnych zadrzewień i zakrzewień) lub potencjalnymi zakłóceniami w percepcji otoczenia przez nietoperze.

Fot. 14. Nocek Bechsteina (fot. J. Furmankiewicz).

Fot. 15. Wejście do jaskini Stare Wywierzysko, przy którym obserwuje się wysoką jesienną aktywność (rojenie) nocka Bechsteina (Fot. J. Furmankiewicz).

1324 Nocek duży *Myotis myotis*

Status ochronny

Status ochronny IUCN: LC – gatunek najmniejszej troski (IUCN 2011.2).Gatunek chroniony według: Dyrektywy 92/43/EWG (załącznik II i IV) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych dzikiej fauny i flory, Konwencji Bońskiej (załącznik II) o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, Konwencji Berneńskiej (załącznik II) o ochronie dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk, Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (art. 49 i 52).

Krótka charakterystyka ekologiczna

Jest to jeden z trzech największych polskich gatunków nietoperzy. Występuje na terenach zalesionych, z reguły na nizinach i wyżynach. Jego schronieniami letnimi są strychy budynków, rzadziej jaskinie i sztolnie. Na zimowiska wybiera jaskinie, sztolnie i tunele. Kolonie rozrodcze mogą liczyć do 2-3 tysięcy osobników. Samce żyją samotnie. Nocki duże latają z reguły nisko przy obrzeżach lasów, parków i sadów, gdzie polują głównie na ćmy i chrząszcze z rodziny biegaczowatych. Ich żerowiska oddalone są od kryjówek od 1,5 do 25 km. Nocek duży zaliczany jest do nietoperzy, które odbywają krótkodystansowe wędrówki od 50 do 200 km (najdłuższy stwierdzony przelot wynosi 390 km)

(Sachanowicz i Ciechanowski 2005).

Nocek duży w Polsce wykazuje zwarty zasięg geograficzny. Występuje w południowej, częściowo w zachodniej i centralnej części kraju, oprócz rejonów północno-wschodnich. Obecność pojedynczych osobników stwierdzono na Podlasiu i wschodnim Mazowszu. Jest to gatunek stosunkowo często występujący na terenie Dolnego Śląska, najczęściej w zgrupowaniach od kilku do ponad tysiąca osobników. Najwięcej jego stanowisk odnotowano na terenach podgórskich. W większym rozproszeniu występuje na Nizinie Śląskiej. Największymi znanymi koloniami rozrodczymi są: kolonia we Wleniu, kolonia w Konradowie k/ Lądka Zdrój, kolonia w Rościszowie w Górach Sowich, kolonie w Sulistrowiczkach, Parowej i Jaszkowej Górnej. Największymi zimowiskami tego gatunku są jaskinie góry Połom, jaskinie i sztolnie Masywu Śnieżnika oraz sztolnie Gór Sowich.

Ogólny stan zachowania gatunku w krajowej sieci Natura 2000

Stan zachowania nocka dużego w większości siedlisk, w przypadku zimowisk określa się, jako zadowalający (FV). Stan zachowania w stanowiskach letnich jest niewłaściwy (stan niezadowalający lub zły) (Kepel 2010). Ogólny stan zachowania w regionie kontynentalnym jest niewłaściwy (U1).

Ranga w obszarze

Istotna. W obszarze występują ważne w skali województwa zimowiska, w których łącznie zimuje około 200 osobników. Największym i najważniejszym zimowiskiem w Obszarze i jednym z większych na Dolnym Śląsku jest Jaskinia Niedźwiedzia. Ważnym zimowiskiem jest też sztolnia w Krzyżniku, która znajduje się przy granicy obszaru. Należy ją włączyć w granice Obszaru. Zimowiska te są jednocześnie miejscami jesiennego rojenia szacunkowo około kilkudziesięciu osobników. Żerowiska tego gatunku zidentyfikowano w kilkunastu miejscach w środkowej i północno-zachodniej części Obszaru. W większości przypadków są to prawdopodobnie osobniki z kolonii rozrodczej w kościele w Konradowie (PLH020008). Nieliczne (około 5-10 osobników) kolonie rozrodcze oraz schronienia pojedynczych osobników nocka dużego w Obszarze znane są z Bielic i Międzygórza. W lipcu 2013 r. po raz pierwszy obserwowano kolonie rozrodczą nocka dużego także w Wapienniku Łaskawy Kamień w Starej Morawie, liczącą 30-32 osobniki dorosłe wraz z młodymi.

Stan zachowania w obszarze

Stan zachowania zimowej populacji gatunku jest właściwy (FV), ze względu na jej stosunkowo wysoką i stałą liczebność. Stan zimowisk oceniono jednak na niezadowalający (U1), ze względu niewystarczające zabezpieczenie większości zimowisk (sztolnie w Kletnie) przed niepokojeniem. Stan zachowania letniej populacji gatunku w Obszarze oceniono jako właściwy (FV). W obszarze zlokalizowano kilka małych kolonii nocka dużego (Bielice, Międzygórze, Stara Morawa) oraz liczne żerowiska, głównie w siedliskach leśnych.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze

Podstawowym zagrożeniem dla gatunku w Obszarze jest niepokojenie nietoperzy w zimowisku (G01 i G01.04) oraz zniszczenie zimowiska (G05.04). Istnieją plany udostępnienia nowoodkrytych partii Jaskini Niedźwiedziej dla ruchu turystycznego. Niewłaściwe przeprowadzenie tego przedsięwzięcia (np. otwarcie trasy turystycznej w dolnych partiach w okresie zimowym, zmiany mikroklimatu jaskini) może zaburzyć warunki panujące w siedlisku oraz powodować niepokojenie nietoperzy podczas hibernacji.

Zagrożeniem dla gatunku w Obszarze może być redukcja leśnych żerowisk i schronień w dziuplach drzew poprzez budowę nowych i rozbudowę istniejących ośrodków narciarskich (G02.02). Potencjalne zagrożenie stanowi niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna polegające na stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin (B04), usuwaniu martwych i dziuplastych drzew (B02.04) oraz wycince drzew i podszytu(B02.02, B02.03). Wymienione powyżej działania związane z gospodarką leśną będą wpływać na zmniejszenie i jakość bazy pokarmowej nocka dużego. Wymienione powyżej działania będą powodować zmniejszenie powierzchni leśnych żerowisk nietoperzy i kryjówek w dziuplach drzew, a stosowanie pestycydów może wpłynąć na jakość bazy pokarmowej nietoperzy i kumulację toksyn w ich ciele

Na terenie obszaru znajdują się jedne z ważniejszych w skali lokalnej miejsca jesiennego rojenia nocka dużego. Miejsca te są odwiedzane przez wiele osobników (szacuje się, że co najmniej kilkadziesiąt nocków) zlatujących się z kryjówek rozmieszczonych prawdopodobnie w promieniu około kilkudziesięciu km. Podczas przelotów do miejsc rojenia i zimowisk nietoperze mogą przemieszczać się wzdłuż liniowych elementów rozmieszczonych na dużym obszarze wokół ostoi. Zniszczenie tych elementów może poważnie wpłynąć na stan populacji nocka dużego. Najważniejszych potencjalnym zagrożeniem dla zielonych liniowych struktur krajobrazu są farmy wiatrowe (D02.09) w promieniu do 20 km od granic Obszaru. Budowa turbin wiatrowych wiąże się często z przekształceniem terenu (zniszczeniem śródpolnych zadrzewień i zakrzewień) lub potencjalnymi zakłóceniami w percepcji otoczenia, a w przypadku nocka dużego, także z niewielkim ryzykiem śmiertelnych kolizji.

Potencjalnym zagrożeniem może być także niewłaściwie przeprowadzone remonty budynków (E06.01 i 02), w których znajdują się kryjówki kolonii rozrodczych.

Potencjalnym zagrożeniem jest także zawleczenie choroby (K03.03) – rozprzestrzenienie się w populacji grzyba *Geomyces destructans*, który może potencjalnie powodować śmierć osobników i zmniejszenie liczebności populacji. Osobniki zarażone tym grzybem obserwowano w kilku zimowiskach Obszaru. Nie wydaje się jednak, aby ten patogen stanowił realne zagrożenie dla lokalnych populacji, gdyż ich liczebność utrzymuje się na stałym poziomie od wielu lat.

1059 Modraszek teleius (*Maculinea teleius*) i 1061 Modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*)

Stanowiska wewnątrz obszaru nie mają znaczenie dla zachowania lokalnych populacji obu gatunków. Gatunki są związane z mniej lub bardziej wilgotnymi łąkami z znaczącym udziałem krwiściągu (roślina żywicielska larw i imago). Stwierdzone populacje są niewielkie (po kilka do kilkunastu osobników), często izolowane i przez to silnie zagrożone działalnością człowieka powodującą niszczenie ich siedlisk. Również liczba siedlisk potencjalnych z występującą rośliną żywicielską jest niewielka, a krwiściąg prawie nigdzie nie jest gatunkiem o znaczącym udziale w strukturze siedliska. Natomiast już poza obszarem tuż przy jego granicy oba gatunki modraszków występują powszechnie i tworzą mniej więcej zwartą populację wzdłuż łąk nad ciekami wypływającym z Masywu Śnieżnika. Również izolowane łąki z krwiściągiem są zasiedlone przez te gatunek. Konieczne jest poszerzenie granic obszaru, gdyż liczba osobników występujących w obszarze (tj. kilkanaście (telejus) do kilkudziesięciu (nasithous) okazów), jest niewielkim procentem populacji występujących na terenach przylegających do obszaru, które można szacować na co najmniej kilka tysięcy osobników każdego z gatunków.

Zagrożenia

Na terenie obszaru największym zagrożeniem jest zabudowa siedlisk (głównie dolina Białej Lądeckiej), a także intensyfikacja łąkarstwa. Oba gatunki ze względu na cykl rozwojowy (młoda gąsienica żeruje w kwiatostanie krwiściągu) są bardzo wrażliwe na koszenie w okresie znoszenia jaj i początkowego rozwoju larwy. Przeprowadzane w okresie między połową lipca a końcem sierpnia koszenia całkowicie redukują sukces rozrodczy tego gatunku (koszenia wcześniejsze (do końca pierwszej dekady lipca) redukują dostępność kwiatostanów krwiściągu na których chętnie żerują dorosłe osobniki). Zagrożenia te dotyczą również terenu poza obszarem Natura 2000.

Działania ochronne

- ograniczenie rozwoju zabudowy i infrastruktury w dolinach cieków oraz na terenach wilgotnych i podmokłych na stokach
- edukacja lokalnych rolników w celu właściwego gospodarowania na łąkach (pozostawianie szerszych miedz i pasów ziołorośli na skrajach łąk, koszenie rotacyjne - pozostawianie 1/4-1/3 obszaru łąki nieskoszonej, koszenie przed 10 czerwca lub po 15 września).

Inwentaryzacja i poszerzenie obszaru

Choć oba gatunki modraszka są wymienione jako przedmioty ochrony w większości obszarów Natura 2000 Kotliny Kłodzkiej to nigdzie ich siedliska nie są chronione w stopniu zabezpieczającym trwanie ich populacji. Większość obszarów chroni siedliska leśne lub otwarte mniej lub bardziej siedliska (wysoko) górskie. Łąk trzęślicowych z dużym udziałem krwiściągu lekarskiego najczęściej tam nie ma lub mają niewielki udział. Tereny przylegające bezpośrednio do południowo-zachodnich granic obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika obfitują w stanowiska obu gatunków modraszków (na większości stanowisk spotyka się oba gatunki) przez co możliwe jest poszerzenie obszaru i skuteczna ochrona populacji tych gatunków. W celu wyznaczenia granic poszerzenia konieczna jest inwentaryzacja pasa około 3 km na zachód od granic obszaru (na południe od Wilkanowa).

4014 Biegacz urozmaicony (*Carabus variolosus*)

Gatunek ten w odpowiednich siedliskach występuje pospolicie w Masywie Śnieżnika. W 2008 roku wykazano 320 stanowisk tego gatunku. Skupienia populacji znajdują się na północno-zachodnim stoku Śnieżnika, obszarów źródliskowych Morawki i Białej Lądeckiej. Stanowisko tego gatunku stwierdzono również u podnóża Królówki w Górach Złotych. Badania prowadzone w ramach krajowego monitoringu gatunku w 2011 roku wykazały duże zagrożenie populacji mimo tak duże liczby wykazanych stanowisk. W badaniach stwierdzono niskie zagęszczenia gatunku. Największym zagrożeniem jest bezpośrednie lub pośrednie niszczenie siedlisk poprzez wycinkę drzew i związany z tym problem niewielkich ilości martwego drewna. Obserwowano również niecierpka drobnokwiatowego inwazyjny gatunek niekorzystnie modyfikujący strukturę runa.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
1.	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*	3260	**Rzeka Biała Lądecka**	Powierzchnia siedliska		FV	FV	U1	FV	
				Struktura i funkcje		FV	U1			
				Perspektywy rozwoju		FV	FV			
2.	Wysokogórskie borówczyska bażynowe *(Empetro-Vaccinietum)*	4060	Oddz. 224c, b zachodnie stoki kopuły Śnieżnika	Powierzchnia siedliska		FV	FV	U1	U1	
				Struktura i funkcje	Ekspansja borówki czarnej	U1	U1			
					Ekspansja kosodrzewiny	FV	U1			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV	FV			
					Gatunki charakterystyczne	FV	FV			
					Gatunki ekspansywne	U1	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	FV	U1			
					Pokrycie przez mszaki	FV	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	FV	FV			
					Występowanie borówki halnej i bażyny obupłciowej	FV	FV			
					Zniszczenia mechaniczne	FV	U1			
				Perspektywy rozwoju		FV	U1			
			2 Oddz. 294a, północno-zachodnie stoki kopuły Śnieżnika	Powierzchnia siedliska		U1	U1	U1		
				Struktura i funkcje	Ekspansja borówki czarnej	FV	FV			
					Ekspansja kosodrzewiny	FV	U1			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	FV	FV			
					Gatunki charakterystyczne	FV	FV			
					Gatunki ekspansywne	FV	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	FV	FV			
					Pokrycie przez mszaki	FV	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	FV	FV			
					Występowanie borówki halnej i bażyny	FV	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					obupłciowej					
					Zniszczenia mechaniczne	U1	U1			
				Perspektywy rozwoju		FV	U1			
3.	Wysokogórskie murawy acidofilne *(Juncion trifidi)* i bezwapienne wyleżyska śnieżne *(Salicion herbaceae)*	6150	**1** Oddz. 293c, kopuła Śnieżnika	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	U1	
				Struktura i funkcje	Ekspansja borówki czarnej	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	U1			
					Występowanie śmiałka pogiętego	XX	U1			
					Zniszczenia mechaniczne	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			2 Oddz. 293d, północne stoki kopuły	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Ekspansja borówki czarnej	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
			Śnieżnika		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Występowanie śmiałka pogiętego	XX	U1			
					Zniszczenia mechaniczne	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
4.	Murawy kserotermiczne *Festuco-Bromotea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septemtrionalis Festucion pallentis*	6210	Kamieniołom nr 1	Powierzchnia siedliska		U1	U1	U1	U1	
				Struktura i funkcje	Ekspancja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Liczba gatunków storczykowatych	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Zachowanie strefy ekotonalnej	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
				Perspektywy ochrony		U1	U1			
5.	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie)	6230	**1** Oddz. 292d, zachodnie zbocze kopuły Śnieżnika	Powierzchnia siedliska		XX	U1	U1	U1	
				Struktura i funkcje	Bogactwo gatunkowe	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Eutrofizacja	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			2 Międzygórze – Jaworek Górny	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Bogactwo gatunkowe	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Eutrofizacja	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			3 Działka ewidencyjna 285, Hala pod Śnieżnikiem, płat występuje nad schroniskiem, punktowo	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Bogactwo gatunkowe	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Eutrofizacja	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
6.	Ziołorośla górskie *(Adenostylion alliariae)* i ziołorośla	6430	**1** Oddz. 277 d	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
	nadrzeczne *(Convolvuletalia sepium)*				Gatunki dominujące	XX	FV			
					Bogactwo gatunkowe	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Gatunki synantropijne	XX	FV			
					Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji)	XX	FV			
					Naturalny kompleks siedlisk	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			2 Oddz. 294 b	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Bogactwo gatunkowe	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Gatunki synantropijne	XX	FV			
					Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji)	XX	FV			
					Naturalny kompleks siedlisk	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			3	Powierzchnia		XX	FV	FV		122, świerk,

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
			Oddz. 202 b	siedliska						kosodrzewina
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Bogactwo gatunkowe	XX	U2			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U2			
					Gatunki synantropijne	XX	FV			
					Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji)	XX	FV			
					Naturalny kompleks siedlisk	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
7.	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *(Arrhenatherion elatioris)*	6510	**1** Oddz. 104j	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	U1	
				Struktura i funkcje	Cenne składniki flory	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			2 Oddz.270b	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Cenne składniki flory	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zachowanie płatów	XX	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					lokalnie typowych					
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			3 Oddz.74d	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Cenne składniki flory	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			4 Oddz.124f,	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i	Cenne składniki flory	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
				funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			5 Oddz.62j	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Cenne składniki flory	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne	XX	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					roślin zielnych					
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			6 Oddz.224d, ewid. 132/225	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Cenne składniki flory	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					na transekcie					
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
8.	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie *(Polygono-Trisetion)*	6520	**1** Oddz. 84a	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	U1	
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zachowanie strefy ekotonalnej	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
			2 Oddz. 202a	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zachowanie strefy ekotonalnej	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			3 Oddz.162k	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	U1			
					Zachowanie strefy ekotonalnej	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			4 Oddz.139d	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					na transekcie					
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zachowanie strefy ekotonalnej	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
			5 Oddz.230 ewid. 230	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	U1			
					Zachowanie strefy ekotonalnej	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
9.	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	7110	**1** Oddz. 288 f	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Melioracje odwadniające	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Obecność krzewów i drzew	XX	FV			
					Odpowiednie uwodnienie	XX	FV			
					Pokrycie i struktura gatunków torfowców	XX	FV			
					Pozyskanie torfu	XX	FV			
					Struktura powierzchni torfowiska (obecność dolinek i kęp)	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
10.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)	7140	**1** Oddz. 246 l	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Melioracje odwadniające	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Obecność krzewów i drzew	XX	FV			
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	FV			
					Pozyskanie torfu	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Stopień uwodnienia	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
11.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	**1** Kamieniołom nr 1 w Kletnie	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U2	U1	Siedlisko to odnotowano po weryfikacji terenowej, występuje w nim wiele rzadkich gatunków roślin naczyniowych np. skrzyp pstry, storczyk
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Melioracje odwadniające	XX	U2			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Pozyskanie torfu	XX	U1			kukawka, storczyk Fuchsa i inne
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	U1			
					Stopień uwodnienia	XX	U1			
					Występowanie trawertynów	XX	U1			
					Zakres pH	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U2			
12.	Piargi i gołoborza krzemianowe	8110	**1** Oddz. 291 c	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	
				Struktura i funkcje	Dominująca frakcja rumoszu	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Inne przypadki dewastacji siedliska	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Obecność wywróconych drzew	XX	FV			
					Obecność muraw	XX	FV			
					Ogólny stosunek pokrycia porostów i mchów do pokrycia	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					roślin					
					Pokrycie przez gatunki traw	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Ślady wspinaczki lub wydeptywania	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
13.	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami (*Potentilletalia caulescentis)*	8210	**1** Oddz. 312 f	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Inne przypadki dewastacji siedliska	XX	FV			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Ocienienie muraw	XX	FV			
					Pokrycie przez gatunki traw	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Ślady ognisk w pobliżu ścian skalnych	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Ślady wspinaczki lub wydeptywania	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
14.	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z (*Androsacion vandelii*	8220	**1** Oddz. 146 f, Wąwóz potoku Wilczki w Miedzygórzu	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	W obszarze występuje bardzo dużo, miejsc z tym siedliskiem, punktowo, najbardziej imponujaco to siedlisko wykształciło się w oddz. 146 f w Miedzygórzu tworzac tzw. „Kanion amerykański”
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Inne przypadki dewastacji siedliska	XX	FV			
					Martwa materia organiczna	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Ocienienie muraw	XX	FV			
					Pokrycie przez gatunki traw	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Ślady ognisk w pobliżu ścian skalnych	XX	FV			
					Ślady wspinaczki lub wydeptywania	XX	FV			
					Występowanie jeżyn, malin, dzikiego bzu czarnego i bzu	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					koralowego					
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
15.	Jaskinie niedostępne do zwiedzania	8310	Dolina Kleśnicy powyżej Jaskini Niedźwiedziej	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	
				Struktura i funkcje		XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
16.	Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)	9110	**1** Oddz. 315 a	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	U1	
				Struktura i funkcje	Udział buka w drzewostanie	XX	FV			
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m grubości i >50cm grubości	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki nitrofilne, okrajkowe, porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny	XX	FV			
					Różnorodność występujących mchów, grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane lub obserwacje)	XX	XX			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					użytkowaniem					
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			2 Oddz. 187 b	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Udział buka w drzewostanie	XX	FV			
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	U1			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m grubości i >50cm grubości	XX	U1			
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	XX	U1			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki nitrofilne, okrajkowe, porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny	XX	FV			
					Różnorodność występujących mchów, grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane lub obserwacje)	XX	XX			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	U1			
					Inne zniekształcenia	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					(rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)					
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			3 Oddz. 308 j	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Udział buka w drzewostanie	XX	FV			
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	U1			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m grubości i >50cm grubości	XX	U1			
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki nitrofilne, okrajkowe, porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny	XX	FV			
					Różnorodność występujących mchów, grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane lub obserwacje)	XX	XX			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	FV			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie,	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					zaśmiecenie)					
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			4 Oddz. 308 g	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Udział buka w drzewostanie	XX	FV			
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m grubości i >50cm grubości	XX	FV			
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura pionowa i przestrzenna	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					drzewostanu					
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki nitrofilne, okrajkowe, porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny	XX	FV			
					Różnorodność występujących mchów, grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane lub obserwacje)	XX	FV			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	FV			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
				Perspektywy		XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
				ochrony						
			5 Oddz. 236 a	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Udział buka w drzewostanie	XX	FV			
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	U1			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m grubości i >50cm grubości	XX	U1			
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	U1			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1			
					Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	XX	FV			
					Charakterystyczna	XX	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					kombinacja florystyczna runa					
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki nitrofilne, okrajkowe, porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny	XX	FV			
					Różnorodność występujących mchów, grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane lub obserwacje)	XX	XX			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			6	Powierzchnia		XX	FV	U1		

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
			Oddz. 312 b	siedliska						
				Struktura i funkcje	Udział buka w drzewostanie	XX	FV			
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	U1			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m grubości i >50cm grubości	XX	U1			
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i w runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki nitrofilne, okrajkowe, porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny	XX	FV			
					Różnorodność występujących mchów, grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane lub obserwacje)	XX	XX			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
17.	Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-*	9130	**1** Oddz. 304 b	Powierzchnia siedliska		XX	U1	FV	FV	
				Struktura i	Udział w drzewostanie	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
	Fagenion, Galio odorati-Fagenion)			funkcje	łącznie buka, jodły, jawora					
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	U1			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m długości i >50cm grubości	XX	U1			
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					obce w podszycie i runie					
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe	XX	FV			
					Różnorodność występujących mchów, grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane lub obserwacje)	XX	XX			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	FV			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			2 Oddz. 88 h	Powierzchnia siedliska		XX	U1	FV		
				Struktura i funkcje	Udział w drzewostanie łącznie buka, jodły, jawora	XX	FV			
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych”	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					w drzewostanie					
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m długości i >50cm grubości	XX	U1			
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	U1			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					runie; w tym gatunki porębowe					
					Różnorodność występujących mchów, grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane lub obserwacje)	XX	XX			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	FV			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			3 Oddz. 311 d Kletno	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Udział w drzewostanie łącznie buka, jodły, jawora	XX	FV			
					Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	U1			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m długości i >50cm grubości	XX	U1			
					Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe	XX	FV			
					Różnorodność występujących mchów,	XX	XX			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane lub obserwacje)					
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
18.	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach *(Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*)	9180	**1** Oddz. 309 d	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	U1	
				Struktura i funkcje Struktura drzewostanu	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące 3m długości i 50 cm grubości	XX	U1			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura drzewostanu	XX	FV			
					Pionowa struktura	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					roślinności					
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące w runie	XX	FV			
					Apofity w runie	XX	FV			
					Gatunki ziołoroślowe i nitrofilne	XX	FV			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			2 Oddz. 311 b	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
					Gatunki obce geograficznie w	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					drzewostanie					
					Martwe drewno leżące lub stojące 3m długości i 50 cm grubości	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Struktura drzewostanu	XX	FV			
					Pionowa struktura roślinności	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczna	XX	FV			
					Gatunki dominujące w runie	XX	FV			
					Apofity w runie	XX	FV			
					Gatunki ziołoroślowe i nitrofilne	XX	FV			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	FV			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
				Perspektywy		XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
				ochrony						
19.	Bory i lasy bagienne *(Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino*	91D0	**1** Oddz. 288 d	Powierzchnia siedliska		XX	U1	FV	FV	
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1			
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Odpowiednie uwodnienie	XX	FV			
					Pionowa struktura	XX	XX			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					roślinności					
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	FV			
					Wiek drzewostanu	XX	FV			
					Występowanie i stan populacji charakterystycznych krzewinek	XX	FV			
					Występowanie mchów torfowców	XX	FV			
					Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			2 Oddz. 288 i	Powierzchnia siedliska		XX	U1	U1		
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1			
					Gatunki dominujące	XX	U1			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
					Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Odpowiednie uwodnienie	XX	XX			
					Pionowa struktura roślinności	XX	FV			
					Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	FV			
					Wiek drzewostanu	XX	FV			
					Występowanie i stan populacji charakterystycznych krzewinek	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Występowanie mchów torfowców	XX	FV			
					Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
20.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *(Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion)*	91E0	**1** Oddz. 125 g	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	U1	
				Struktura i funkcje	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
					Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	U1			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3m długości i >50 cm grubości	XX	U1			
					Wiek drzewostanu (obecność w starodrzewu)	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Pionowa struktura roślinności	XX	FV			
					Charakterystyczna kombinacja florystyczna	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	U1			
					Naturalność koryta rzecznego	XX	FV			
					Rytm zalewów	XX	FV			
					Różnorodność występujących mchów, grzybów, ptaków lub owadów (jeżeli są takie dane)	XX	XX			
					Pozyskanie drewna i inne przekształcenia związane z użytkowaniem	XX	FV			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżanie, wydeptywanie, zaśmiecanie)	XX	FV			
					Naturalny kompleks siedlisk	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	U1			
21	Górskie bory świerkowe	9410	**1** Oddz.	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1	U1	

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
	(Piceion abietis część - zbiorowiska górskie)		211 c	Struktura i funkcje	Charakterystyczne kombinacje florystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	FV			
					Gatunki obce w drzewostanie	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	U1			
					Martwe drewno	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Obecność kornika – posusz czynny	XX	U1			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
			2 Oddz. 7	Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
				Struktura i funkcje	Charakterystyczne kombinacje florystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	FV			
					Gatunki obce w drzewostanie	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	FV			
					Martwe drewno	XX	U1			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1			
					Obecność kornika – posusz czynny	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			3 Oddz. 300	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Charakterystyczne kombinacje florystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	FV			
					Gatunki obce w drzewostanie	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	U1			
					Martwe drewno	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	XX	FV			
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Obecność kornika – posusz czynny	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			4 Oddz. 226 c	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Charakterystyczne kombinacje florystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	FV			
					Gatunki obce w drzewostanie	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	U1			
					Martwe drewno	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >30 cm grubości	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Obecność kornika – posusz czynny	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
			5 Oddz. 288 a	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV		
				Struktura i funkcje	Charakterystyczne kombinacje florystyczne	XX	FV			
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
					Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	FV			
					Gatunki obce w drzewostanie	XX	U1			
					Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	U1			
					Martwe drewno	XX	FV			
					Martwe drewno leżące lub stojące >3 m	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					długości i >30 cm grubości					
					Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
					Obecność kornika – posusz czynny	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
22	Skały wapienne i neutrofile z roślinnością pionierską	6110	**1**	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Ocienienie muraw	XX	FV			
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Zniszczenia mechaniczne	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
23	Nawapienne murawy wysokogórskie *(Sesleria tatrae)*	6170	**1** Szczyt skałki Pulinki w Kletnie	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	
				Struktura i funkcje	Bogactwo gatunkowe	XX	FV			
					Cenne gatunki flory	XX	FV			
					Erozja	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne	XX	FV			
					Gatunki nawapienne	XX	FV			
					Gatunki synantropijne	XX	FV			
					Gatunki typowe do podłoża bezwapiennego	XX	FV			
					Pokrycie drzew i krzewów w trasnsekcie	XX	FV			
					Procent powierzchni zajety przez siedlisko na transekcie	XX	FV			
					Stan populacji gatunków nawapiennych	XX	FV			
					Stan populacji gatunków typowych dla podłoża bezwapiennego	XX	FV			
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
					Ślady wspinaczki lub wydeptywania	XX	U1			
					Średnie pokrycie roślin zielnych w transekcie	XX	FV			
				Perspektywy		XX	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
				ochrony						
24	Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne *(Stipion calmagrostis)*	8160	**1** Oddz.	Powierzchnia siedliska		XX	FV	FV	FV	
				Struktura i funkcje	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
					Gatunki dominujące	XX	FV			
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
					Pokrycie piargu przez zespół zachyłki Roberta Gymnocarpietum robertiani	XX	FV			
					Pokrycie przez gatunki traw	XX	FV			
					Roślinność napiargowa	XX	FV			
				Perspektywy ochrony		XX	FV			
Gatunki roślin										
25.	Zanokcica serpentynowa *(Asplenium adulterinum)*	4066		Parametry populacji	Liczebność	XX	U1	U1	U1	Populacja mała, ale w dobrej kondycji zdrowotnej
					Struktura populacji	XX	U1			
					Średnia długość pięciu najdłuższych liści					
					Stan zdrowotny – (chlorozy, nekrozy, pokrój)	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Średnia liczba liści w kepie	XX	FV			
				Parametry siedliska gatunku	Fragmentaryzacja siedliska	XX	FV			
					Powierzchnia potencjalnego siedliska	XX	FV			
					Powierzchnia zajętego siedliska	XX	FV			
					Gatunki konkurencyjne	XX	U1			
					Gatunki obce inwazyjne	XX	FV			
					Liczba osobników	XX	U1			
					Liczba osobników juwenilnych	XX	U1			
					Ocienienie	XX	U1			
				Szanse zachowania gatunku		XX	FV			
Gatunki zwierząt										
26.	Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*	1303	A – stanowiska letnie	Parametry populacji	Liczebność	FV	FV	U1	U1	
					Struktura wiekowa	U1	U1			
				Parametry siedliska gatunku	Kubatura schronienia dostępna dla nietoperzy	FV	FV			
					Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	FV	FV			
					Dostępność wlotów dla nietoperzy	FV	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Ekspozycja wlotów do schronienia	FV	FV			
					Obecność bezpiecznych tras przelotu w kierunku żerowisk	FV	FV			
					Niezmienność warunków mikoklimatycznych	FV	FV			
					Istotne, zauważalne wielkopowierzchniowe zmiany w strukturze żerowisk w otoczeniu (r=2,5km) schronień	FV	FV			
				Perspektywy zachowania gatunku		FV	FV			
			B – zimowiska	Populacja	Liczba osobników w schronieniu	FV	FV	U1		
				Parametry siedliska gatunku	Kubatura schronienia dostępna (dogodna) dla nietoperzy	FV	FV			
					Zabezpieczenie nietoperzy przed niepokojeniem	U1	U1			
					Dostępność wlotów dla nietoperzy	FV	FV			
					Ekspozycja wlotów do	FV	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					schronienia					
					Obecność bezpiecznych tras przelotu w kierunku zimowisk	FV	FV			
					Niezmienność warunków mikroklimatycznych	FV	FV			
					Istotne, zauważalne wielkopowierzchniowe zmiany w strukturze zimowisk w otoczeniu (r = 2,5 km) schronienia	FV	FV			
				Perspektywy zachowania gatunku		FV	FV			
27.	Mopek *Barbastella barbastellus*	1308	A – stanowiska letnie	Populacja	Rozród gatunku	XX	XX	U1	U1	
					Aktywność gatunku	U1	U1			
				Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia kompleksu leśnego	FV	FV			
					Powierzchnia lasów liściastych	FV	FV			
					Powierzchnia starodrzewów (drzewostanów w wieku > 80 lat)	XX	XX			
					Powierzchnia starodrzewów	XX	XX			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					liściastych (drzewostanów w wieku > 80 lat)					
					Liczba drzew obumierających i martwych o pierśnicy >25 cm	U1	XX			
					Grubość drzew (>25 cm) zapewniających potencjalne kryjówki dzienne	U1	XX			
				Perspektywy zachowania gatunku		FV	FV			
			B -zimowiska	Populacja	Liczebność	FV	FV	U1		
				Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia	FV	FV			
					Zabezpieczenie przed niepokojeniem	U1	U1			
					Dostępność wlotów dla nietoperzy	FV	FV			
					Warunki mikroklimatyczne panujące w zimowisku	FV	FV			
					Udział terenów zalesionych w otoczeniu schronienia (do 1 km)	FV	FV			
					Elementy liniowe w	FV	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					otoczeniu schronienia mające połączenie z lasami					
				Perspektywy zachowania gatunku		FV	FV			
28.	Nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*	1321	B - zimowiska	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	FV	
				Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia	FV	FV			
					Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	FV	FV			
					Dostępność wylotów dla nietoperzy	FV	FV			
					Warunki mikroklimatyczne panujące w zimowisku	FV	FV			
				Perspektywy zachowania gatunku		FV	FV			
29.	Nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*	1323	B – zimowiska	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	FV	
				Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia	FV	FV			
					Zabezpieczenie przed niepokojeniem	FV	FV			
					Dostępność wlotów dla nietoperzy	FV	FV			
					Warunki mikroklimatyczne panujące w zimowisku	FV	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					Udział terenów zalesionych w otoczeniu schronienia (do 1 km)	FV	FV			
					Elementy liniowe w otoczeniu schronienia mające połączenie z lasami	FV	FV			
				Perspektywy zachowania gatunku		FV	FV			
30.	Nocek duży *Myotis myotis*	1324	A – stanowiska letnie	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV	FV	
					Struktura wiekowa	XX	XX			
				Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia schronienia dostępna (dogodna) dla nietoperzy	FV	FV			
					Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	FV	FV			
					Dostępność wlotów dla nietoperzy	FV	FV			
				Perspektywy zachowania gatunku		FV	FV			
			B - zimowiska	Populacja	Liczebność	FV	FV	FV		
				Parametry siedliska	Powierzchnia	FV	FV			
					Zabezpieczenie przed	U1	U1			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
				gatunku	niepokojeniem					
					Dostępność wylotów dla nietoperzy	FV	FV			
					Warunki mikroklimatyczne panujące w zimowisku	FV	FV			
				Perspektywy zachowania gatunku		FV	FV			
31.	Modraszek teleius *(Maculinea teleius)*	1059		Parametry populacji	Liczba obserwowanych osobników	XX	U2	U2	U2	
					Izolacja	XX	U1			
				Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia	XX	U2			
					Roślina żywicielska	XX	U2			
					Dostępność mrówek gospodarzy	XX	FV			
					Zarastanie bylinami	XX	U1			
					Zarastanie krzewami	XX	U1			
				Szanse zachowania gatunku		XX	U2			
32	Modraszek nausitous *(Maculinea nausithous)*	1061		Parametry populacji	Liczba obserwowanych osobników	XX	U2	U2	U2	
					Izolacja	XX	U1			
				Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia	XX	U2			
					Roślina żywicielska	XX	U2			
					Dostępność mrówek	XX	FV			

Lp.	Siedliska przyrodnicze	Przedmioty ochrony objęte Planem								
		Kod Natura	**Stanowisko**	**Parametr stanu**	**Wskaźnik**	**Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony po weryfikacji *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Ocena stanu ochrony stanowiska *wg skali FV,U1, U2, XX***	**Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku *wg skali FV, UI, U2, XX***	**Uwagi**
					gospodarzy					
					Zarastanie bylinami	XX	U1			
					Zarastanie krzewami	XX	U1			
				Szanse zachowania gatunku		XX	U2			
33.	Biegacz urozmaicony *(Carabus variolosus)*	4014		Parametry populacji	Względna liczebność	U2	U2	U2	U2	
					Stałość występowania	U2	U2			
				Parametry siedliska gatunku	Pokrycie roślinnością zielną	U1	U1			
					Zwarcie roślinności zielnej	FV	FV			
					Martwe drewno	U2	U2			
					Typ podłoża	FV	FV			
					Przekształcenie siedliska	U1	U1			
				Szanse zachowania gatunku		U1	U1			

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej – załącznik 9.

4. Analiza zagrożeń

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
1.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*	Stanowisko nr 1	H01. Zanieczyszczenia z powodu ścieków domowych U Nieznane zagrożenia	J02.05Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Odprowadzenie ścieków bytowo-gospodarczych do rzeki powodujące zanieczyszczenie wód potoku ma niekorzystny wpływ na stan płatów siedliska w dolinie rzeki Białej Lądeckiej. Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym. Ewentualna regulacja rzeki Białej Lądeckiej związana z pracami prowadzonymi w dnie koryta potoku prowadzić może do bezpośredniego zniszczenia zbiorowisk.
2.	4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe *Empetro-Vaccinietum*	Stanowisko nr 2	D.01.01 ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	G02 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna D Transport i sieci	Nieskanalizowany masowy ruch turystyczny powoduje powstawanie nowych ścieżek oraz rozdeptywanie/poszerzanie tych istniejących, co prowadzi do wydeptywania i niszczenia roślinności. Ewentualna budowa nowych obiektów infrastruktury technicznej, narciarskiej, transportowej (np. kolejki, wyciągi) oraz

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				komunikacyjne K02.03 Eutrofizacja I02 Problematyczne gatunki rodzime	zagospodarowania turystycznego (np. siedziska, ławy) może powodować zwiększenie ruchu turystycznego oraz, zajęcie i zniszczenie płatów siedliska. Siedlisko narażone jest na silną presję turystyczną, której jednym ze skutków może być nadmierna eutrofizacja jego płatów. Nadmierna ekspansja borówki czarnej *Vaccinium myrtillus* – naturalna tendencja, niemożliwa do wyeliminowania. Nadmiar kosodrzewiny *Pinus mugo* w tym siedlisku, która silnie rozrosła się płatami w siedlisku (zaszłość historyczna, bowiem obecnie nie dokonuje się nowych nasadzeń kosodrzewiny). Z uwagi m.in. na możliwość zainicjowania erozji nie planuje się usuwania skupisk kosodrzewiny.
3.	6150 Wysoko-górskie murawy *acidofilne Juncion trifidi* i bezwapienne wyleżyska śnieżne *Salicion herbaceae*	Stanowisko nr 2	D.01.01 ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe G01.02 turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		Nieskanalizowany masowy ruch turystyczny powoduje powstawanie nowych ścieżek oraz rozdeptywanie/poszerzanie tych istniejących co prowadzi do wydeptywania i niszczenia roślinności. Elementy zagospodarowania turystycznego (ławki, stoły itp.) zlokalizowane w obrębie muraw powodują niszczenie stanowisk cennych roślin oraz wydeptywanie darni.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
			K02.01 Sukcesja roślinności leśnej		Miejscowo obserwuje się wkraczanie zarastanie powierzchni muraw przez leśne gatunki drzew i krzewów (głównie świerka), które zmniejszają powierzchnię siedliska i powodują pogorszenie jego stanu.
				G02 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna D Transport i sieci komunikacyjne	Ewentualna budowa nowych obiektów infrastruktury technicznej, narciarskiej, transportowej (np. kolejki, wyciągi) oraz zagospodarowania turystycznego (np. siedziska, ławy) może powodować zwiększenie ruchu turystycznego oraz, zajęcie i zniszczenie płatów siedliska.
				K02.03 Eutrofizacja	Siedlisko narażone jest na silną presję turystyczną, której jednym ze skutków może być nadmierna eutrofizacja jego
				I02 Problematyczne gatunki	płatów. Nadmiar kosodrzewiny *Pinus mugo* w tym siedlisku, która silnie rozrosła się płatami w siedlisku (zaszłość historyczna, bowiem obecnie nie dokonuje się nowych nasadzeń kosodrzewiny). Z uwagi m.in. na możliwość zainicjowania erozji nie planuje się usuwania skupisk kosodrzewiny.
4.	6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe *Nardion*	Wszystkie stanowiska	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A04.03 Zaniechanie/brak wypasu K02.01 Sukcesja roślinności		Brak ekstensywnej gospodarki łąkarskiej bądź pasterskiej przyczynia się do sukcesywnego wkraczania na te siedliska zakrzewień i zadrzewień. Jeśli nie zostanie podjęta odpowiednia gospodarka rolna ten

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
			leśnej X Brak zagrożeń		niekorzystny dla ochrony siedliska proces nadal będzie postępować. W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla siedliska.
5.	6430 Ziołorośla górskie *Adeno-stylion alliariae* i ziołorośla nad-rzeczne *Convolvuletalia sepium*	Wszystkie stanowiska	X Brak zagrożeń	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla siedliska. Ewentualna regulacja cieków prowadzić może do bezpośredniego zniszczenia zbiorowisk roślinnych części siedlisk. Może też prowadzić do jego przesuszenia, zmieniając warunki edaficzne i charakter tego siedliska.
6.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*	Wszystkie stanowiska	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A04.03 Zaniechanie/brak wypasu K02.01 Sukcesja roślinności leśnej. U Nieznane zagrożenia		Brak ekstensywnej gospodarki łąkarskiej bądź pasterskiej przyczynia się do sukcesywnego wkraczania na te siedliska zakrzewień i zadrzewień oraz pogorszenie stanu zachowania siedliska. Jeśli nie zostanie podjęta odpowiednia gospodarka rolna - ten niekorzystny dla ochrony siedliska proces nadal będzie postępować. Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				E01.03 Zabudowa rozproszona E01.04 Inna zabudowa	Możliwość ekspansji osadnictwa, w tym ta wynikająca z dokumentów planistycznych, przyczynić się może do zniszczenia niektórych płatów siedliska lub ich fragmentację.
7.	6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie *Polygono-Trisetion*	Wszystkie stanowiska	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A04.03 Zaniechanie/brak wypasu K02.01Sukcesja roślinności leśnej U Nieznane zagrożenia		Brak ekstensywnej gospodarki łąkarskiej bądź pasterskiej przyczynia się do sukcesywnego wkraczania na te siedliska zakrzewień i zadrzewień oraz pogorszenie stanu zachowania siedliska. Jeśli nie zostanie podjęta odpowiednia gospodarka rolna - ten niekorzystny dla ochrony siedliska proces nadal będzie postępować. Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.
				E01.03 Zabudowa rozproszona E01.04 Inna zabudowa	Możliwość ekspansji osadnictwa, w tym ta wynikająca z dokumentów planistycznych, przyczynić się może do ograniczenia niektórych płatów siedliska lub ich fragmentację.
8.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	Stanowisko nr 1	X Brak zagrożeń		W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla siedliska.
				J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód -	Ewentualna regulacja stosunków wodnych i gruntowo-wodnych (odwadnianie)

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				ogólnie	prowadzić może do przesuszenia i tym samym do zmiany warunków edoficznych i degradacji tego siedliska.
9.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	Wszystkie stanowiska	X Brak zagrożeń U Nieznane zagrożenia	 J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla zinwentaryzowanych płatów siedliska. Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym. Ewentualna regulacja stosunków wodnych i gruntowo-wodnych (odwadnianie) prowadzić może do przesuszenia i tym samym do zmiany warunków edoficznych i stopniowej degradacji tego siedliska.
10	8110 Piargi i gołoborza krzemianowe	Wszystkie stanowiska	X Brak zagrożeń	X Brak zagrożeń	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń dla siedliska.
11	8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*	Stanowisko nr 1	X Brak zagrożeń	 K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń dla siedliska. Sukcesja roślinności leśnej - wkraczanie zakrzewień i zadrzewień może spowodować stopniowe ograniczenie powierzchni siedliska i pogorszenie jego stanu zachowania.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				B02.02 Wycinka lasu	Ewentualna wycinka drzew w bezpośrednim otoczeniu stanowiska może spowodować nadmierne odsłonięcie skał i zmianę warunków świetlnych i wilgotnościowych.
12	8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelii*	Wszystkie stanowiska	X Brak zagrożeń U Nieznane zagrożenia	 K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) K02.02 Nagromadzenie materii organicznej B02.02 Wycinka lasu	W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla siedliska. Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym. Naturalna sukcesja roślinności leśnej - wkraczanie zakrzewień i zadrzewień powoduje stopniowe ograniczenie powierzchni siedliska i pogorszenie jego stanu zachowania. Ewentualna wycinka drzew w bezpośrednim otoczeniu części stanowisk może spowodować nadmierne odsłonięcie skał i zmianę warunków świetlnych i wilgotnościowych, powodując ekspansję gatunków nitrofilnych, porębowych lub leśnych, zarastających szczeliny skalne.
13	8310 Jaskinie niedostępne do zwiedzania		X Brak zagrożeń U Nieznane zagrożenia		W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla siedliska.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				G01.04.02 Speleologia G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa	Nadmierna i niekontrolowana penetracja turystyczna oraz speleologiczna może naruszyć specyficzne warunki i wrażliwe elementy tego siedliska (mikroklimat, niszczenie szaty naciekowej, naruszenie osadów jaskiniowych, płoszenie zwierząt – w szczególności nietoperzy, itp.).
14	9110 Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion*	Wszystkie stanowiska	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska U Nieznane zagrożenia	 X Brak zagrożeń	Struktura wiekowa oraz zbyt mała ilość obumarłych drzew i martwego drewna leżącego, powoduje spadek różnorodności biologicznej w większości płatów siedliska. Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym. W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla zinwentaryzowanych płatów siedliska.
15	9130 Żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*	Wszystkie stanowiska	X Brak zagrożeń U Nieznane zagrożenia		Większość płatów żyznych buczyn znajduje się na terenie rezerwatów, w obrębie których nie jest prowadzona gospodarka leśna. Następuje więc naturalny proces odnowienia i rozkład materii organicznej Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				X Brak zagrożeń	nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym. W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń potencjalnych dla zinwentaryzowanych siedliska.
16	9180 Jaworzyny i lasy klonowo – lipowe na sto-kach i zboczach *Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*		X Brak zagrożeń U Nieznane zagrożenia		W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla zinwentaryzowanych płatów siedliska. Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym.
				K01.01 Erozja	Erozja - naturalny proces, który może być potencjalnie zintensyfikowany w wyniku naruszenia szaty roślinnej, w tym wycinki zadrzewień lub transportu drzew w dół stoku.
				J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Zbyt mała ilość obumarłych drzew i martwego drewna leżącego może spowodować spadek różnorodności biologicznej części płatów siedliska
17	91D0* Bory i lasy bagienne *Vaccinio uliginosi-*		X Brak zagrożeń		W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla zinwentaryzowanych płatów siedliska.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
	Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mungo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne		U Nieznane zagrożenia	J02.15 Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie K01.03 Wyschnięcie J03 Inne zmiany ekosystemu	Nie analizowano zagrożeń dla części płatów siedliska, ponieważ w trakcie prac nad planem zadań ochronnych nie były objęte rozpoznaniem terenowym. Ewentualna regulacja stosunków wodnych i gruntowo-wodnych (nadmierne odwodnienie np. poprzez udrożnienie rowów) może spowodować osuszanie płatów siedliska i pogorszanie stanu ich zachowania lub ich degradację. Ewentualne prowadzenie zabiegów gospodarczych w sąsiednich wydzieleniach może powodować powstawanie tras szlaków zrywkowych, które mogą drenować siedlisko.
18	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae* i olsy źródliskowe	Wszystkie stanowiska	U – Nieznane zagrożenia	J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska	Nie zidentyfikowano zagrożeń istniejących, ponieważ siedlisko nie zostało w dostateczny i jednoznaczny sposób rozpoznane w trakcie prac terenowych i wymaga uzupełnienia wiedzy w zakresie miejsc występowania, zagrożeń i ewentualnych niezbędnych do podjęcia działań ochronnych. Zbyt mała ilość obumarłych drzew i martwego drewna leżącego, może spowodować spadek różnorodności biologicznej części płatów siedliska

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				J02.03.02 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Miejscowe regulacje cieków wodnych mogą prowadzić do ograniczenia okresowych wylewów niezbędnych dla siedlisk tego typu.
19	9410 Górskie bory świerkowe *Piceion abietis*	Wszystkie stanowiska	B02.01.02 Odnawianie lasu po wycince (drzewa nierodzime) D.01.01 Wydeptywanie	G02 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	Dokonywane w przeszłości w części wydzieleń (poza rezerwatem Śnieznik Kłodzki) odnawianie lasu nierodzimymi gatunkami doprowadziło do lokalnych zmian struktury gatunkowej siedliska, a w konsekwencji spowodowało utratę pewnych cech siedliska. Intensywny ruch turystyczny powoduje powstawanie nowych ścieżek oraz rozdeptywanie/poszerzanie istniejących co skutkuje niszczeniem runa leśnego i odsłanianiem korzeni drzew. Ewentualna budowa nowych urządzeń służących rozwojowi turystyki i rekreacji (koleje linowe lub gondolowe) może spowodować zniszczenia fragmentów siedliska
20	1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*	Stanowisko nr1	X Brak zagrożeń	X Brak zagrożeń	Nie stwierdzono zagrożeń dla stanowisk gatunku i jego siedlisk, bowiem zinwentaryzowane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (zwanego dalej „PMŚ") stanowisko gatunku zlokalizowane jest granicach rezerwatu przyrody „Puszcza Śnieżnej Białki", w obrębie którego nie jest

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
					prowadzona gospodarka leśna i następuje naturalny proces odnowienia i rozkład materii organicznej
21	4066 Zanokcica serpentynowa *(Asplenium adulterinum)*	Stanowisko nr 1	X Brak zagrożeń		W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla stanowisk gatunku
				K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	Zaburzona na skutek wiatrołomów struktura drzewostanu w otoczeniu stanowiska na górze Żmijowiec przyczyniła się do pogorszenia warunków mikroklimatycznych przez co stanowisko narażone jest na okresowe wysychanie, gromadzenie materii organicznej i naturalną sukcesję.
				K04.01 Konkurencja	Presja konkurencyjna ze strony współwystępujących gatunków, przede wszystkim traw.
				M02.03 Zmniejszenie populacji lub wyginięcie gatunku	Osobniki populacji tego gatunku są w dobrej kondycji, jednak z uwagi na małą liczebność i zajmowanie małego obszaru, w przypadku nieprzewidzianych zdarzeń (np. pogodowych, obsunięcia skały) zniszczeniu ulec może całość populacji.
22	1303 Podkowiec mały *Rhinolophus*	Stanowiska zimowe i letnie	G01.04.02 Speleologia G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa		Penetracja zimowisk nietoperzy przez ludzi w okresie zimowym prowadzi do niepokojenia nietoperzy w zimowisku,

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
	hipposideros		G05.04 Wandalizm F03.02.03 Chwytanie, trucie, kłusownictwo		przypadkowego lub celowego zabijania hibernujących nietoperzy. Rozpalanie ognisk w wejściu lub w środku sztolni również powoduje płoszenie oraz może prowadzić do śmierci nietoperzy Niszczenie zabezpieczeń obiektu powoduje pogorszenie warunków zimowania nietoperzy (sztolnia w Janowej Górze). Powoduje to przepłaszanie osobników albo przypadkowe lub celowe zabijanie hibernujących nietoperzy.
				G02.02 kompleksy narciarskie G02.10 inne kompleksy sportowe i rekreacyjne	Ewentualna budowa nowych i rozbudowa istniejących ośrodków narciarskich, budowa kolejek linowych i wyciągów na szczyty oraz pomiędzy dolinami (funkcjonujących cały rok) oraz budowa innych kompleksów rekreacyjnych i związana z nimi wycinka lasu, powodować będzie fragmentację korytarzy migracyjnych oraz redukcję leśnych żerowisk nietoperzy.
				A07 Stosowanie biocytów, hormonów i substancji chemicznych (rolnictwo)	Stosowane w rolnictwie toksyczne pestycydy i herbicydy zjadane są przez nietoperze wraz z owadami, kumulują się w ciałach tych zwierząt i są przekazywane młodym z mlekiem matki, co powodować może osłabienie stanu zdrowotnego populacji tego gatunku.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				A10.01 Usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej B02.02 Wycinka lasu B02.03 Usuwanie podszytu	Redukcja liniowych elementów krajobrazu (wycinka drzew i krzewów) oraz fragmentów kompleksów leśnych – stanowiących korytarze ekologiczne, powodować może pogorszenie możliwości przemieszczania się nietoperzy pomiędzy kryjówkami letnimi/dziennymi a zimowiskiem, a także może doprowadzić do zniszczenia i/lub redukcji żerowisk gatunku.
				E06.02 Odbudowa, remont budynków	Niewłaściwie prowadzone remonty budynków, mogą doprowadzić do zmiany parametrów kryjówek kolonii rozrodczych.
				H06.02 Zanieczyszczenie światłem	Oświetlenie wylotów nietoperzy z kryjówek oraz tras przelotu na żerowiska prowadzi do pogorszenia jakości siedlisk gatunku co wpływa na kondycję fizyczną populacji.
				L05 Zapadnięcie się terenu, osuwisko	Naturalne lub zainicjowane przez człowieka procesy związane z zawaleniem się stropu sztolni prowadzące do zniszczenia bądź zmniejszenia powierzchni stanowiska i zmniejszenia liczebności populacji. Nawet częściowe zasypanie otworu może spowodować znaczną zmianę mikroklimatu skutkującą opuszczeniem stanowiska.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
23	1308 Mopek *Barbastella barbastellus*	Stanowiska zimowe i letnie	G01.04.02 Speleologia G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa F03.02.03 Chwytanie, trucie, kłusownictwo		Penetracja zimowisk nietoperzy przez ludzi w okresie zimowym prowadzi do niepokojenia nietoperzy w zimowisku, przypadkowego lub celowego zabijania hibernujących nietoperzy. Rozpalanie ognisk w wejściu lub w środku sztolni również powoduje płoszenie oraz może prowadzić do śmierci nietoperzy.
			G05.04 Wandalizm		Niszczenie zabezpieczeń obiektu powoduje pogorszenie warunków zimowania nietoperzy (sztolnia w Janowej Górze). Powoduje to przepłaszanie osobników albo przypadkowe czy celowe zabijanie hibernujących nietoperzy.
				G02.02 Kompleksy narciarskie G02.10 Inne kompleksy sportowe i rekreacyjne	Ewentualna budowa nowych i rozbudowa istniejących ośrodków narciarskich, budowa kolejek linowych i wyciągów na szczyty oraz pomiędzy dolinami (funkcjonujących cały rok) oraz budowa innych kompleksów rekreacyjnych i związana z nimi wycinka lasu, powodować będzie fragmentację korytarzy migracyjnych oraz redukcję leśnych żerowisk nietoperzy.
				A07 Stosowanie biocytów, hormonów i substancji chemicznych (rolnictwo)	Stosowane w rolnictwie toksyczne pestycydy i herbicydy zjadane są przez nietoperze wraz z owadami, kumulują się w ciałach tych zwierząt i są przekazywane

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
					młodym z mlekiem matki, co powodować może osłabienie stanu zdrowotnego populacji tego gatunku.
				A10.01 Usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej B02.02 Wycinka lasu B02.03 Usuwanie podszytu	Redukcja liniowych elementów krajobrazu (wycinka drzew i krzewów) oraz fragmentów kompleksów leśnych – stanowiących korytarze ekologiczne, powodować może pogorszenie możliwości przemieszczania się nietoperzy pomiędzy kryjówkami letnimi/dziennymi a zimowiskiem, a także może doprowadzić do zniszczenia i/lub redukcji żerowisk gatunku.
				H06.02 Zanieczyszczenie światłem	Oświetlenie wylotów nietoperzy z kryjówek oraz tras przelotu na żerowiska prowadzi do pogorszenia jakości siedlisk gatunku co wpływa na kondycję fizyczną populacji
				L05 Zapadnięcie się terenu, osuwisko	Naturalne lub zainicjowane przez człowieka procesy związane z zawaleniem się stropu sztolni prowadzące do zniszczenia bądź zmniejszenia powierzchni stanowiska i zmniejszenia liczebności populacji. Nawet częściowe zasypanie otworu może spowodować znaczną zmianę mikroklimatu skutkującą opuszczeniem stanowiska.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
24	1321 Nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*	Stanowiska zimowe i letnie	G01.04.02 Speleologia G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa F03.02.03 Chwytanie, trucie, kłusownictwo		Penetracja zimowisk nietoperzy przez ludzi w okresie zimowym prowadzi do niepokojenia nietoperzy w zimowisku i podczas rojenia oraz do przypadkowego lub celowego zabijania hibernujących nietoperzy. Rozpalanie ognisk w wejściu lub w środku sztolni również powoduje płoszenie oraz może prowadzić do śmierci nietoperzy.
			G05.04 Wandalizm		Niszczenie zabezpieczeń obiektu powoduje pogorszenie warunków zimowania nietoperzy (sztolnia w Janowej Górze). Powoduje to przepłaszanie osobników albo przypadkowe czy celowe zabijanie hibernujących nietoperzy.
				G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa	Niewłaściwe udostępnianie zimowisk dla ruchu turystycznego (nowe partie Jaskini Niedźwiedziej) poprzez zmianę warunków mikroklimatycznych i otwarcie nowych partii zimą prowadzić może do pogorszenia warunków zimowania nietoperzy.
				K03.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe)	Rozprzestrzenienie się w populacji grzyba *Pseudogymnoascus destructans*, który może potencjalnie powodować śmierć osobników i zmniejszenie liczebności populacji.
				A07 Stosowanie biocytów, hormonów i substancji	Stosowane w rolnictwie toksyczne pestycydy i herbicydy zjadane są przez

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				chemicznych (rolnictwo)	nietoperze wraz z owadami, kumulują się w ciałach tych zwierząt i są przekazywane młodym z mlekiem matki, co powodować może osłabienie stanu zdrowotnego populacji tego gatunku.
				A10.01 Usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej B02.02 Wycinka lasu B02.03; usuwanie podszytu	Redukcja liniowych elementów krajobrazu (wycinka drzew i krzewów) oraz fragmentów kompleksów leśnych – stanowiących korytarze ekologiczne – powodować może pogorszenie możliwości przemieszczania się nietoperzy pomiędzy kryjówkami letnimi/dziennymi a zimowiskiem, a także może doprowadzić do zniszczenia i/lub redukcji żerowisk gatunku.
				B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Usuwanie martwych i umierających drzew może powodować zmniejszenie jakości bazy pokarmowej nietoperzy.
				E06.01 Rozbiórka budynków i obiektów wybudowanych przez człowieka E06.02 Odbudowa, remont budynków	Rozbiórka starych budynków, w których znajdują się kolonie rozrodcze nietoperzy, jak również niewłaściwie prowadzone remonty budynków, mogą doprowadzić do utraty kryjówek zarówno kolonii rozrodczych, jak i pojedynczych osobników.
				L05 Zapadnięcie się terenu, osuwisko	Naturalne lub zainicjowane przez człowieka procesy związane z zawaleniem się stropu sztolni prowadzące do zniszczenia bądź zmniejszenia powierzchni

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
					stanowiska i zmniejszenia liczebności populacji. Nawet częściowe zasypanie otworu może spowodować znaczną zmianę mikroklimatu skutkującą opuszczeniem stanowiska
25	1323 Nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*	Stanowiska zimowe i letnie	G01.04.02 Speleologia G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa F03.02.03 Chwytanie, trucie, kłusownictwo G05.04 Wandalizm		Penetracja zimowisk nietoperzy przez ludzi w okresie zimowym prowadzi do niepokojenia nietoperzy w zimowisku i podczas rojenia oraz do przypadkowego lub celowego zabijania hibernujących nietoperzy. Rozpalanie ognisk w wejściu lub w środku sztolni również powoduje płoszenie oraz może prowadzić do śmierci nietoperzy. Niszczenie zabezpieczeń obiektu powoduje pogorszenie warunków zimowania nietoperzy (sztolnia w Janowej Górze). Powoduje to przepłaszanie osobników albo przypadkowe czy celowe zabijanie hibernujących nietoperzy.
				G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa	Niewłaściwe udostępnianie zimowisk dla ruchu turystycznego (nowe partie Jaskini Niedźwiedziej) poprzez zmianę warunków

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
					mikroklimatycznych i otwarcie nowych partii zimą prowadzić może do pogorszenia warunków zimowania nietoperzy.
				G02.02 kompleksy narciarskie G02.10 inne kompleksy sportowe i rekreacyjne	Ewentualna budowa nowych i rozbudowa istniejących ośrodków narciarskich, budowa kolejek linowych i wyciągów na szczyty oraz pomiędzy dolinami (funkcjonujących cały rok) oraz budowa innych kompleksów rekreacyjnych i związana z nimi wycinka lasu, powodować będzie fragmentację korytarzy migracyjnych oraz redukcję leśnych żerowisk nietoperzy.
				A07 Stosowanie biocytów, hormonów i substancji chemicznych (rolnictwo)	Stosowane w rolnictwie toksyczne pestycydy i herbicydy zjadane są przez nietoperze wraz z owadami, kumulują się w ciałach tych zwierząt i są przekazywane młodym z mlekiem matki, co powodować może osłabienie stanu zdrowotnego populacji tego gatunku.
				A10.01 Usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej B02.02 Wycinka lasu B02.03 Usuwanie podszytu	Redukcja liniowych elementów krajobrazu (wycinka drzew i krzewów) oraz fragmentów kompleksów leśnych – stanowiących korytarze ekologiczne, powodować może pogorszenie możliwości przemieszczania się nietoperzy pomiędzy kryjówkami letnimi/dziennymi a zimowiskiem, a także może doprowadzić do zniszczenia i/lub redukcji żerowisk

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew E06.01 Rozbiórka budynków i obiektów wybudowanych przez człowieka E06.02 Odbudowa, remont budynków L05 Zapadnięcie się terenu, osuwisko	gatunku. Usuwanie martwych i umierających drzew może powodować zmniejszenie jakości bazy pokarmowej nietoperzy. Rozbiórka starych budynków, w których znajdują się kolonie rozrodcze nietoperzy, jak również niewłaściwie prowadzone remonty budynków, mogą doprowadzić do utraty kryjówek zarówno kolonii rozrodczych, jak i pojedynczych osobników. Naturalne lub zainicjowane przez człowieka procesy związane z zawaleniem się stropu sztolni prowadzące do zniszczenia bądź zmniejszenia powierzchni stanowiska i zmniejszenia liczebności populacji. Nawet częściowe zasypanie otworu może spowodować znaczną zmianę mikroklimatu skutkującą opuszczeniem stanowiska.
26	1324 Nocek duży *Myotis myotis*	Stanowiska zimowe i letnie	G01.04.02 Speleologia G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa F03.02.03 Chwytanie, trucie, kłusownictwo		Penetracja zimowisk nietoperzy przez ludzi w okresie zimowym prowadzi do niepokojenia nietoperzy w zimowisku i podczas rojenia orz do przypadkowego lub celowego zabijania hibernujących nietoperzy. Rozpalanie ognisk w wejściu lub w środku sztolni również powoduje płoszenie oraz może prowadzić do śmierci nietoperzy.

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
			G05.04 Wandalizm		Niszczenie zabezpieczeń obiektu powoduje pogorszenie warunków zimowania nietoperzy (sztolnia w Janowej Górze). Powoduje to przepłaszanie osobników albo przypadkowe czy celowe zabijanie hibernujących nietoperzy.
				G01.04.03 Rekreacyjna turystyka jaskiniowa	Niewłaściwe udostępnianie zimowisk dla ruchu turystycznego (nowe partie Jaskini Niedźwiedziej) poprzez zmianę warunków mikroklimatycznych i otwarcie nowych partii zimą będzie prowadzić do pogorszenia warunków zimowania nietoperzy.
				03.03 zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe)	Rozprzestrzenienie się w populacji grzyba *Pseudogymnoascus destructans*, który może potencjalnie powodować śmierć osobników i zmniejszenie liczebności populacji.
				A07 Stosowanie biocytów, hormonów i substancji chemicznych (rolnictwo)	Stosowane w rolnictwie toksyczne pestycydy i herbicydy zjadane są przez nietoperze wraz z owadami, kumulują się w ciałach tych zwierząt i są przekazywane młodym z mlekiem matki, co powodować może osłabienie stanu zdrowotnego populacji tego gatunku.
				A10.01 Usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej	Redukcja liniowych elementów krajobrazu (wycinka drzew i krzewów) oraz fragmentów kompleksów leśnych –

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				B02.02 Wycinka lasu B02.03 usuwanie podszytu	stanowiących korytarze ekologiczne, powodować może pogorszenie możliwości przemieszczania się nietoperzy pomiędzy kryjówkami letnimi/dziennymi a zimowiskiem, a także może doprowadzić do zniszczenia i/lub redukcji żerowisk gatunku.
				B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Usuwanie martwych i umierających drzew może powodować zmniejszenie jakości bazy pokarmowej nietoperzy.
				E06.01 Rozbiórka budynków i obiektów wybudowanych przez człowieka E06.02 Odbudowa, remont budynków	Rozbiórka starych budynków, w których znajdują się kolonie rozrodcze nietoperzy, jak również niewłaściwie prowadzone remonty budynków, mogą doprowadzić do utraty kryjówek zarówno kolonii rozrodczych, jak i pojedynczych osobników.
				L05 Zapadnięcie się terenu, osuwisko	Naturalne lub zainicjowane przez człowieka procesy związane z zawaleniem się stropu sztolni prowadzące do zniszczenia bądź zmniejszenia powierzchni stanowiska i zmniejszenia liczebności populacji. Nawet częściowe zasypanie otworu może spowodować znaczną zmianę mikroklimatu skutkującą opuszczeniem stanowiska.
				G02.02 Kompleksy narciarskie G02.10 Inne kompleksy	Ewentualna budowa nowych i rozbudowa istniejących ośrodków narciarskich, budowa kolejek linowych i wyciągów na

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				sportowe i rekreacyjne	szczyty oraz pomiędzy dolinami (funkcjonujących cały rok) oraz budowa innych kompleksów rekreacyjnych i związana z nimi wycinka lasu, powodować będzie fragmentację korytarzy migracyjnych oraz redukcję leśnych żerowisk nietoperzy.
27	1059 Modraszek teleius	Wszystkie stanowiska	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie / brak koszenia U Nieznane zagrożenia	A04.01 Wypas intensywny B01 Zalesianie terenów otwartych E01.03 Zabudowa rozproszona	Zarówno nadmiernie intensywne użytkowanie łąk, jak i całkowite zaniechanie ekstensywnej gospodarki łąkarskiej lub pasterskiej prowadzi do radykalnego przekształcenia charakteru siedlisk (w drugim przypadku - sukcesywnego przekształcania się w siedliska leśne), a tym samym warunków życia tych gatunków motyli. Prawdopodobnie w obszarze występują inne stanowiska gatunków, jednakże nie zostały one odnalezione w trakcie prac nad planem zadań ochronnych. Wprowadzenie wypasu w nadmiernej obsadzie może spowodować zniszczenie darni łąki, w tym roślin żywicielskich motyli. Ewentualne nasadzenia drzew prowadzić będą do zmiany struktury terenu. Ekspansja zabudowy prowadzić może do ograniczenia areału siedlisk motyli (ze

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
				E01.04 Inne typy zabudowy	względu na zajętość terenu).
28	1061 Modraszek nausitous	Wszystkie stanowiska	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie / brak koszenia U Nieznane zagrożenia	 A04.01 Wypas intensywny B01 Zalesianie terenów otwartych E01.03 Zabudowa rozproszona E01.04 Inne typy zabudowy	Zarówno nadmiernie intensywne użytkowanie łąk, jak i całkowite zaniechanie ekstensywnej gospodarki łąkarskiej lub pasterskiej prowadzi do radykalnego przekształcenia charakteru siedlisk (w drugim przypadku - sukcesywnego przekształcania się w siedliska leśne), a tym samym warunków życia tych gatunków motyli. Prawdopodobnie w obszarze występują inne stanowiska gatunków, jednakże nie zostały one odnalezione w trakcie prac nad planem zadań ochronnych. Wprowadzenie wypasu w nadmiernej obsadzie może spowodować zniszczenie Wprowadzenie wypasu w nadmiernej obsadzie może spowodować zniszczenie darni łąki, w tym roślin żywicielskich motyli. Ewentualne nasadzenia drzew prowadzić będą do zmiany struktury terenu. Ekspansja zabudowy prowadzić może do ograniczenia areału siedlisk motyli (ze względu na zajętość terenu).
29	4014 Biegacz urozmaicony	Wszystkie stanowiska	X Brak zagrożeń		W trakcie prac terenowych nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zagrożeń istniejących dla

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
			U Nieznane zagrożenia		zinwentaryzowanych stanowisk gatunku. Prawdopodobnie w obszarze występują inne stanowiska gatunku, jednakże nie zostały one odnalezione w trakcie prac nad planem zadań ochronnych.
				02 Gospodarka leśna B02.02 Wycinka lasu	Powstawanie szkód mechanicznych spowodowanych zrywką drewna, jak i samym przemieszczaniem się pojazdów mechanicznych może stanowić bezpośrednie zagrożenie dla osobników gatunku (zarówno w stadium larwalnym jaki i imago). Ponadto pozostawianie popozyskaniowych odpadów świerkowych (w postaci gałęzi, konarów czy wałków) może wpływać na zmianę charakteru siedlisk - przede wszystkim prowadzić do ich zubożenia (uproszczenia).
				J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Zmiany stosunków wodnych, w szczególności osuszanie, mogą prowadzić do niekorzystnej zmiany warunków siedliskowych dla tego gatunku.
				F03.02.01 Kolekcjonowanie (owadów…)	Chwytanie biegacza urozmaiconego przez kolekcjonerów prowadzić może do zaburzeń rozwoju populacji (naruszenie liczebności i struktury).
30	1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo*		X Brak zagrożeń	X Brak zagrożeń	Nie analizowano zagrożeń dla gatunku z powodu planowanej aktualizacji Standardowego Formularza Danych w

Lp.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis
			Istniejące	Potencjalne	
	angustior 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri* 1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio* 1318 Nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*				zakresie nadania gatunku oceny D - nieznacząca.

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej – załącznik 10.

Główne zagrożenia dla przedmiotów ochrony w Obszarze Natura 2000 PLH020016 wynikają ze szczególnie wysokich walorów turystycznych, które tu w sposób konfliktowy nakładają się na walory przyrodnicze. Te walory turystyczne, a w szczególności unikatowe w skali kraju walory klimatyczne (śnieżne), generują rozwój zagospodarowania turystycznego – zabudowy związanej z różnymi usługami turystycznymi (bazy noclegowej i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, zwłaszcza narciarstwa zjazdowego – trasy zjazdowe, różne wyciągi). Należy jednak zaznaczyć, że ekstensywne zagospodarowanie siedlisk łąkowych (przeważnie) infrastrukturą narciarską nie musi znacząco degradować tych siedlisk. Może nawet, przy właściwym pogodzeniu z gospodarką łąkową lub pastwiskową, stwarzać korzystne warunki dla ochrony tych trawiastych siedlisk powstrzymując niepożądaną tu sukcesję leśną. Negatywne oddziaływanie dotyczyć może natomiast nietoperzy (napowietrzne linie wyciągów). Poza sezonem zimowym zagrożeniem jest i może być pieszy ruch turystyczny. Zwłaszcza zagrożone mogą być niektóre siedliska o – z natury – niewielkich areałach (wydeptywanie). Dla siedlisk leśnych zagrożenia mogą wynikać z usuwania martwego drewna i niezachowania odpowiedniego udziału starodrzewia. Niejako wtórne zagrożenie dotyczy inwazji gatunków obcych.
Uogólniając, do największych zagrożeń należy zaliczyć ruch turystyczny, masowy wypoczynek, gospodarka leśna, zaniechanie gospodarki pasterskiej.

Podstawowym zagrożeniem dla gatunków nietoperzy w Obszarze jest ich niepokojenie w zimowiskach (G01 i G01.04) oraz zniszczenie zimowisk (G05.04). Zagrożenia te w małym stopniu dotyczą Jaskini Niedźwiedziej w Kletnie oraz sztolni nr 18, udostępnionych dla kontrolowanego ruchu turystycznego. Jednak, w przypadku Jaskini Niedźwiedziej, planowane niewłaściwie przeprowadzone udostępnienie nowoodkrytych partii Jaskini Niedźwiedziej dla ruchu turystycznego (np. otwarcie trasy turystycznej w dolnych partiach w okresie zimowym, zmiany mikroklimatu jaskini) może zaburzyć warunki panujące w siedlisku oraz powodować niepokojenie nietoperzy podczas hibernacji.
Zagrożeniem dla nietoperzy w Obszarze może być redukcja leśnych żerowisk i schronień w dziuplach drzew poprzez budowę nowych i rozbudowę istniejących ośrodków narciarskich (G02.02).
Potencjalne zagrożenie stanowi niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna polegające na stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin (B04), usuwaniu martwych i dziuplastych drzew (B02.04) oraz wycince drzew i podszytu(B02.02, B02.03). Wymienione powyżej działania związane z gospodarką leśną będą wpływać na zmniejszenie i jakość bazy pokarmowej nietoperzy. Wymienione powyżej działania będą powodować zmniejszenie powierzchni leśnych żerowisk nietoperzy i kryjówek w dziuplach drzew, a stosowanie pestycydów może wpłynąć na jakość bazy pokarmowej nietoperzy i kumulację toksyn w ich ciele.
Na terenie obszaru znajdują się jedne z najważniejsze w skali lokalnej miejsca jesiennego rojenia nocka orzęsionego i nocka Bechsteina oraz ważne miejsce rojenia nocka dużego. Miejsca te są odwiedzane przez wiele osobników (szacuje się, że co najmniej kilkadziesiąt-kilkaset nocków) zlatujących się z kryjówek rozmieszczonych prawdopodobnie w promieniu około kilkudziesięciu km. Podczas przelotów do miejsc rojenia i zimowisk nietoperze mogą przemieszczać się wzdłuż liniowych elementów rozmieszczonych na dużym obszarze wokół ostoi. Zniszczenie tych elementów (A10.01) może poważnie na stan populacji nocka orzęsionego, nocka Bechsteina, nocka dużego i mopka. Potencjalnym zagrożeniem mogą być także niewłaściwie prowadzone remonty budynków (E06.01 i 02), w których znajdują się kryjówki kolonii

rozrodczych.
Potencjalnym zagrożeniem dla nocka dużego i nocka orzęsionego jest zawleczenie choroby (K03.03) – rozprzestrzenienie się w populacji grzyba *Pseudogymnoascus destructans*, który może potencjalnie powodować śmierć osobników i zmniejszenie liczebności populacji. Do tej pory w Obszarze nie obserwowano zarażonych nocków orzęsionych. W kilku zimowiskach Obszaru odnotowano osobniki nocka dużego zarażone tym grzybem. Nie wydaje się jednak, aby ten patogen stanowił realne zagrożenie dla lokalnych populacji, gdyż ich liczebność utrzymuje się na stałym poziomie od wielu lat.

5. Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*	FV	Utrzymanie siedliska w obrębie rzeki Białej Lądeckiej we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku w zakresie weryfikacji występowania innych płatów siedliska w obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem w razie potrzeb propozycji działań ochronnych.	W okresie obowiązywania PZO
2.	4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe	U1	Poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego (FV).	W okresie obowiązywania PZO
3.	6150 Wysokogórskie murawy acidofilne i bezwapienne wyleżyska śnieżne	U1	Poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego (FV).	W okresie obowiązywania PZO
4.	6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe	U1	Poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego (FV) - zapobieganie sukcesji lasu i zmniejszaniu powierzchni siedliska.	W okresie obowiązywania PZO
5.	6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	FV	Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	W okresie obowiązywania PZO
6.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	U1	Poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego (FV) - zapobieganie sukcesji lasu i zmniejszaniu powierzchni siedliska. Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku w zakresie weryfikacji występowania innych płatów siedliska w	W okresie obowiązywania PZO

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
			obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem w razie potrzeb propozycji działań ochronnych.	
7.	6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie	U1	Poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego (FV) - zapobieganie sukcesji lasu i zmniejszaniu powierzchni siedliska. Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku w zakresie weryfikacji występowania innych płatów siedliska w obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem w razie potrzeb propozycji działań ochronnych.	W okresie obowiązywania PZO
8.	7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	FV	Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Termin osiągnięcia celu w trakcie 20 lat
9.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea)*	FV	Utrzymanie zidentyfikowanych płatów siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem w razie potrzeb propozycji działań ochronnych.	Termin osiągnięcia celu w trakcie 20 lat
10.	8110 Piargi i gołoborza krzemianowe	FV	Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	W okresie obowiązywania PZO
11.	8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*	FV	Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony.	Termin osiągnięcia celu w trakcie 20 lat

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
12.	8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelii*	FV	Utrzymanie zidentyfikowanych płatów siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem w razie potrzeb propozycji działań ochronnych.	W okresie obowiązywania PZO
13.	8310 Jaskinie niedostępne do zwiedzania	FV	Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony (FV) Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie identyfikacji oceny stanu ochrony i zagrożeń dla części obiektów wraz opracowaniem w razie potrzeb propozycji działań ochronnych.	W okresie obowiązywania PZO
14.	9110 Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion*	U1	Zachowanie zidentyfikowanych płatów siedliska w niepogorszonym stanie (co najmniej U1). Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem w razie potrzeb propozycji działań ochronnych.	Termin osiągnięcia celu – około 50 lat Termin osiągnięcia celu – od 10 do 50 lat w zależności od wieku drzewostanu
15.	9130 Żyzne buczyny *Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*	FV	Zachowanie części płatów siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem propozycji działań ochronnych.	Termin osiągnięcia celu – od 10 do 50 lat w zależności od wieku drzewostanu
16.	9180* Jaworzyny i lasy klonowo – lipowe na stokach i zboczach *Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*	U1	Zachowanie zidentyfikowanych płatów siedliska w niepogorszonym stanie (co najmniej U1). Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem propozycji działań ochronnych.	Termin osiągnięcia celu – od 10 do 50 lat w zależności od wieku drzewostanu

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
17.	91D0* Bory i lasy bagienne *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum)* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	FV	Utrzymanie zidentyfikowanych płatów siedliska we właściwym stanie ochrony (FV). Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem propozycji działań ochronnych.	Termin osiągnięcia celu – od 10 do 50 lat w zależności od wieku drzewostanu
18.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae* i olsy źródliskowe	U1	Poprawa stanu zachowania zidentyfikowanych płatów siedliska do stanu właściwego (FV). Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze wraz z identyfikacją zagrożeń, oceną stanu ochrony oraz opracowaniem propozycji działań ochronnych.	Termin osiągnięcia celu – od 10 do 50 lat w zależności od wieku drzewostanu
19.	9410 Górskie bory świerkowe *Piceion abietis* - część - zbiorowiska górskie)	U1	Poprawa stanu zachowania siedliska do stanu właściwego (FV).	Termin osiągnięcia celu – od 10 do 50 lat w zależności od wieku drzewostanu
20.	1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*	FV	Zachowanie gatunku i jego siedliska we właściwym stanie ochrony (FV).	Termin osiągnięcia celu w trakcie 10 lat
21.	4066 Zanokcica serpentynowa *Asplenium adulterinum*	FV	Utrzymanie stanu zachowania siedliska gatunku w co najmniej niepogorszonym stanie (U1).	Termin osiągnięcia celu w trakcie 10 lat
22.	1303 Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*	U1	Utrzymanie właściwego (FV) stanu schronienia kolonii rozrodczej oraz żerowisk. Poprawa stanu zimowisk do stanu właściwego (FV)	10 lat, dla realizacji wszystkich celów

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
			poprzez poprawę wskaźnika zabezpieczenie przed niepokojeniem. Zachowanie istniejących korytarzy ekologicznych łączących kryjówki z miejscami żerowania.	
23.	1308 Mopek *Barbastella barbastellus*	U1	Poprawa stanu zimowisk do stanu właściwego (FV) poprzez poprawę wskaźnika zabezpieczenie przed niepokojeniem. Zachowanie istniejących korytarzy ekologicznych wokół kryjówek. Uzupełnienie stanu wiedzy o rojeniu gatunku oraz jego kryjówkach dziennych, identyfikacja zagrożeń oraz opracowanie propozycji działań ochronnych w tym zakresie.	10 lat, dla realizacji wszystkich celów
24.	1321 Nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*	FV	Utrzymanie właściwego stanu zimowisk (FV). Zachowanie istniejących korytarzy ekologicznych wokół kryjówek. Uzupełnienie stanu wiedzy o rojeniu gatunku oraz jego kryjówkach dziennych, identyfikacja zagrożeń oraz opracowanie propozycji działań ochronnych w tym zakresie.	10 lat, dla realizacji wszystkich celów
25.	1323 Nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*	FV	Utrzymanie właściwego stanu zimowisk (FV). Zachowanie istniejących korytarzy ekologicznych wokół kryjówek. Uzupełnienie stanu wiedzy o rojeniu gatunku oraz jego kryjówkach dziennych, identyfikacja zagrożeń oraz opracowanie propozycji działań ochronnych w tym zakresie.	10 lat, dla realizacji wszystkich celów
26.	1324 Nocek duży *Myotis myotis*	FV	Utrzymanie właściwego (FV) stanu schronienia kolonii rozrodczej oraz żerowisk.	10 lat, dla realizacji wszystkich celów

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
			Poprawa stanu zimowisk do stanu właściwego (FV) poprzez poprawę wskaźnika zabezpieczenie przed niepokojeniem. Zachowanie istniejących korytarzy ekologicznych wokół kryjówek.	
27.	1059 Modraszek teleius *Maculinea teleius*	U2	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku do stanu co najmniej U1. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu gatunku na innych stanowiskach w obszarze, parametrach populacji, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz opracowanie propozycji działań ochronnych.	W okresie obowiązywania PZO
28.	1061 Modraszek nausitous *Maculinea nausithous*	U2	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku do stanu co najmniej U1. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu gatunku na innych stanowiskach w obszarze, parametrach populacji, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz opracowanie propozycji działań ochronnych.	W okresie obowiązywania PZO
29.	4014 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*	U2	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku do stanu co najmniej U1. Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu gatunku na innych stanowiskach w obszarze, parametrach populacji, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz opracowanie propozycji działań ochronnych.	Termin osiągnięcia celu – od 10 do 50 lat w zależności od wieku drzewostanu
30.	1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior* 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri* 1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*		Nie analizowano celów działań ochronnych dla gatunków z powodu planowanej aktualizacji Standardowego Formularza Danych w zakresie nadania im oceny D - nieznacząca.	

Lp.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
	1318 Nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*			

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A1	-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			Regulacja gospodarki ściekowej	Dążenie do likwidacji odpływów ścieków bytowo-gospodarczych do rzeki poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej – budowa oczyszczalni przydomowych lub wykonanie kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączaniem poszczególnych zabudowań.	Biała Lądecka na odcinku Nowy Gierałtów - Goszów	W czasie obowiązywania PZO		Gmina Stronie Śląskie
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			Monitoring jakości wód	Monitoring jakości wód Białej Lądeckiej (wyrażonej odpowiednim stanem ekologicznym i chemicznym) prowadzony co najmniej raz między 3 a 5 rokiem obowiązywania PZO.	Punkt pomiarowo-kontrolny zlokalizowany na odcinku Białej Lądeckiej w granicach Obszaru lub w rejonie miejscowości Stronie Śląskie			Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	**Nazwa**	**Zakres prac**	**Miejsce realizacji**	**Termin wykonania**	**Szacunkowe koszty (w tys. zł)**	**Podmiot odpowiedzialny za wykonanie**
				Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji w terenie występowania płatów siedlisk poprzez wyszukiwanie nowych płatów siedlisk wraz oceną stanu zachowania (parametry i wskaźniki kardynalne) oraz	Cieki wodne w obrębie obszaru Natura 2000	W okresie obowiązywania PZO	6	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
2.	4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe *(Empetro-Vaccinietum)*	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A1	Poprawa stanu zachowania siedliska	Wygrodzenie szlaku turystycznego ze schroniska na Hali pod Śnieżnikiem na szczyt Śnieżnika w sąsiedztwie płatów siedliska. Umocnienie nawierzchni tego szlaku. Kanalizacja ruchu turystycznego na kopule szczytowej.	zachodni stok Śnieżnika - wydzielenia leśne: Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-16-2-11-224a (część), 13-16-2-11-224b (część), Nadleśnictwa Międzylesie: 13-23-2-15-294c (część), 13-23-2-15-294d (część), 13-23-2-15-294f (część) - dz. ewid. nr 370 obręb Stronie Lasy, gmina Stronie Śląskie	Przez cały okres obowiązywania PZO		organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie, samorządy terytorialne zrzeszone w Związku Gmin Śnieżnickich
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			-	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			Monitoring działań ochronnych	Monitoring realizacji działań ochronnych po ich wykonaniu	zachodni stok Śnieżnika - wydzielenia leśne: Nadleśnictwa Lądek Zdrój:	po wykonaniu działania (w	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					13-16-2-11-224a (część), 13-16-2-11-224b (część), Nadleśnictwa Międzylesie: 13-23-2-15-294c (część), 13-23-2-15-294d (część), 13-23-2-15-294f (część) - dz. ewid. nr 370 obręb Stronie Lasy, gmina Stronie Śląskie	trakcie obowiązywania PZO)		
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	-	-	-	-	-
3.	6150 Wysokogórskie murawy acidofilne i bezwapienne wyleżyska śnieżne	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A1	Zachowanie odpowiedniego stanu siedliska	W razie potrzeby wycinanie krzewów i podrostu drzew zarastających powierzchnie muraw. Wygrodzenie szlaku turystycznego ze schroniska na Hali pod Śnieżnikiem na szczyt Śnieżnika w sąsiedztwie płatów siedliska. Umocnienie nawierzchni tego szlaku. Kanalizacja ruchu turystycznego na kopule szczytowej.	Stanowiska zlokalizowane w: - wydzieleniach leśnych: Nadleśnictwa Międzylesie: 13-16-2-11-211d (część), 13-16-2-11-211b (część), 13-16-2-11-210d (część), 13-16-2-11-210c (część), 13-16-2-11-224a (część) Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-15-294c (część), 13-23-2-15-294b (część), 13-23-2-15-293d (część), 13-23-2-15-293f (część), - dz. ewid. nr 370 obręb Stronie Lasy, gmina Stronie	Przez cały okres obowiązywania PZO	6 ? 	organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie, samorządy terytorialne zrzeszone w Związku Gmin Śnieżnickich

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					Śląskie			
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			-	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1	Monitoring działań ochronnych	Monitoring realizacji działań ochronnych	Płaty siedliska zlokalizowane w: - wydzieleniach leśnych: Nadleśnictwa Międzylesie: 13-16-2-11-211d (część), 13-16-2-11-211b (część), 13-16-2-11-210d (część), 13-16-2-11-210c (część), 13-16-2-11-224a (część) Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-15-294c (część), 13-23-2-15-294b (część), 13-23-2-15-293d (część), 13-23-2-15-293f (część), - dz. ewid. nr 370 obręb Stronie Lasy, gmina Stronie Śląskie	-po wykonaniu działań (w trakcie obowiązywania PZO)	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	-	-	-	-	-

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	**Nazwa**	**Zakres prac**	**Miejsce realizacji**	**Termin wykonania**	**Szacunkowe koszty (w tys. zł)**	**Podmiot odpowiedzialny za wykonanie**
4.	*6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe *Nardion* - płaty bogate florystycznie	A	Działania związane z ochroną czynną					
			Działania obligatoryjne					
		A1	Odpowiednie użytkowanie siedlisk	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe trwałych użytków zielonych.	Płaty siedliska zlokalizowane z granicach obszaru	w trakcie obowiązywania PZO		Właściciel lub posiadacz obszaru
			Działania fakultatywne					
		A2	Odpowiednie użytkowanie siedlisk	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego *6230	Płaty siedliska zlokalizowane z granicach obszaru	w trakcie obowiązywania PZO		Właściciel lub posiadacz terenu na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów
		A3	Zachowanie odpowiedniego stanu siedliska	W miarę potrzeb wycinanie krzewów i podrostu drzew zarastających powierzchnie muraw.		w trakcie obowiązywania PZO		

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	**Nazwa**	**Zakres prac**	**Miejsce realizacji**	**Termin wykonania**	**Szacunkowe koszty (w tys. zł)**	**Podmiot odpowiedzialny za wykonanie**
								prawa albo w przypadku braku takich przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		B1						
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1	Monitoring działań ochronnych	Monitoring realizacji działań ochronnych.	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	-	-	-	-	-
5.	6430 Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			-	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	**Nazwa**	**Zakres prac**	**Miejsce realizacji**	**Termin wykonania**	**Szacunkowe koszty (w tys. zł)**	**Podmiot odpowiedzialny za wykonanie**
		C1	-	-	-	-	-	-
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		-	-	-	-	-	-	-
6.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)	A	Działania związane z ochroną czynną					
			Działania obligatoryjne					
		A1	Zachowanie odpowiedniego stanu siedliska	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe trwałych użytków zielonych	Płaty siedliska zlokalizowane z granicach obszaru w gminach: - Stronie Śląskie, obręb Goszów, Stara Morawa, Nowy Gierałtów, Bielice, Stara Morawa, Nowa Morawa, Kamienica, Kletno, Stronie Wieś, Janowa Góra, - Bystrzyca, obręb Biała Woda, Międzygórze, - Międzylesie, obręb Nowa Wieś, Jodłów, Potoczek.	w trakcie obowiązywania PZO	-	Właściciel lub posiadacz obszaru
			Działania fakultatywne					
		A2	Prawidłowe użytkowanie	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW,	Płaty siedliska zlokalizowane z granicach obszaru w gminach: - Stronie Śląskie, obręb	w trakcie obowiązywania PZO	-	Właściciel lub posiadacz terenu na podstawie umowy zawartej z organem

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego 6510	Goszów, Stara Morawa, Nowy Gierałtów, Bielice, Stara Morawa, Nowa Morawa, Kamienica, Kletno, Stronie Wieś, Janowa Góra, - Bystrzyca, obręb Biała Woda, Międzygórze, - Międzylesie, obręb Nowa Wieś, Jodłów, Potoczek.			sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku takich przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		A3	Zachowanie odpowiedniego stanu siedliska	W miarę potrzeb wycinanie krzewów i podrostu drzew zarastających powierzchnie łąk.			-	

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	**Nazwa**	**Zakres prac**	**Miejsce realizacji**	**Termin wykonania**	**Szacunkowe koszty (w tys. zł)**	**Podmiot odpowiedzialny za wykonanie**
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1	Kontrola działań ochronnych	Monitoring realizacji działań ochronnych	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D1	Uzupełnienie stanu wiedzy	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze; rozpoznanie rozmieszczenia, stanu ochrony oraz zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych dla poszczególnych płatów.	Część bezleśna obszaru Natura 2000 (w szczególności łąki będące własnością osób prywatnych oraz polany śródleśne.	W trakcie obowiązywania PZO.	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
7.	6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane	A	Działania związane z ochroną czynną					
			Działania obligatoryjne					
		A1	Zachowanie	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-	Płaty siedliska zlokalizowane	W trakcie	-	Właściciel lub

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*)		odpowiedniego stanu siedliska	pastwiskowe trwałych użytków zielonych.	z granicach obszaru w gminach: - Stronie Śląskie, obręb Goszów, Stara Morawa, Nowy Gierałtów, Bielice, Stara Morawa, Nowa Morawa, Kamienica, Kletno, Stronie Wieś, Janowa Góra, - Bystrzyca, obręb Biała Woda, Międzygórze, - Międzylesie, obręb Nowa Wieś, Jodłów, Potoczek.	obowiązywania PZO.		posiadacz obszaru
			Działania fakultatywne					
		A2	Wypas bydła	Wprowadzenie wypasu bydła na Hali pod Śnieżnikiem. W pierwszym i w drugim roku użytkowania łąki - zwiększona obsada do 1.5 DJP/ha.	obręb Międzygórze dz. ewid. 285 Gmina Bystrzyca Kłodzka	W trakcie obowiązywania PZO.		Dzierżawca gruntu, właściciel: gmina Bystrzyca Kłodzka
		A3	Zachowanie odpowiedniego stanu siedliska	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego 6520	Płaty siedliska zlokalizowane z granicach obszaru w gminach: - Stronie Śląskie, obręb Goszów, Stara Morawa, Nowy Gierałtów, Bielice, Stara Morawa, Nowa Morawa, Kamienica, Kletno, Stronie Wieś, Janowa Góra, - Bystrzyca, obręb Biała Woda, Międzygórze,		-	Właściciel lub posiadacz terenu na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					- Międzylesie, obręb Nowa Wieś, Jodłów, Potoczek.			tytułu utraty dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku takich przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		-	-	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1	Monitoring realizacji działań ochronnych	Monitoring realizacji działań ochronnych	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D1	Uzupełnienie stanu wiedzy	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze; rozpoznanie rozmieszczenia, stanu ochrony oraz zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych dla poszczególnych płatów. W trakcie obowiązywania PZO.	Część bezleśna obszaru Natura 2000 (w szczególności łąki będące własnością osób prywatnych oraz polany śródleśne)	W trakcie obowiązywania PZO.	5	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
8.	7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			-	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			-	-	-	-	-	-
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	-	-	-	-	-
9.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		-	-	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		-		-	-	-	-	
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D1		Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania siedliska w obszarze; rozpoznanie rozmieszczenia, stanu ochrony oraz zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych dla poszczególnych płatów.	Cały obszar Natura 2000	W trakcie obowiązywania PZO.		Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
10.	8110 Piargi i gołoborza krzemianowe	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			--	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		-	-	-	-	-	-	-
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	-	-	-	-	-
11.	8210	A	Działania związane z ochroną czynną					

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*		-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		-	-	W obrębie płatu siedliska utrzymać nie zmienione warunki świetlne.	Część wydzieleń leśnych Nadleśnictwa Lądek Zdrój 13-23-2-12-312-g,f oraz dz. ewid. 312/2, 1/2 obręb Stronie Lasy	W trakcie obowiązywania PZO	-	Nadleśnictwo Lądek Zdrój, gmina Stronie Śląskie, organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		-	-	-	-	-	-	-
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	-	-	-	-	-
12.	8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelii*	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		B6	Utrzymanie warunków świetlnych	W obrębie i bezpośrednim otoczeniu płatów siedliska utrzymać w miarę możliwości nie zmienione warunki świetlne. Dopuszczalne jest – po dokonaniu szczegółowego rozpoznania botanicznego płata siedliska – usuwanie nadmiernego nalotu drzew i krzewów w obrębie	Fragmenty wydzieleń: Nadleśnictwa Międzylesie 13-16-1-01-58-m, 13-16-1-02-100A -a,b,c, 13-16-1-02-100-l, 13-16-1-02-92-b, 13-16-2-10-180-h, 13-16-1-02-89-d, 13-16-2-08-72-a,c, 13-16-2-10-200-a, 13-16-1-02-	Przez cały okres obowiązywania PZO	-	Lasy Państwowe Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				siedliska.	91-h, 13-16-1-02-93-a, 13-16-1-02-92-b,f, 13-16-1-02-90-d, 13-16-1-03-53-d, 13-16-1-01-17-h, 13-16-1-01-69-f, 13-16-1-01-68-g, 13-16-2-11-212-b, 13-16-2-11-216-d, 13-16-2-11-236-c, 13-16-2-11-235-g,h, 13-16-2-11-238-a, 13-16-2-10-182-b, 13-16-2-10-184-c, 13-16-2-11-202-b, 13-16-2-11-172-b, 13-16-2-11-241-b, g, 13-16-2-08-72-a, c, 13-16-2-10-139-i, 13-16-2-10-146-n,d,c,b,a,o, 13-16-2-10-197 –f, 13-16-2-9-151-d, 13-16-1-1-62-g, 13-16-2-9-123-c,g, 13-16-2-10-144-f, 13-16-2-9-147-k, 13-16-2-9-149-a, 13-16-2-9-136-b,c, 13-16-2-9-129-d, 13-16-2-9-108-d, 13-16-2-9-132-c, 13-16-2-9-159-h, 13-16-2-9-159-g, 13-16-2-9-152-h, 13-16-2-9-152-g, 13-16-2-9-152-i, 13-16-2-08-86-g, Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-11-331-a, 13-23-1-06-180-c, 13-23-1-17-219-d, 13-23-1-17-219 –b, 13-23-1-06-302 -a, 13-23-1-07-168-			

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					a, 13-23-1-07-175-l, 13-23-2-12-337-b, 13-23-2-12-336-f, 13-23-2-12-336-f, 13-23-2-14-187-a, 13-23-2-13-154-d,			
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji w terenie występowania płatów siedliska i stanu zachowania poprzez rozpoznanie rozmieszczenia, kwalifikację stanowisk do odpowiednich podtypów siedliska 8220 oraz wskazanie ewentualnych zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych dla poszczególnych płatów.	Cały obszar Natura 2000	W trakcie obowiązywania PZO.	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
1 3.	8310 Jaskinie niedostępne do zwiedzania	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			-	-	-	-	-	-

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			-	-	-	-	-	-
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			Uzupełnienie stanu wiedzy	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie stanu zachowania oraz rozpoznania ewentualnych zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych dla poszczególnych obiektów. W trakcie obowiązywania PZO.	Jaskinie w dolinie Kleśnicy oraz Jaskinia Kontaktowa	-	6	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
14.	9110 Kwaśne buczyny *Luzulo-Fagenion*	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-					
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		B1	Gospodarka leśna	Utrzymanie wyłączenia z użytkowania rębnego drzewostanów w miejscach występowania płatów siedliska zachowanych w stanie naturalnym lub zbliżonym do naturalnego, a na pozostałych powierzchniach leśnych z siedliskiem przyrodniczym ograniczenie wykonywania działań gospodarczych do koniecznych zabiegów sanitarnych (z zastosowaniem rębni z wydłużonym okresem odnowienia). Zapewnienie zasobów martwego drewna, z dostosowaniem do konkretnych uwarunkowań lokalnych (wieku i stanu sanitarnego drzewostanu, wymogów	Wszystkie stanowiska w obrębie wydzieleń leśnych: Nadleśnictwo Lądek Zdrój, leśnictwa: Kamienica, Nowa Morawa, Bolesławów, Kletno, Stronie Śląskie, Czernica, Bielice Górne, Nowy Gierałtów, Młynowiec, Stary Gierałtów; Nadleśnictwo Międzylesie, leśnictwa: Jodłów, Goworów, Nowa Wieś, Biała Woda, Szklary, Śnieżnik, Jawornica	W trakcie obowiązywania PZO.	-	Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie; Właściciel/zarządca terenu

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				przeciwpożarowych i zagrożeń wynikających z wpływów antropogenicznych) poprzez: - nie usuwanie wywrotów i złomów, - pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, - we fragmentach pozostawianie do naturalnego rozpadu rozproszonych pozostałości pozrębowych, z wyjątkiem sytuacji bezpośrednio zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mieniu oraz trwałości drzewostanu.				
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			-	-	-	-	-	-
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji w terenie występowania płatów siedlisk poprzez rozpoznanie rozmieszczenia wraz oceną stanu (parametry i wskaźniki kardynalne) i wskazaniem ewentualnych zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych.	Część leśna obszaru	W trakcie obowiązywania PZO.	6	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
15.	9130 Żyzne buczyny	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	(Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		-	-	-	-	-	-	-
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D4		Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji w terenie występowania płatów siedlisk poprzez rozpoznanie rozmieszczenia wraz oceną stanu (parametry i wskaźniki kardynalne) i wskazaniem ewentualnych zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych.	Część leśna obszaru	W trakcie obowiązywania PZO.	6	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
1.	9180 Jaworzyny i lasy klonowo – lipowe na stokach i zboczach	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			-	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			-	-	-	-	-	-

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D5		Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji w terenie występowania płatów siedliska oraz ich stanu zachowania (parametry i wskaźniki kardynalne) oraz rozpoznania ewentualnych zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych dla poszczególnych płatów.	Płaty położone w wydzieleniach powyżej 800 m n.p.m.	W trakcie obowiązywania PZO.	6	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
18.	91D0 Bory i lasy bagienne	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			Zachowanie stanu siedliska	W obrębie lub pobliżu wydzieleń z potwierdzonym w terenie siedliskiem 91D0 niezbędne zabiegi gospodarcze oraz czyszczenia i konserwacje rowów należy wykonywać w sposób niepogarszający stanu płatów siedliska, w szczególności nie powodujący zmian stosunków wodnych. W razie potrzeb wykonać miejscowe popiętrzenia wody w celu poprawienia uwodnienia płatów siedliska.	Wszystkie stanowiska w obrębie wydzieleń leśnych: Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-15-288-j, 13-23-2-15-288-i, 13-23-2-15-288-f, 13-23-1-7-364-f, 13-23-1-7-364-c, 13-23-1-7-364-b, 13-23-1-7-340-d, 13-23-1-7-340-c, 13-23-1-7-340-b, 13-23-1-7-340-a, 13-23-1-7-339-c, 13-23-1-7-339-b, Nadleśnictwa Międzylesie: 13-16-2-11-251-a, c, 13-16-2-11-250-a,c, 13-16-2-11-221-c,d, 13-16-2-11-249-a, 13-16-1-03-104-a,b, 13-16-	W trakcie obowiązywania PZO.	-	Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie, organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					1-03-102-i,n			
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji w terenie występowania płatów siedlisk poprzez rozpoznanie rozmieszczenia wraz oceną stanu i wskazaniem ewentualnych zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych.	Część leśna obszaru	W trakcie obowiązywania PZO.	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
19.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae)* i olsy źródliskowe	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
				Najlepiej zachowane fragmenty płatów siedliska wzdłuż cieków w wodnych wyłączyć z pozyskania, a w pozostałych płatach podczas zabiegów gospodarczych kształtować skład gatunkowy drzewostanu zgodnie ze składem odpowiednim dla siedliska, usuwając stopniowo gatunki obce siedliskowo, pozostawiając drzewa dziuplaste, martwe i zamierające - z wyjątkiem sytuacji bezpośrednio zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich	Wszystkie stanowiska w obrębie wydzieleń leśnych: Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-15-230-j, 13-23-2-11-324-a,c,f,g (część), 13-23-2-11-323-d, 113-23-1-4-202-c, 13-23-1-4-202-b, 13-23-1-17-234A-g, 13-23-1-17-234A-f, 13-23-1-17-233-b, 13-23-1-5-238-b, 13-23-1-5-	-	-	Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie, zarządcy cieków

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				mieniu oraz trwałości drzewostanu. Odstąpienie od regulowania brzegów i koryt potoków oraz zmiany ich przebiegu (z wyjątkiem miejsc gdzie erozja powoduje zagrożenie dla dróg leśnych) i niedopuszczenie do znaczącej modyfikacji reżimu wodnego.	238-a, Nadleśnictwa Międzylesie: 13-16-2-10-177-c, 13-16-1-2-83-d, 13-16-1-2-76-g, 13-16-1-3-104-g, 13-16-2-9-151-g, 13-16-2-9-125-g, 13-16-2-8-75-c, 13-16-2-8-75-a		
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			-	-	-	-	-	-
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji w terenie występowania płatów siedlisk poprzez wyszukiwanie nowych płatów siedlisk wraz oceną stanu zachowania oraz rozpoznania ewentualnych zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych.	Cieki wodne w obrębie obszaru Natura 2000	W trakcie obowiązywania PZO.	6	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
20.	9410 Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis*, część − zbiorowiska górskie)	A	Działania związane z ochroną czynną					
			Ochrona runa	Fragmentaryczna naprawa i ewentualne utwardzenie nawierzchni szlaków turystycznych przebiegających w obrębie płató2.w siedliska (w szczególności szlaku ze schroniska na Hali pod Śnieżnikiem na szczyt Śnieżnika).	Wydzielenia leśne Nadleśnictwa Międzylesie 13-16-2-11-223 –b, 13-16-2-11-224 –c, 13-16-2-11-224 –d	W trakcie obowiązywania PZO.	-	organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie, samorządy terytorialne

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
								zrzeszone w Związku Gmin Śnieżnickich
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
				W przypadku konieczności uzupełnienia odnowienia lasu (np. po klęskach naturalnych, gradacji kornika) zalecane jest pozostawienie powierzchni do naturalnego odnowienia lub ewentualne sadzenie drzew gatunków zgodnych z siedliskiem 9410 w rotach czyli w tzw. biogrupach. Pozostawiać znaczącą ilość uschniętych drzew.	Wszystkie płaty siedliska w obrębie wydzieleń leśnych: Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-15-294 -c, 13-23-2-15-294-b, 13-23-2-15-294-a, 13-23-2-11-339 -d, 13-23-2-11-339-a, 13-23-2-15-282-f, 13-23-2-15-281 -d, 13-23-2-15-281 -c, 13-23-2-15-281-a, 13-23-2-15-288-d, 13-23-2-15-288 -a, 13-23-2-15-287 -a 13-23-2-15-287 -a, 13-23-2-15-280 -b, 13-23-2-15-279 -j, 13-23-2-15-287 -a, 13-23-2-15-279 -g, 13-23-2-15-279 -f, 13-23-2-15-279 -d, 13-23-2-15-279 -c, 13-23-2-15-279 -b, 13-23-2-15-278 -b , 13-23-2-15-243 -f, 13-23-2-12-307 -k, 13-23-1-07-350 -f, 13-23-1-07-350-d, 13-23-1-07-347 -c,	W trakcie obowiązywania PZO.	-	Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					13-23-1-07-348 -b, 13-23-2-11-344 -d 13-23-2-11-326 –g, 13-23-1-17-246-j , 13-23-1-17-246-i , 13-23-1-17-247-b, 13-23-1-17-243-d, 13-23-1-05-270-c, 13-23-1-05-255-b, 13-23-2-15-296-a, 13-23-2-15-295-d, 13-23-2-15-295-a, 13-23-2-12-307-h, 13-23-2-12-307-a, 13-23-2-12-306-f, 13-23-2-12-301-f, 13-23-2-12-301-a,13-23-2-12-300-g, 13-23-2-12-300-f, 13-23-2-12-300 -d, 13-23-2-12-300 -c, 13-23-2-12-300 -b, 13-23-2-12-300 -a, 13-23-2-12-299-g, 13-23-2-12-299 -d, 13-23-2-15-296-b, 13-23-2-15-296-a, 13-23-2-15-295-d, 13-23-2-15-295-c, 13-23-2-15-295-b, 13-23-2-15-295-a, 13-23-2-			

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					15-294-b, 13-23-2-15-294-a, 13-23-2-15-293-f, 13-23-2-15-293-b, 13-23-2-15-293-a, 13-23-2-15-292-c, 13-23-2-15-292-a, 13-23-2-15-291-f, 13-23-2-15-291-d, 13-23-2-15-291-c, 13-23-2-15-291-b, 13-23-2-15-291-a, 13-23-2-15-290-f, 13-23-2-15-290-d, 13-23-2-15-290-c , 13-23-2-15-290-b, 13-23-2-15-290-a, 13-23-2-15-287-a, 13-23-2-15-286-f, 13-23-2-15-286-d, 13-23-2-15-286-c, 13-23-2-15-286-b, 13-23-2-15-286-a, 13-23-2-15-285-g, 13-23-2-15-285-c, 13-23-2-15-284-f, 13-23-2-12-307-h, 13-23-2-12-307-a, 13-23-2-12-306-f, 13-23-2-12-301-i, 13-23-2-12-301-f, 13-23-2-12-301-a, 13-23-2-12-300-g, 13-23-2-12-300-d, 13-23-2-12-300-b,			

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					13-23-2-12-300-a, 13-23-2-12-299-g, 13-23-2-12-299-f , 13-23-2-12-299-d, 13-23-2-12-299-c, Nadleśnictwa Międzylesie: 13-16-2-11-224 -b, 13-16-2-11-224-a, 13-16-2-09-117 -g, 13-16-2-09-117 -a, 13-16-2-09-115-a, 13-16-2-09-114-i, 13-16-2-09-114 -f, 13-16-2-09-114 -a, 13-16-1-03-14 -d, 13-16-1-03-14-c, 13-16-1-03-13-l, 13-16-1-03-13 –k, 13-16-1-03-9 -c ,13-16-1-03-9 -a, 13-16-1-03-7-f, 13-16-1-03-7 -d, 13-16-1-03-7-b, 13-16-2-11-231 -f, 13-16-2-11-211 -c, 13-16-2-11-231-d, 13-16-2-11-226-c, 13-16-2-11-226 -b, 13-16-2-11-222- a,13-16-1-01-1 -b, 13-16-1-01-1 -a, 13-16-2-11-231-g, 13-16-2-11-231 -d,13-16-2-11-226 -c , 13-16-2-11-226-b, 13-16-2-11-226-a,			

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					13-16-2-11-224-d, 13-16-2-11-224-c, 13-16-2-11-223-d, 13-16-2-11-223-c, 13-16-2-11-223-b ,13-16-2-11-223-a, 13-16-2-11-222-c, 13-16-2-11-222 -b, 13-16-2-11-222-a, 13-16-2-11-221-d, 13-16-2-11-221-c, 13-16-2-11-221 -b, 13-16-2-11-221 -a, 13-16-2-11-220-d, 13-16-2-11-220 -c, 13-16-2-11-220 -a, 13-16-2-11-218-c, 13-16-2-11-218-b, 13-16-2-11-218 -a,13-16-2-11-217-d, 13-16-2-11-217-c, 13-16-2-11-217-b, 13-16-2-11-217- a, 13-16-1-03-6-b, 13-16-1-03-6-a, 13-16-1-03-5-g, 13-16-1-03-5-f, 13-16-1-03-5-d, 13-16-1-03-5-c, 13-16-1-03-5 -b, 13-16-1-03-5 -a, 13-16-1-03-3 -d, 13-16-1-03-3 -c, 13-16-1-03-			

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					3 -b, 13-16-1-03-3 -a, 13-16-1-01-4-c, 13-16-1-01-4 -a, 13-16-1-01-2-a, 13-16-1-01-1-c, 13-16-1-01-1 -b, 13-16-1-01-1-a, 13-16-2-11-252-d, 13-16-2-11-252-c, 13-16-2-11-252 -b, 13-16-2-11-252-a, 13-16-2-11-251-g , 13-16-2-11-251-f, 13-16-2-11-251-d, 13-16-2-11-251-c,13-16-2-11-251-b, 13-16-2-11-251-a, 13-16-2-11-250-c, 13-16-2-11-250-b, 13-16-2-11-250-a, 13-16-2-11-249-c, 13-16-2-11-249 -b, 13-16-2-11-249-a			
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			-	Kontrola realizacji działania ochronnego polegającego na naprawie nawierzchni szlaku	Wydzielenia leśne-Nadleśnictwa Międzylesie 13-16-2-11-223 –b, 13-16-2-11-224-c, 13-16-2-11-224-d	po wykonaniu działania	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	-	-	-	-	-
21.	4066 Zanokcica serpentynowa *(Asplenium adulterinum)*	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
			-	-	-	-	-	-
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
22.	1303 Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A6	Utrzymanie stanu kryjówki kolonii rozrodczej	Utrzymanie stanu kryjówki w Wapienniku Łaskawy Kamień w Starej Morawie, poprzez remont dachu i tarasu Wapiennika oraz zabezpieczenie wlotów dla nietoperzy. Remont prowadzić w okresie od 1 października do 1 kwietnia	Kryjówka kolonii rozrodczej w Starej Morawie oraz ewentualne nowo odkryte stanowiska	W trakcie obowiązywania PZO.		Właściciel/zarządcą/ dzierżawca obiektu w porozumieniu z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				Zabezpieczenie otworów zimowisk przed niekontrolowanym ruchem w okresie hibernacji i - w przypadku sztolni - zawaleniem, z uwzględnieniem rojenia nietoperzy w zimowiskach, poprzez umocnienie strefy wejściowej i wykonanie kraty (nie powodującej zmniejszenia otworu wlotowego, wyjmowanej w całości na okres od ok. połowy marca do końca października).	Zimowiska podkowca małego -w Kletnie Nadleśnictwo Lądek Zdrój wydzielenia: 13-23-2-12-309g (część), 13-23-2-12-309h (część), 13-23-2-12-310d (część) - Janowej Górze Nadleśnictwo Lądek Zdrój wydzielenie 13-23-2-11-121d (część)	Do 5 roku obowiązywania PZO		Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem/zarządcą/dzierżawcą terenu
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
				Zachowanie korytarzy ekologicznych poprzez: - ochronę zadrzewień przy ciekach wodnych - zachowanie struktur liniowych w postaci szpalerów drzew, ciągów zadrzewień i fragmentów lasu tworzących ciągły korytarz.	Strefa wokół kolonii rozrodczej w Starej Morawie – dolna część doliny Kleśnicy, północno-wschodnie zbocza Rudki i Krzyżnika (obręby Stara Morawa, Kletno, Stronie Wieś)	W trakcie obowiązywania PZO		Gmina Stronie Śląskie, zarządcy cieków, Nadleśnictwo Lądek Zdrój - w porozumieniu z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
				Pozostawianie starodrzewu i dziuplastych drzew oraz pozostawianie starych drzew do naturalnego rozpadu z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Wycinka drzew metodą rębni złożonych lub	Część leśna obszaru w obrębie doliny Kleśnicy i otaczających ją szczytów górskich (Stroma, Młyńsko, Żmijowiec, Rudka, Janowiec, Krzyżnik).	W trakcie obowiązywania PZO		Nadleśnictwo Lądek Zdrój

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				częściowych.				
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1	Monitoring stanu kryjówki i jej otoczenia	Kontrola stanu kryjówki letniej i jej otoczenia - zabezpieczenie obiektu i drożność wlotów dla nietoperzy oraz stan korytarzy ekologicznych wokół kryjówki.	Wapiennik Łaskawy Kamień w Starej Morawie oraz ewentualne nowo odkryte stanowiska	co 3 lata w okresie obowiązywania PZO w maju i lipcu	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		C2	Monitoring stanu zimowisk	Kontrola stanu zimowisk i ich otoczenia. Podczas kontroli należy sprawdzić zabezpieczenia obiektów i drożność wlotów, określić powierzchnię dostępną dla nietoperzy oraz zmierzyć temperaturę i wilgotność panujące w zimowiskach	Sztolnie w Kletnie, Janowej Górze i Stroniu Śląskim	co 3 lata w okresie jesiennym	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-		-	-	-	-
23.	1308 Mopek *Barbastella barbastellus*	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A1		Zabezpieczenie otworów zimowisk przed niekontrolowanym ruchem w okresie hibernacji i - w przypadku sztolni - zawaleniem, z uwzględnieniem rojenia nietoperzy w zimowiskach, poprzez umocnienie strefy wejściowej i wykonanie kraty (nie powodującej zmniejszenia otworu wlotowego,	Zimowiska mopka w: - Kletnie Wydzielenia leśne Nadleśnictwa Lądek Zdrój 13-23-2-12-309g (część) 13-23-2-12-309h (część) 13-23-2-12-309f (część) 13-23-2-12-310d (część)			Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem/zarządcą/ dzierżawcą terenu

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				wyjmowanej w całości na okres od ok. połowy marca do końca października).	13-23-2-12-123b (część) -Janowej Górze Wydzielenie leśne Nadleśnictwa Lądek Zdrój 13-23-2-11-121d (część)			
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		B1	Utrzymanie lub poprawa stanu zimowisk	Wstrzymanie w okresie rozrodu (1 czerwca – 15 lipca) wycinki drzew liściastych z dziuplami i z odstającą korą, preferowanych przez nietoperze na kryjówki letnie. Wycinanie tylko tych egzemplarzy co do których jest pewność, że nie są zasiedlone przez nietoperze. Pozostawianie starodrzewu i dziuplastych drzew oraz pozostawianie starych drzew do naturalnego rozpadu z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.	Drzewostan liściasty w obrębie całego Obszaru	W trakcie obowiązywania PZO	-	Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie
		B2		Zachowanie korytarzy ekologicznych poprzez: - ochronę zadrzewień przy ciekach wodnych - zachowanie struktur liniowych w postaci szpalerów drzew, ciągów zadrzewień i fragmentów lasu tworzących ciągły korytarz.	Cały obszar Natura 2000	W trakcie obowiązywania PZO	-	Gminy Międzylesie, Bystrzyca Kłodzka, Lądek Zdrój i Stronie Śląskie, zarządcy cieków, Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie - w porozumieniu z organem sprawującym

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	**Nazwa**	**Zakres prac**	**Miejsce realizacji**	**Termin wykonania**	**Szacunkowe koszty (w tys. zł)**	**Podmiot odpowiedzialny za wykonanie**
								nadzór nad obszarem Natura 2000
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1		Kontrola stanu zimowisk i ich otoczenia. Podczas kontroli należy sprawdzić zabezpieczenia obiektów i drożność wlotów, określić powierzchnię dostępną dla nietoperzy oraz zmierzyć temperaturę i wilgotność panujące w zimowiskach.	Jaskinia Kontaktowa, sztolnie w Kletnie i Stroniu Śląskim	Co 3 lata w okresie jesiennym	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D1		Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozpoznania dziennych kryjówek leśnych i żerowisk korytarzy migracyjnych poprzez detektorowanie, odłowy nietoperzy w sieci, telemetrię.	Część leśna obszaru	Raz w trakcie obowiązywania PZO.	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem
24.	1321 Nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A1	Utrzymanie i/lub poprawa stanu zimowisk	Zabezpieczenie otworów zimowisk przed niekontrolowanym ruchem w okresie hibernacji i - w przypadku sztolni - zawaleniem, z uwzględnieniem rojenia nietoperzy w zimowiskach, poprzez umocnienie strefy wejściowej i wykonanie kraty (nie powodującej zmniejszenia otworu wlotowego, wyjmowanej w całości na okres od ok.	Zimowiska w: - Kletnie i w Jaskini Niedźwiedziej wydzielenia leśne Nadleśnictwa Lądek Zdrój 13-23-2-12-309g (część) 13-23-2-12-309h (część) 13-23-2-12-309f (część) 13-23-2-12-310d (część)	W ciągu 5 lat od początku obowiązywania PZO	5-10 /obiekt	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem/zarządcą/ dzierżawcą terenu

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				połowy marca do końca października). Utrzymanie stanu zimowiska w Jaskini Niedźwiedziej – utrzymanie organizacji ruchu turystycznego w obecnej formie i ilości, a w przypadku udostępniania do zwiedzania nowoodkrytych partii jaskini zachowanie nie zmienionych warunków mikroklimatycznych i przestrzennych jaskini oraz zamknięcie trasy turystycznej w tej części obiektu w okresie hibernacji nietoperzy.	13-23-2-12-310a (część) 13-23-2-12-303a (część) 13-23-2-12-302c (część) dz.ew. 2/5,304/5 obręb Stronie Lasy - Janowej Górze wydzielenie leśne Nadleśnictwa Lądek Zdrój 13-23-2-11-121-d (część)			
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		B1	Zachowanie korytarzy ekologicznych w Obszarze	Zachowanie korytarzy ekologicznych poprzez: - ochronę zadrzewień wzdłuż cieków wodnych, - zachowanie struktur liniowych w postaci szpalerów drzew, ciągów zadrzewień i fragmentów lasu tworzących ciągły korytarz.	Cały obszar	Przez cały okres obowiązywania PZO	-	Gminy Międzylesie, Bystrzyca Kłodzka, Lądek Zdrój i Stronie Śląskie, zarządcy cieków, Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie - w porozumieniu z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1	Monitoring stanu zimowisk	Kontrola stanu zimowisk i ich otoczenia. Podczas kontroli należy sprawdzić zabezpieczenia obiektów i drożność	Jaskinia Niedźwiedzia, sztolnie w Kletnie, Janowej Górze	Co 3 lata w okresie jesiennym		Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				wlotów, organizację ruchu turystycznego zgodnie z ustaleniami, określić powierzchnię dostępną dla nietoperzy oraz zmierzyć temperaturę i wilgotność panujące w zimowiskach				
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D7	Rozpoznanie dziennych kryjówek leśnych i lepsze poznanie żerowisk	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozpoznania dziennych kryjówek leśnych i żerowisk korytarzy migracyjnych poprzez detektorowanie, odłowy nietoperzy w sieci, telemetrię.	Część leśna obszaru	Raz w trakcie obowiązywania PZO w terminie maj-sierpień	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		D8	Uzupełnienie wiedzy o rojeniu nietoperzy w Obszarze	Uzupełnienie wiedzy o rojeniu nietoperzy w obszarze poprzez detektorowanie, odłowy nietoperzy w sieci.	Zimowiska nietoperzy, zwłaszcza Jaskinie w dolinie Kleśnicy	Raz w trakcie obowiązywania PZO. W terminie sierpień-październik	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
25.	1323 Nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A8	Utrzymanie i/lub poprawa stanu zimowisk	Zabezpieczenie otworów zimowisk przed niekontrolowanym ruchem w okresie hibernacji i - w przypadku sztolni - zawaleniem, z uwzględnieniem rojenia nietoperzy w zimowiskach, poprzez umocnienie strefy wejściowej i wykonanie kraty (nie powodującej	Zimowiska w: - Kletnie i w Jaskini Niedźwiedziej wydzielenia leśne Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-12-303a (cz3.ęść), 13-23-2-12-302c (cz4.ęść),	W ciągu 5 lat od początku obowiązywania PZO	5-10 tys. / obiekt	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem/zarządcą/ dzierżawcą terenu

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				zmniejszenia otworu wlotowego, wyjmowanej w całości na okres od ok. połowy marca do końca października). Utrzymanie stanu zimowiska w Jaskini Niedźwiedziej – utrzymanie organizacji ruchu turystycznego w obecnej formie i ilości, w przypadku udostępniania do zwiedzania nowoodkrytych partii jaskini zachowanie nie zmienionych warunków mikroklimatycznych i przestrzennych jaskini oraz zamknięcie trasy turystycznej w tej części obiektu w okresie hibernacji nietoperzy.	dz.ew. 2/5,304/5 obręb Stronie Lasy - Janowej Górze wydzielenie leśne Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-11-121d (cz5.ęść)			
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		B1	Utrzymanie gospodarki leśnej na obecnym poziomie	Wstrzymanie w okresie rozrodu (1 czerwca – 15 lipca) wycinki drzew liściastych z dziuplami i z odstającą korą, preferowanych przez nietoperze na kryjówki letnie. Wycinanie tylko tych egzemplarzy co do których jest pewność, że nie są zasiedlone przez nietoperze. Pozostawianie starodrzewu i dziuplastych drzew oraz pozostawianie starych drzew do naturalnego rozpadu z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.	Drzewostan liściasty w obrębie całego Obszaru	Przez cały okres obowiązywania PZO	-	Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		B2	Zachowanie korytarzy ekologicznych w Obszarze	Zachowanie korytarzy ekologicznych poprzez: - ochronę zadrzewień wzdłuż cieków wodnych, - zachowanie struktur liniowych w postaci szpalerów drzew, ciągów zadrzewień i fragmentów lasu tworzących ciągły korytarz.	Cały obszar	Przez cały okres obowiązywania PZO		Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, gminy Międzylesie, Bystrzyca Kłodzka, Lądek zdrój i Stronie Śląskie
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1	Monitoring stanu zimowisk	Kontrola stanu zimowisk i ich otoczenia. Podczas kontroli należy sprawdzić zabezpieczenia obiektów i drożność wlotów, organizację ruchu turystycznego zgodnie z ustaleniami, określić powierzchnię dostępną dla nietoperzy oraz zmierzyć temperaturę i wilgotność panujące w zimowiskach	Jaskinia Niedźwiedzia, sztolnie w Kletnie, Janowej Górze	Co 3 lata w okresie jesiennym		Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D7	Rozpoznanie dziennych kryjówek leśnych i lepsze poznanie żerowisk	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie rozpoznania dziennych kryjówek leśnych i żerowisk korytarzy migracyjnych poprzez detektorowanie, odłowy nietoperzy w sieci, telemetrię.	Część leśna obszaru	Raz w trakcie obowiązywania PZO w terminie maj-sierpień	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		D8	Uzupełnienie wiedzy o rojeniu	Uzupełnienie wiedzy o rojeniu nietoperzy w obszarze poprzez detektorowanie, odłowy nietoperzy w	Zimowiska nietoperzy, zwłaszcza Jaskinie w dolinie Kleśnicy	Raz w trakcie obowiązywa	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			nietoperzy w Obszarze	sieci.		nia PZO. W terminie sierpień-październik		
26.	1324 Nocek duży *Myotis myotis*	A	Działania związane z ochroną czynną					
		A6	Utrzymanie stanu kryjówek kolonii rozrodczych	Utrzymanie stanu kryjówek kolonii rozrodczych poprzez zachowanie wlotów i odpowiednie prowadzenie ewentualnych remontów (schronienia w Międzygórzu) lub remont dachu i tarasu (Wapiennik w Starej Morawie). Remonty powinny być prowadzone poza okresem od 1 kwietnia do 30 września, przy użyciu nietoksycznych środków do konserwacji i z zachowaniem otworów wlotowych dla nietoperzy.	Kryjówka kolonii rozrodczej w Starej Morawie (dz.ew.150/1,149 obręb Stara Morawa) oraz inne kryjówki (m.in. w Międzygórzu)	W ciągu 5 lat od początku obowiązywania PZO	5-10 / rok / obiekt	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem/zarządcą/ dzierżawcą terenu
		A7	Utrzymanie i/lub poprawa stanu zimowisk	Zabezpieczenie otworów zimowisk przed niekontrolowanym ruchem w okresie hibernacji i - w przypadku sztolni - zawaleniem, z uwzględnieniem rojenia nietoperzy w zimowiskach, poprzez umocnienie strefy wejściowej i wykonanie kraty (nie powodującej zmniejszenia otworu wlotowego, wyjmowanej w całości na okres od ok. połowy marca do końca października). Utrzymanie stanu zimowiska w Jaskini	Zimowiska - w Kletnie wydzielenia leśne Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-12-303-a 13-23-2-12-302-c 13-23-2-12-309-g 13-23-2-12-309-h 13-23-2-12-309-f 13-23-2-12-310-d 13-23-2-12-310-a 13-23-2-12-123-b	W ciągu 5 lat od początku obowiązywania PZO	5-10 tys. / obiekt	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 w porozumieniu z właścicielem/zarządcą/ dzierżawcą terenu

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				Niedźwiedziej – utrzymanie organizacji ruchu turystycznego w obecnej formie i ilości, w przypadku udostępniania do zwiedzania nowoodkrytych partii jaskini zachowanie nie zmienionych warunków mikroklimatycznych i przestrzennych jaskini oraz zamknięcie trasy turystycznej w tej części obiektu w okresie hibernacji nietoperzy.	dz.ew. 2/5,304/5 obręb Stronie Lasy - w Janowej Górze wydzielenie leśne Nadleśnictwa Lądek Zdrój: 13-23-2-11-121-d			
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		B 13	Utrzymanie gospodarki leśnej na obecnym poziomie	Wstrzymanie w okresie rozrodu (1 czerwca – 15 lipca) wycinki drzew liściastych z dziuplami i z odstającą korą, preferowanych przez nietoperze na kryjówki letnie. Wycinanie tylko tych egzemplarzy co do których jest pewność, że nie są zasiedlone przez nietoperze. Pozostawianie starodrzewu i dziuplastych drzew oraz pozostawianie starych drzew do naturalnego rozpadu z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.	Drzewostan liściasty w obrębie całego Obszaru	Przez cały okres obowiązywania PZO	-	Nadleśnictwa Lądek Zdrój i Międzylesie
		B 14	Zachowanie korytarzy ekologicznych w Obszarze	Zachowanie korytarzy ekologicznych poprzez: - ochronę zadrzewień porastających cieki wodne, - zachowanie struktur liniowych w	Cały obszar	Przez cały okres obowiązywania PZO		Gminy Międzylesie, Bystrzyca Kłodzka, Lądek Zdrój i Stronie Śląskie, zarządcy cieków, Nadleśnictwa

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
				postaci szpalerów drzew, ciągów zadrzewień i fragmentów lasu tworzących ciągły korytarz.				Lądek Zdrój i Międzylesie - w porozumieniu z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1	Monitoring stanu zimowisk	Kontrola stanu zimowisk i ich otoczenia. Podczas kontroli należy sprawdzić zabezpieczenia obiektów i drożność wlotów, określić powierzchnię dostępną dla nietoperzy oraz zmierzyć temperaturę i wilgotność panujące w zimowiskach	Jaskinia Niedźwiedzia, Jaskinia Kontaktowa, Jaskinia Stare Wywierzysko, sztolnie w Janowej Górze, Kletnie i Stroniu Śląskim	Co 3 lata w okresie jesiennym		Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
			-	-	-	-	-	-
27.	6177 Modraszek teleius *Maculinea (Phengaris) teleius*	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
28.	6179 Modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris)*		*Działania obligatoryjne*					
		B1	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe trwałych użytków zielonych.	Tereny łąkowe w granicach obszaru w gminach: - Stronie Śląskie, obręb	Przez cały okres obowiązywa		Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, właściciel

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	nausithous				Goszów, Stara Morawa, Nowy Gierałtów, Bielice, Stara Morawa, Nowa Morawa, Kamienica, Kletno, Stronie Wieś, Janowa Góra, - Bystrzyca, obręb Biała Woda, Międzygórze, - Międzylesie, obręb Nowa Wieś, Jodłów, Potoczek.	nia PZO		lub dzierżawca gruntu
			Działania fakultatywne					
		B2	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej	Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska gatunku motyla (z dostosowaniem terminów koszenia dopasowanych do biologii gatunku, optymalnym koszeniem co drugi rok lub pozostawianiem corocznie 30-50 % powierzchni nieskoszonej)	Tereny łąkowe w granicach obszaru w gminach: - Stronie Śląskie, obręb Goszów, Stara Morawa, Nowy Gierałtów, Bielice, Stara Morawa, Nowa Morawa, Kamienica, Kletno, Stronie Wieś, Janowa Góra, - Bystrzyca, obręb Biała Woda, Międzygórze, - Międzylesie, obręb Nowa Wieś, Jodłów, Potoczek.	Przez cały okres obowiązywania PZO	-	Właściciel lub posiadacz terenu na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu utraty dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
								obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku takich przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
		C1	Działania ochronne	Monitoring realizacji działań ochronnych	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	-	organe sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D1	Rozmieszczenie populacji	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania i stanu zachowania gatunków i ich siedlisk w obszarze poprzez rozpoznanie rozmieszczenia, stanu ochrony oraz zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych dla poszczególnych stanowisk. W trakcie obowiązywania PZO.		W trakcie obowiązywania PZO.	-	-

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
		Nr	Nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
29.	4014 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*	A	Działania związane z ochroną czynną					
			-	-	-	-	-	-
		B	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
		B3	Gospodarka leśna	W wydzieleniach z potwierdzonym stanowiskiem gatunku zabiegi gospodarcze wykonywać w sposób nie pogarszający stosunków wodnych (zachowanie rozlewisk, młak, strumieni) oraz utrzymanie odpowiedniej ilości martwego drewna.	Doliny cieków wodnych na terenach leśnych w całym Obszarze	Przez cały okres obowiązywania PZO		Nadleśnictwa Międzylesie i Lądek Zdrój
		C	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
			-	-	-	-	-	-
		D	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
		D1	Występowanie populacji	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie weryfikacji występowania i stanu zachowania gatunku i jego siedliska w obszarze poprzez rozpoznanie rozmieszczenia, stanu ochrony oraz zagrożeń i konieczności podjęcia działań ochronnych dla poszczególnych stanowisk.	Doliny rzek i potoków w obrębie obszaru Natura 2000	W trakcie obowiązywania PZO.-	-	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej – załącznik 11.

Głównym celem działań ochronnych w odniesieniu do siedlisk jest utrzymanie lub sukcesywne przywracanie właściwego ich charakteru (struktury gatunkowej), w tym także ograniczanie udziału gatunków obcych. W przypadku siedlisk łąkowych istotne jest permanentne utrzymywanie ekstensywnej gospodarki łąkarskiej lub pasterskiej powstrzymującej naturalną tu sukcesję leśną.
Podstawowym celem, jaki należy realizować w celu ochrony nietoperzy z Załącznika II DS występujących w obszarze jest utrzymanie i/lub poprawa stanu ich zimowisk i schronień kolonii rozrodczych. Kryjówki kolonii rozrodczych w budynkach powinny być chronione w sposób zapewniający ich stabilność i przetrwanie zasiedlających je populacji nietoperzy w nienaruszonym stanie. Ochrona ta powinna polegać na dostosowaniu terminów i sposobów prowadzenia remontów do biologii gatunku oraz na zastosowaniu nietoksycznych środków konserwacji drewna. Istotnym elementem ochrony nietoperzy w budynkach jest szeroko zakrojona akcja edukacyjna właścicieli różnych obiektów (prywatnych domów, kościołów, pałaców, szkół itp.).
Ważnym celem ochrony jest także odpowiednie prowadzenie gospodarki leśnej, tj. zachowanie dziuplastych starodrzewi i ograniczenie cięć w okresie rozrodu nietoperzy.
Istotne jest również zachowanie korytarzy ekologicznych w postaci szpalerów drzew i ciągów śródpolnych zadrzewień i zakrzewień, wzdłuż których nietoperze przemieszczają się pomiędzy żerowiskami a dziennymi kryjówkami. Zalecenie to w szczególności dotyczy podkowca małego.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1.	3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 5 i 10 roku obowiązywania PZO	Rzeka Biała Lądecka na odcinku od Bielic do Goszowa (gm. Stronie Śląskie: obręb Bielice dz. ew. 151/1, 125/2, 140/8, 125/1, 134/1, obręb Nowy Gierałtów dz. ew. 150/1, 141/1, 154/8, 127/2, 137/3, 132/1, 127/1, obręb Stary Gierałtów dz. ew. 93)	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	2
2.	4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO.	Wybrane powierzchnie monitoringowe w obrębie wszystkich płatów siedliska	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	5
3.	6110 Skały wapienne i neutrofile z roślinnością pionierską *Alysso-Sedion*	Siedlisko	Ocena kondycji siedliska	W pierwszych 2 latach obowiązywania PZO	Wg mapy	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	3

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
4.	6150 Wysokogórskie murawy acidofilne *Juncion trifidi* i bezwapienne wyleżyska śnieżne *Salicion herbaceae*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO.	Wybrane powierzchnie monitoringowe w obrębie wszystkich płatów siedliska	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	5
5.	6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 5 i 10 roku obowiązywania PZO.	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	8/rok
6.	6430 Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ	W czasie obowiązywania PZO -raz na 5 lat	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	5
7.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ	W czasie obowiązywania PZO - raz na 5 lat.	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	8/rok

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
8.	6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie *Polygono-Trisetion*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ (raz na 5 lat).	W czasie obowiązywania PZO - raz na 5 lat.	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	8/rok
9.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 5 i 10 roku obowiązywania PZO.	Wybrane powierzchnie monitoringowe w obrębie wszystkich płatów siedliska	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	5
10.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska z *Scheuchzerio-Caricetea*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 5 i 10 roku obowiązywania PZO.	Wybrane powierzchnie monitoringowe w obrębie wszystkich płatów siedliska	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	5
11.	8110 Piargi i gołoborza krzemianowe	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane powierzchnie monitoringowe w obrębie co najmniej 35% wszystkich stanowisk siedliska	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
12.	8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane powierzchnie monitoringowe w obrębie co najmniej 35% wszystkich stanowisk siedliska	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
13.	8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelii*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane powierzchnie monitoringowe w obrębie co najmniej 35% wszystkich stanowisk siedliska	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
14.	8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ siedliska	w 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane powierzchnie monitoringowe w obrębie wszystkich stanowisk siedliska	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
15.	9110 Kwaśne buczyny *(Luzulo-Fagenion)*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
16.	9130 Żyzne buczyny *(Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
17.	9180* Jaworzyny i lasy klonowo – lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani)*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
18.	9180* Jaworzyny i lasy klonowo – lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani)*	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
19.	91D0* Bory i lasy bagienne *(Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
20.	91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae)* i olsy źródliskowe	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
21.	9410 Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis*, część – zbiorowiska górskie)	Siedlisko	Ocena stanu zachowania siedliska zgodnie z metodyką PMŚ	w 4 i 9 roku obowiązywania PZO	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
22.	1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*	Populacja	Ocena stanu zachowania stanowisk gatunku zgodnie z metodyką PMŚ – ocena ogólna, stan populacji (wraz z oceną dynamiki populacji).	w 3, 6 i 9 roku obowiązywania planu zadań ochronnych	Góry Bialskie – rezerwat przyrody „Puszcza Śnieżnej Białki”	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
23.	4066 Zanokcica serpentynowa *(Asplenium adulterinum)*	Populacja	Określenie liczebności zanokcicy serpentynowej i określenie kondycji populacji. Ocena zgodnie z PMŚ GIOŚ	Corocznie w okresie obowiązywania PZO	Stanowisko zanokcicy serpenty-nowej	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	5
24.	**1303** Podkowiec mały *(Rhinolophus hipposideros)*	Populacja letnia	Kontrola liczebności nietoperzy w kryjówce kolonii rozrodczej,	co 3 lata w okresie obowiązywania PZO w maju i lipcu	Wapiennik Łaskawy Kamień w Starej Morawie oraz ewentualne nowo odkryte stanowiska	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
		Populacja zimowa	Określenie liczebności nietoperzy zimujących w jaskiniach i sztolniach obszaru	co 3 lata w styczniu lub na przełomie stycznia i lutego	Sztolnie w Kletnie, Janowej Górze		

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
25.	**1308** Mopek *(Barbastella barbastellus)* **1321** Nocek orzęsiony *(Myotis emarginatus)* **1323** Nocek Bechsteina *(Myotis bechsteinii)* **1324** Nocek duży *(Myotis myotis)*	Populacja	Określenie liczebności nietoperzy zimujących w jaskiniach i sztolniach obszaru	co 3 lata w styczniu lub na przełomie stycznia i lutego	Jaskinia Kontaktowa, Jaskinia Niedźwiedzia, Jaskinia Stare Wywierzysko, sztolnie w Kletnie i Janowej Górze	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
26.	6177 Modraszek teleius *Maculinea (Phengaris) teleius* 6179 Modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous*	Populacja	Ocena liczebności populacji i stanu zachowania siedliska gatunku według parametrów opracowanych w ramach PMŚ	raz na 5 lat w trakcie obowiązywania PZO	Wybrane płaty siedliska stanowiące 5-10% powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 w każdym ze wskazanych terminów inne.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	
27.	4014 Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus*	Populacja	Ocena liczebności populacji i stanu zachowania siedliska gatunku według parametrów opracowanych w ramach PMŚ (raz na 5 lat).	raz na 5 lat w trakcie obowiązywania PZO	Wybrane powierzchnie monitoringowe w obrębie wszystkich stanowisk gatunku	Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 (na stanowiskach objętych PMŚ monitoring przeprowadzić może GIOŚ)	

Zaplanowano monitoring najcenniejszych przedmiotów ochrony w obszarze, który pozwoli w trakcie obowiązywania planu określić ewentualne

zmiany ich stanu zachowania i zmodyfikować w razie potrzeby ich cele i działania ochronne. Najważniejszym i najpilniejszym do wdrożenia działaniem monitoringowym jest coroczny szczegółowy monitoring populacji zanokcicy serpentynitowej *(Asplenium adulterinum)*. W drugiej kolejności należy zrealizować działania weryfikacji płatów siedlisk: 4060, 6230 i 7230. Weryfikację i obserwacje należy prowadzić zgodnie z metodyką przyjętą w niniejszym planie (PMŚ, parametry i wskaźniki kardynalne struktury i funkcji).
Z kolei obserwacja stanu populacji nietoperzy i ich siedlisk pozwoli na bieżącą weryfikację przyjętych w PZO działań ochronnych.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Lp.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (*Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody*)
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bystrzyca Kłodzka; Uchwała Nr XLI/412/13 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 28 lutego 2013 r.	Wskazania: zaleca się pozostawienie użytkowania terenów siedliska przyrodniczego 6520 górskie łąki konietlicowe jako łąki. Zmiana terenów MG-MUT1 (przeznaczonych w studium pod zabudowę mieszkaniowo-pensjonatową) na RZ (łąki) – z ewentualnym dopuszczeniem instalowania elementów infrastruktury narciarskiej (wyciągi, trasy zjazdowe). Zalecenie dotyczy działek ewidencyjnych: 12/2, 13, 14 obręb Międzygórze.
		Wskazania: zaleca się pozostawienie użytkowania terenów siedliska przyrodniczego 6230* górskie i niżowe murawy bliźniczkowe jako łąki. Zmiana terenów MG-MTU1 (przeznaczonych w studium pod zabudowę mieszkaniowo-pensjonatową) i MG-US2 (przeznaczonych w studium pod urządzenia sportowo-rekreacyjne) na RZ (łąki). Zalecenie dotyczy działek ewidencyjnych: 113/3, 111/2, 112, 116, 1278 obręb Międzygórze.
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru Międzygórze; Uchwała Nr X/122/11 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 27 maja 2011 r.	Wskazania: zaleca się pozostawienie użytkowania terenów siedliska przyrodniczego 6520 górskie łąki konietlicowe jako łąki. Zmiana terenów h-MT1, h-MT2, h-MT3, h-MT12 – h-MT15 (przeznaczonych w planie pod zabudowę mieszkaniowo-pensjonatową z zielenią) na RZ (łąki) z ewentualnym dopuszczeniem wprowadzania urządzeń infrastruktury narciarskiej (wyciągi, trasy zjazdowe). Zalecenie dotyczy działek ewidencyjnych: 70, 17, 18, 68 obręb Międzygórze.

3.	Ujednolicone Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Stronie Śląskie; uchwała nr XIV/97/11 Rady Miejskiej w Stroniu Śl. z dnia 29.11.2011 r.	Wskazania: zaleca się pozostawienie użytkowania terenów siedlisk przyrodniczych: 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie oraz 6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie jako tereny rolne – użytki zielone (symbol Rz)- z ewentualnym dopuszczeniem instalowania elementów infrastruktury narciarskiej (wyciągi, trasy zjazdowe). Zmiana dotyczy terenów przeznaczonych w studium pod zabudowę wiejską, mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową, mieszkaniowo-pensjonatową i usługi. Zalecenie dotyczy działek ewidencyjnych w gminie Stronie Śląskie, obręby: Stara Morawa: działki ew.: 64/2, 64/3, 64/1, 64/4, 64/5, 64/6, 64/7, 63/1, 68, 63/2. 63/3, 62, 59 (zach. cz. działki), 58/1, 58/2 – na siedlisku 6520; 57/3, 57/2, 57/1, 54 – na siedlisku 6510; Nowa Morawa: 6/2, 6/3, 6/4, 2/3, 7, 8/4, 8/3, 11, 119/4, 119/5, 119/6, 121, 77 – na siedlisku 6510. Kamienica, działki ew.: 11, 12/2, 8/2dr, 9, 90dr, 66, 67, 51, 94/3, 53, 54/8, 54/7, 54/6, 54/5dr, 54/2, 54/4, 54/1, 56/3, 56/2, 38, 56/1, 57/2, 57/1, 101, 44, 97, 43, 121, 45/2, 131/224, 46/2, 122, 46/1, 98, 40/2, 42, 39, 37/1, 36, 96, 95, 109, 34/10, 34/5, 91, 14/12, 14/13, 14/14, 14/15, 14/16, 14/17, 14/18, 15/1, 87 – na siedlisku 6510 oraz działki ew.: 38, 43, 42, 39, 37/1 (płd-wsch fragment) – na siedlisku 6520 Janowa Góra, działki ew.: 24/2, 72/2, 30/2, 38, 81, 37, 40/3, 41, 84, 50/4, 94/3, 94/7, 42, 53, 72/2, 82, 76, 94/1, 94/6, 94/5, 78/1, 78/2, 35/2, 36/2, 29, 80, 70/2, 39/1, 34/2, 34/1, 46/1, 50/1, 46/3, 46/4, 46/15 – na siedlisku 6520.

Załącznik nr 16

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Konieczne jest opracowanie planu ochrony dla całego obszaru Natura 2000 Góry Bialskie Grupa Śnieżnika PLH020016. Aktualny stan wiedzy nie jest wystarczający do odpowiedniego zaplanowania ochrony w obszarze w celu zachowania lub poprawy stanu ochrony przedmiotów ochrony.

Ze względu na wielkość obszaru, uwarunkowania orograficzne, zróżnicowanie zbiorowisk i dużą liczbę przedmiotów ochrony w trakcie rozpoznania terenowego na potrzeby przygotowania dokumentacji Planu zadań ochronnych dla ww. obszaru, wykonawca nie był w stanie ocenić stanu zachowania oraz zaplanować adekwatnych działań ochronnych dla wszystkich siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt.

W związku z powyższym konieczne jest uzupełnienie stanu wiedzy na temat wszystkich siedlisk przyrodniczych w obszarze (rozpoznanie terenowe nie obejmowało weryfikacji wszystkich zinwentaryzowanych wcześniej stanowisk siedlisk: 3260, 4060, 6150, 6230, 6430, 6510, 6520,7110, 7140, 8110, 8210, 8220, 8310, 9110, 9130, 9180, 91D0, 91E0, 9410; w odniesieniu do niektórych ww. siedlisk nie wyszukiwano w ogóle nowych stanowisk. W kilku przypadkach wskazano na konieczność uzupełnienia stanu wiedzy nt. stanowisk nieobjętych rozpoznaniem terenowym oraz poszukiwanie nowych stanowisk danego siedliska w obszarze (np. 6510, 6520, 7140, 9180).

Uzupełnienia stanu wiedzy wymaga również rozstrzygnięcie kwestii występowania w obszarze – 1386 bezlistu okrywowego. Dokładnego monitorowania wymaga natomiast unikalne stanowisko zanokcicy serpentynowej.

W odniesieniu do nietoperzy: 1308 mopek, 1323 nocek Bechsteina, 1321 nocek orzęsiony

konieczne jest uzupełnienie wiedzy na temat rojenia nietoperzy w obszarze oraz rozpoznanie dziennych kryjówek leśnych i lepsze poznanie żerowisk. Powyższe wynika z faktu, iż znajdujące się w granicach obszaru jaskinie i sztolnie w dolnie Kleśnicy w Kletnie – jedne z największych zimowisk nietoperzy w Polsce – są dobrze rozpoznane w zakresie ich wykorzystania przez nietoprze w okresie hibernacji, brak jest natomiast dokładnej wiedzy nt. rozrodu tych gatunków oraz wykorzystywania obszaru przez nie jako żerowiska i miejsca kryjówek dziennych.

Pomimo, iż proponuje się przeniesienie populacji poczwarówki zwężonej i minoga strumieniowego do kategorii D- nieznacząca, wskazanym byłoby w trakcie monitoringu potoków leśnych i ich otocznia zweryfikować możliwość występowania ww. gatunków w obszarze, a także występowanie biotopów 4014 biegacza urozmaiconego. Wskazane jest wykonanie gruntownej, dwuletniej inwentaryzacji.

Stan wiedzy należy również uzupełnić dla 6177 modraszka teleius i 6179 modraszka nausitous. Potrzeba gruntownej inwentaryzacji, aby

określić znaczenie obszaru dla populacji modraszków (także innych gatunków, które potencjalnie mogą występować na tym terenie).
Biorąc pod uwagę powyższe wskazania luk w wiedzy na temat przedmiotów ochrony wskazane jest wykonanie planu ochrony poprzedzonego dwuletnią, pełną inwentaryzacją przyrodniczą. Bogactwo przyrodnicze obszaru uwarunkowane jest specyficzną budową geologiczną (z wychodniami wapieni, serpentynitów, skał krzemianowych), silnym zróżnicowaniem morfologicznym, stosunkowo niskim stopniem przekształcenia krajobrazu - w związku z czym ewentualna ingerencja w przedmiotowy obszar (m.in. nadmierny rozwój urbanizacji poza miejscowościami, urbanizacja, wznowienie bądź kontynuacja eksploatacja surowców skalnych, rozwój turystyki "agresywnej" – budowa kolejek linowych, wyciągów oraz tras narciarskich, zamiana łąk na inne typy użytkowania, przebudowa dróg leśnych, przekształcanie terenów stanowiących korytarze migracyjne zwierząt) może doprowadzić do zniszczenia jego zasobów przyrodniczych wpływając negatywnie na przedmioty ochrony obszaru.
Sporządzenie planu ochrony, poprzedzonego pełną inwentaryzacją przedmiotowego obszaru (co przyczyni się również do zweryfikowania wszystkich danych przyrodniczych na temat obszaru, często wykluczających się i rodzących konflikty), pozwoli na określenie stabilnych reguł i zasad postępowania w obszarze na stosunkowo długi okres, pozwoli na określenie „warunków brzegowych" jakie musi spełnić zagospodarowanie przestrzenne, prowadzona w obszarze działalność, aby nie szkodzić celom ochrony Natura 2000, a podmiotom działającym w obszarze da większą przewidywalność i pewność, jak wymogi ochrony obszaru wpłyną na ich działalność.
Obszar wyróżnia się wysokimi wartościami przyrodniczymi, a równocześnie posiada wybitne walory turystyczne (Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie, szczyt Śnieżnika, ośrodek narciarski Czarna Góra) – wobec czego istnieje duża presja lokalnych samorządów i prywatnych inwestorów na dalszy rozwój turystyki i wzrost zagospodarowania turystycznego. Pogodzenie wymogów ochrony w ramach obszaru NATURA 2000 z racjonalnym rozwojem gospodarczym, w tym zwłaszcza turystycznym, wymaga opracowania planu ochrony – stanowiącego rodzaj kompleksowego planu zrównoważonego rozwoju. Plan zadań ochronnych takiego celu nie spełnia. Dlatego też wskazuje się potrzebę sporządzenia Planu Ochrony dla obszaru NATURA 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH 020016, ze względu na unikatowość tego obszaru oraz istniejące i potencjalne zagrożenia wynikające ze szczególnego nagromadzenia konfliktów pomiędzy celami ochrony a celami społeczno-gospodarczymi.

Termin sporządzenia planu ochrony – do 7 lat od daty ustanowienia niniejszego PZO.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Zaproponowano zmiany w SDF w zakresie przedstawionym w poniższej tabeli. Projekt zmienionego SDF (Plik PDF) – załącznik 12.
Zmiana granicy Obszaru poprzez włączenie płatu siedliska 7140 w obrębie Biała Woda oraz wyłączenie fragmentu w rejonie Międzygórza. Ponadto dostosowano granice Obszaru do danych katastralnych. Wektorowa warstwa informacyjna GIS zawierająca zmienione granice obszaru – załącznik 13.

<table>
<tr><th>Lp.</th><th>Zapis SDF</th><th>Proponowany zapis SDF</th><th>Uzasadnienie do zmiany</th></tr>
<tr><td></td><td>3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG
<table>
<tr><th>Kod</th><th>Nazwa</th><th>P osiad.</th><th>P. rozr.</th><th>P. zim.</th><th colspan="4">Ocena znaczenia obszaru</th></tr>
<tr><td>1303</td><td>Rhinolophus hipposideros</td><td>P</td><td>V</td><td>10-20i</td><td>C</td><td>B</td><td>C</td><td>B</td></tr>
<tr><td>1308</td><td>Barbastella barbastellus</td><td>P</td><td>R</td><td>10-20i</td><td>C</td><td>B</td><td>C</td><td>B</td></tr>
<tr><td>1318</td><td>Myotis dasycneme</td><td>1-5i</td><td>C</td><td>B</td><td>C</td><td>C</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>1321</td><td>Myotis emarginatus</td><td>P</td><td>5-10i</td><td>B</td><td>B</td><td>C</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>1323</td><td>Myotis bechsteinii</td><td>P</td><td>V</td><td>5-10i</td><td>C</td><td>B</td><td>C</td><td>B</td></tr>
<tr><td>1324</td><td>Myotis myotis</td><td>P</td><td>R</td><td>50-100i</td><td>C</td><td>B</td><td>C</td><td>B</td></tr>
</table></td><td>3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG
<table>
<tr><th>Kod</th><th>Nazwa</th><th>Pop. osiadl</th><th>Pop. zim.</th><th colspan="4">Ocena znaczenia obszaru</th></tr>
<tr><td>1303</td><td>Rhinolophus hipposideros</td><td>40i</td><td>15-20i</td><td>C</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>1308</td><td>Barbastella barbastellus</td><td>30i</td><td></td><td>C</td><td>B</td><td>C</td><td>B</td></tr>
<tr><td>1318</td><td>Myotis dasycneme</td><td></td><td>1-5i</td><td>D</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>1321</td><td>Myotis emarginatus</td><td>630i</td><td>630i</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>1323</td><td>Myotis bechsteinii</td><td>35-40i</td><td>1-5i</td><td>C</td><td>B</td><td>C</td><td>B</td></tr>
<tr><td>1324</td><td>Myotis myotis</td><td>100i</td><td>200i</td><td>C</td><td>B</td><td>C</td><td>B</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>brak</td><td>3.3. Inne ważne gatunki zwierząt i roślin
<table>
<tr><th></th><th>Populacja</th><th>Motywacja</th></tr>
<tr><td>Myotis alkatoe</td><td>R</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Pipistrelus pygmaeus</td><td>R</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Pipistrellus nathusii</td><td>R</td><td>C</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

Propozycja zmian w SDF (Plik PDF) – załącznik 12.

Wektorowa warstwa informacyjna GIS zawierająca zmienione granice obszaru – załącznik 13.

Lp.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
1.	Włączenie dodatkowego płatu siedliska: 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska położonego w bezpośrednim sąsiedztwie dotychczasowej granicy obszaru Natura 2000 - 50 16’9,9”, 50 16’7,1” N, 16 47’58,5” Białe błota stanowisko po lewej stronie drogi. N 16 47’48,7” E Białe błota stanowisko po prawej stronie drogi na Białej Wodzie na trasie Idzików – Sienna; obręb Biała Woda, dz. ew. nr: 13/12, 13/14, 13/15.	Cenne i w dobrym stanie ochrony siedlisko stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 PLH 020016, położone w bezpośrednim sąsiedztwie jego granicy.
2.	Włączenie oddziałów 255 a, b, c, d, f w granice obszaru; obręb Międzygórze, dz. ew. nr: 550/1, 549, 1287/255.	Teren przylegający bezpośrednio do granicy obszaru Natura 2000, gdzie znaczącą część areału zajmują cenne siedliska łąkowe (6510) i leśne (9180) warte bardziej szczegółowego rozpoznania (oceny) i objęcia ochroną.
3.	Wyłączenie oddz. 75 r, n, o. Wyłączenie z obszaru terenu położonego powyżej i poniżej zapory w Międzygórzu, szczególnie dotyczy to osiedla mieszkaniowego (bloki mieszkalne), przy zachowaniu siedlisk cennych przyrodniczo, będących w sąsiedztwie tego obszaru; obręb Międzygórze, dz. ew. nr: 1245/3, 1245/1, 1244/3, 1244/1, 1243/1, 1243/3, 1244/233, 1243/2, 1242, 327/2, 327/1, 328-334, 298, 299, 300, 378/1, 379, 378/14, 302, 378/5, 378/1, 378/8-11, 365, 303/9, 304, 305, 306, 310, 311, 312/1, 312/9, 315, 323, 317, 316, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 92, 273, 1274, 325, 1277, 88, 177, 87, 86/1, 86/2, 85, 243/2, 83/2, 83/1, 198/1-2, 176/7, 1277, 276.	Wyłączenie z obszaru Natura 2000 dotyczy terenów osadniczych, z dużym udziałem zabudowy i tylko z niewielkimi zachowanymi fragmentami siedlisk przyrodniczych (6510, 6430). Niemożliwa właściwa ochrona tych siedlisk (silna presja urbanizacji, zaawansowana fragmentacja płatów siedlisk).

11. Zestawienie uwag i wniosków

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Moduł B		
	Moduł C		

12. Literatura

1. Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego. Gmina Stronie Śląskie. Fulica- Jankowski Wojciech. Wrocław 2002 r. Archiwum Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego.
2. Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego. Gmina Bystrzyca Kłodzka. Fulica – Jankowski Wojciech, Wrocław, 2002 r.
3. Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego. Gmina Międzylesie. Fulica – Jankowski Wojciech, Wrocław, 2002 r.
4. Inwentaryzacja przyrodnicza województwa dolnośląskiego. Gmina Stronie Śląskie. Fulica – Jankowski Wojciech, Wrocław, 2002 r.
5. Bartonička T. 2004. Visual identification of *Myotis mystacinus* and *Myotis brandtii* in a hibernaculum: preliminary results. Bats of Sudetes. Proceedings of the 2nd Czech-Polish-German Conference. Česká Lípa (Czech Republic), 17-18 September 2004, s. 7-12.
6. Buřič, Z., J. Furmankiewicz, M. Furmankiewicz, R. Klodek, T. Kokurewicz, Telatyński S. 2001*a*. Zimowe stanowiska nietoperzy na ziemi kłodzkiej. *Szczeliniec*, 5: 149-168.
7. Buřič Z., Furmankiewicz J., Telatyński S. 2001*b*. Jaskinia Niedźwiedzia jako jedno z najcenniejszych stanowisk nietoperzy na Dolnym Śląsku. *Przegląd Przyrodniczy*, 1-2: 109-114.
8. Charaziak-Kovács A. 2008. Zimowe spisy nietoperzy w wybranych obiektach podziemnych Sudetów w latach 1994-1997. Przyroda Sudetów, Suplement 3: 77-88.
9. Charaziak-Kovacs A., Furmankiewicz M., Telatyński S. 2003. Nowe stanowiska nocka Bechsteina *Myotis bechsteinii* w polskiej części Sudetów. *Przyroda Sudetów Zachodnich*, 6: 187-188.
10. Ciężkowski W. 2006. Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie. 40 lat eksploracji, badań, ochrony i turystyki. Naukowy Komitet Opiekuńczy. Wydawnictwo „Maria" Wrocław-Kletno
11. Ciężkowski W. 2012. Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie w 45-lecie odkrycia. Wydawnictwo „Maria" Wrocław-Kletno.
12. Furmankiewicz J. 2007. Inwentaryzacja nietoperzy na terenie Nadleśnictwa Lądek Zdrój
13. Furmankiewicz J., Furmankiewicz M. 2002. Bats hibernating in the natural caves in the Polish part of the Sudetes. W: Furmankiewicz J., Kokurewicz T. (red.) The bats of the Sudetes, Suplement 2 do *Przyrody Sudetów Zachodnich*, Jelenia Góra: 15-38.
14. Furmankiewicz M., Nowakowski, A. 2003. Nowe stanowiska podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* na Ziemi Kłodzkiej. Studia Chiropterologica 3-4: 59-61.
15. Furmankiewicz J., Woźniak P. 2010. Ścieżka Edukacji Ekologicznej o Nietoperzach. Nietoperze Doliny Kleśnicy. Przewodnik. Podziemna Trasa Turystyczno-Edukacyjna przy Starej Kopalni Uranu w Kletnie i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Wałbrzychu.
16. Furmankiewicz J., Gottfried I. 2010. Ekspertyza chiropterologiczna dla określenia przyrodniczych uwarunkowań lokalizacji elektrowni

wiatrowych w województwie dolnośląskim. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu. Wrocław. http://www.wbu.wroc.pl/pliki/Tekst%20Studium.pdf.
17. Furmankiewicz J., Furmankiewicz M., Telatyński S. 2003. Nowe dane o występowaniu nocka orzęsionego *Myotis emarginatus* (Geoffroy, 1806) w południowo-zachodniej Polsce. Studia Chiropterologica,3-4: 3-9
18. Furmankiewicz J., Buřič Z., Telatyński S. 2001. Nietoperze ziemi kłodzkiej. Pielgrzymy: 112-131.
19. Furmankiewicz M., Furmankiewicz J. 2006. Zagospodarowanie podziemnych obiektów pogórniczych a ochrona nietoperzy na przykładzie Sudetów, [w:] Madziarz M., Sztuk H., Zagożdżon P. Z. (red.) Dziedzictwo i historia górnictwa oraz możliwości wykorzystania pozostałości dawnych robót górniczych, Prace Naukowe Instytutu Górnictwa Politechniki Wrocławskiej 117, Studia i Materiały nr 32, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław, s. 81-92.
20. Furmankiewicz J., Hebda G., Furmankiewicz M. 2007. The population increase of the Lesser Horseshoe bat *Rhinolophus hipposideros* at the northern border of its geographical range in the Sudetes. Berichte der Naturforschenden Gesellschaft der Oberlausitz, Supplement zu Band 15: 5-14.
21. Furmankiewicz J., Hebda G., Mielcarek K., Nowakowski A. 2007. Nowe stwierdzenia kolonii rozrodczych podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* w Sudetach. Studia Chiropterologica, 5: 53-56.
22. Furmankiewicz J., Hebda G., Furmankiewicz M., Klodek R., Jabłońska J., Jabłoński J., Mielcarek K., Duma K. 2008. Nietoperze rezerwatu przyrody „Jaskinia Niedźwiedzia" w Masywie Śnieżnika (Sudety Wschodnie). Przyroda Sudetów, Suplement 3: 65-76.
23. Górniak J., Furmankiewicz M. 2001. Nowe obserwacje nocka Bechsteina *Myotis bechsteinii* w Sudetach. *Studia Chiropterologica*, 2: 87-90.
24. Gubańska A., Paszkiewicz R., Szkudlarek R. 2002. Zimowe stanowiska nietoperzy w płd.-zach. Polsce w latach 1993-1999. *Nietoperze*, 3 (1): 137-153.
25. Haitlinger R. 1976. Nietoperze Dolnego Śląska. *Przegląd Zoologiczny*, 20: 124-134.
26. Jahn A., Kozłowski S., Wiszniowska T. (red.) 1989. Jaskinia Niedźwiedzia Kletnie. Badania i udostępnianie. Polska Akademia Nauk, Oddział we Wrocławiu., Wrocław.
27. Kokurewicz T., Furmankiewicz J., Zając T., Charaziak-Kovács, Furmankiewicz M., Gwóźdź M., Telatyński S. 2003. Skład gatunkowy i liczebność nietoperzy (Chiroptera) w Kotlinie Kłodzkiej. *Przyroda Sudetów Zachodnich*, 6: 171-186.
28. Kokurewicz T., Rusiński M., Haddow J., Furmankiewicz J. 2008. Selekcja siedlisk podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* w Masywie Śnieżnika (Sudety Wschodnie) w okresie zimowania i rozrodu – implikacje dla ochrony gatunku. Przyroda Sudetów, Suplement 3: 7-26.
29. Postawa T., Gałosz W., Wołoszyn B. W. 1994. Wyniki zimowych spisów nietoperzy zebrane z pojedynczych stanowisk z różnych rejonów Polski. W: Wołoszyn, B., (red.). Zimowe spisy nietoperzy w Polsce: 1988-1992. Wyniki i ocena skuteczności. Publikacje Centrum Informacji Chiropterologicznej ISEZ PAN, Kraków: 175-185.

30. Pulina M. 1996. Jaskinie Sudetów. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk o Ziemi, Warszawa.
31. Szkudlarek R., Paszkiewicz R., Hebda G., Gottfried T., Cieślak M., Mika A., Ruszlewicz A. 2002. Atlas rozmieszczenia nietoperzy w południowo-zachodniej Polsce – stanowiska zimowe z lat 1982-2002. *Nietoperze* 3 (1): 197-235.
32. Wołoszyn B. W. 1968. Badania nietoperzy Dolnego Śląska. *Przegląd Zoologiczny*, 12 (2): 208-220.
33. Wołoszyn B.W. 1971. Nietoperze jaskiń Sudetów. Materiały z II i IV Sympozjum Speleologicznego, Częstochowa: 129-135.
34. Plany urządzeniowe lasów, wraz z Prognozą OOŚ dla Nadleśnictw Międzylesie i Lądek Zdrój.